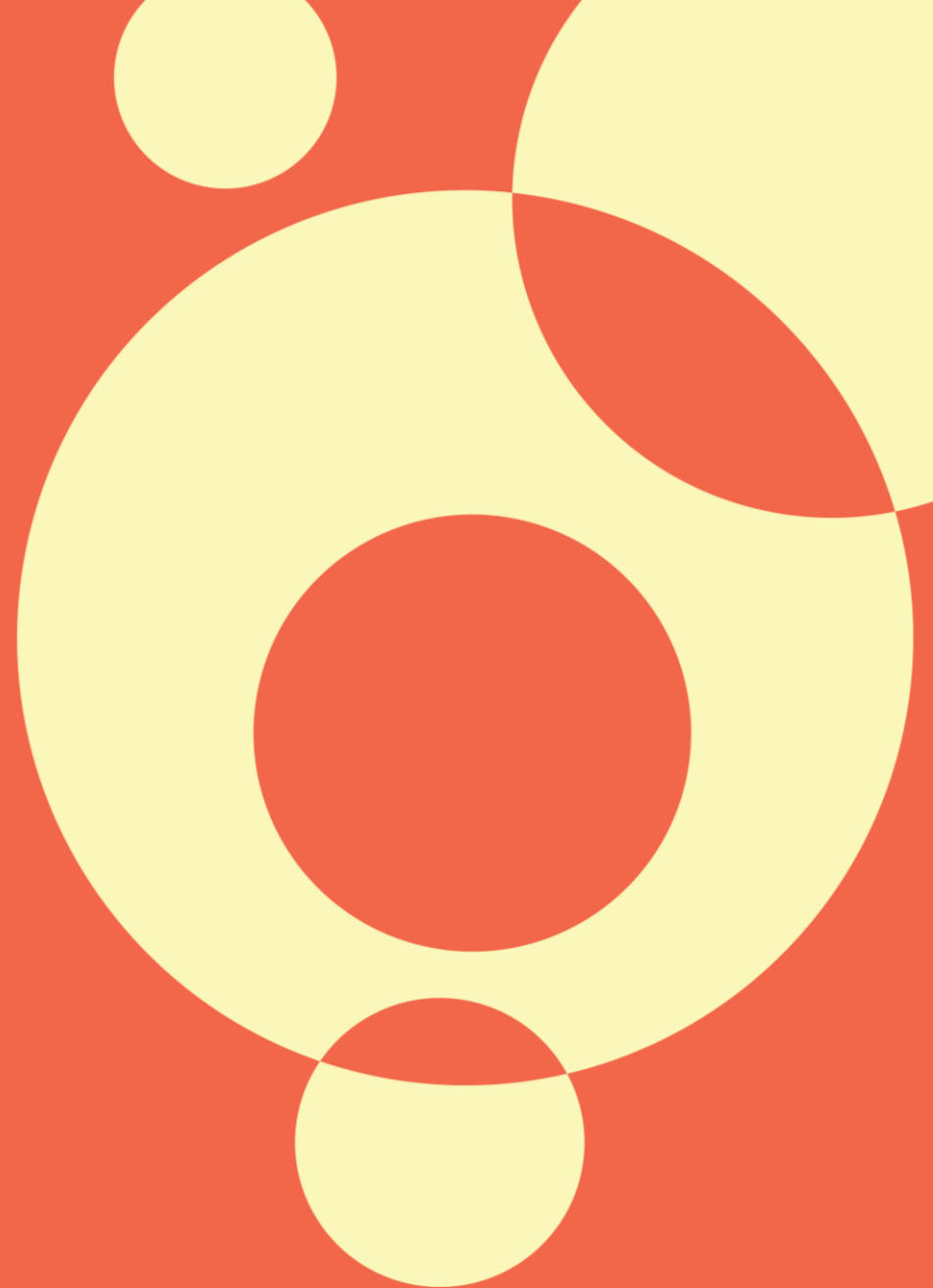

Opinion:

KUNNSKAP OG HOLDNINGER KNYTTET TIL
ANTIBIOTIKARESISTENS 2018
NORGE | NORDEN

Befolkningsundersøkelse gjennomført for Helsedirektoratet

Prosjektinformasjon

OPPDRAKSGIVER

Helsedirektoratet
v/ seniorrådgiver Malin Gylvik

METODE

Elektronisk datainnsamling
(webundersøkelse).

FORMÅL

Kartlegge befolkningens kunnskap
og holdninger knyttet til antibiotika
og antibiotikaresistens.

MÅLGRUPPE

Befolkningen f.o.m. 18 år i hhv. Norge,
Sverige, Danmark, Island og Finland.
Representativt tilfeldighetsutvalg.

GJENNOMFØRING

4.-31. oktober 2018

UTVALG

Totalt n=5016 intervju i Norden (Norge
1000, Sverige 1004, Island 1003, Danmark
1001 og Finland 1008). Vektet på kjønn,
alder og geografi. Feilmarginer ved 1000
respondenter er +/- 1,4-3,1 prosentpoeng.

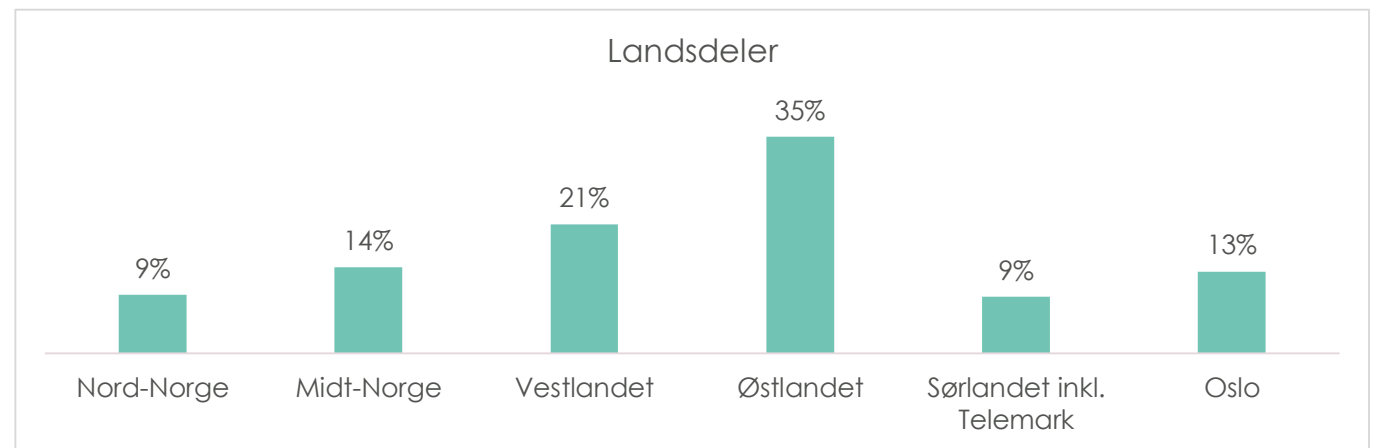
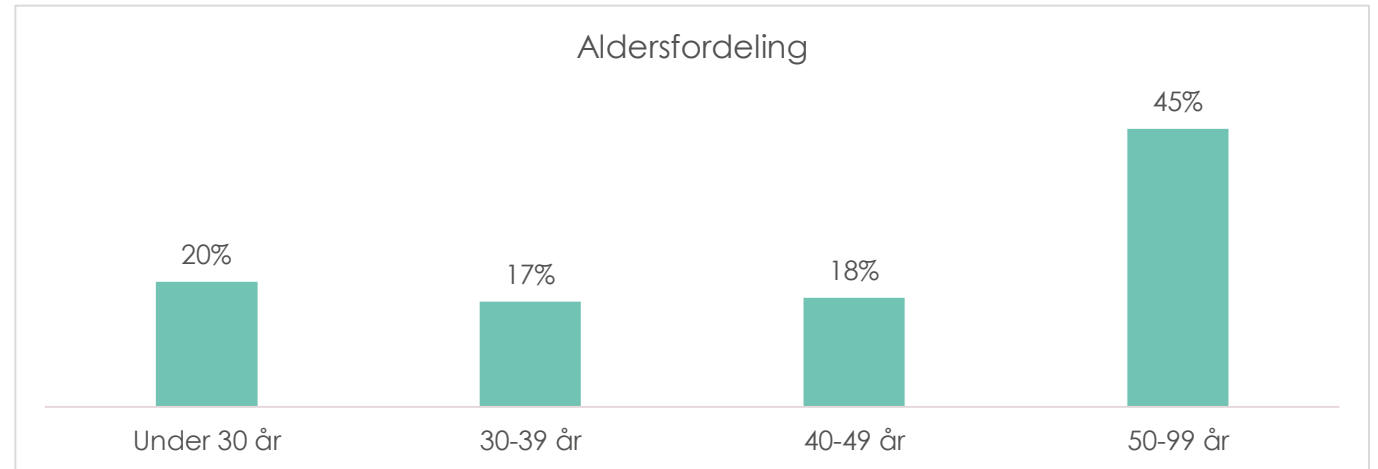
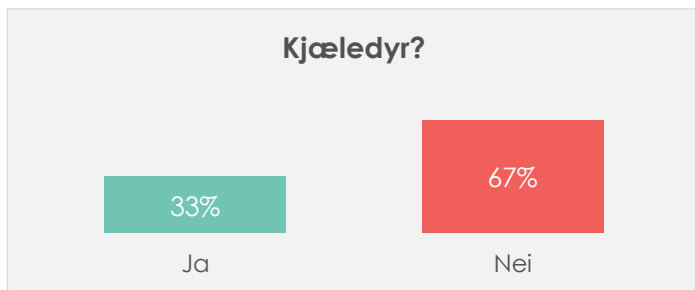
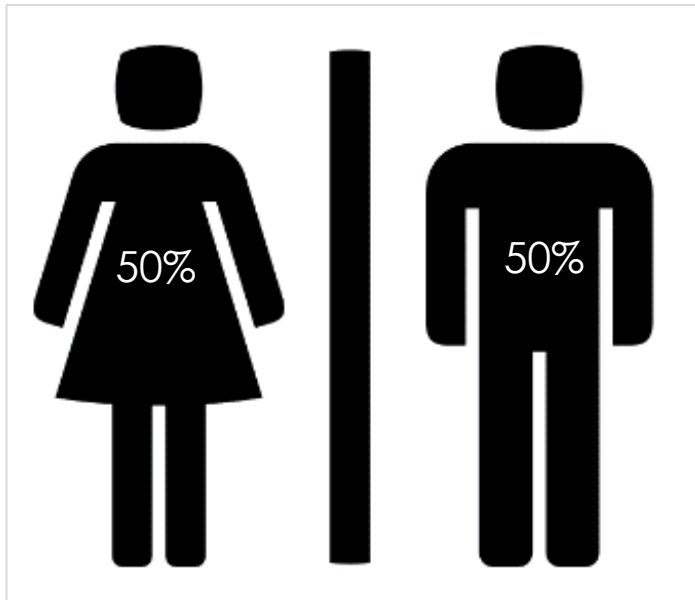
DEL 1

RESULTATER BEFOLKNINGSUNDERSØKELSE

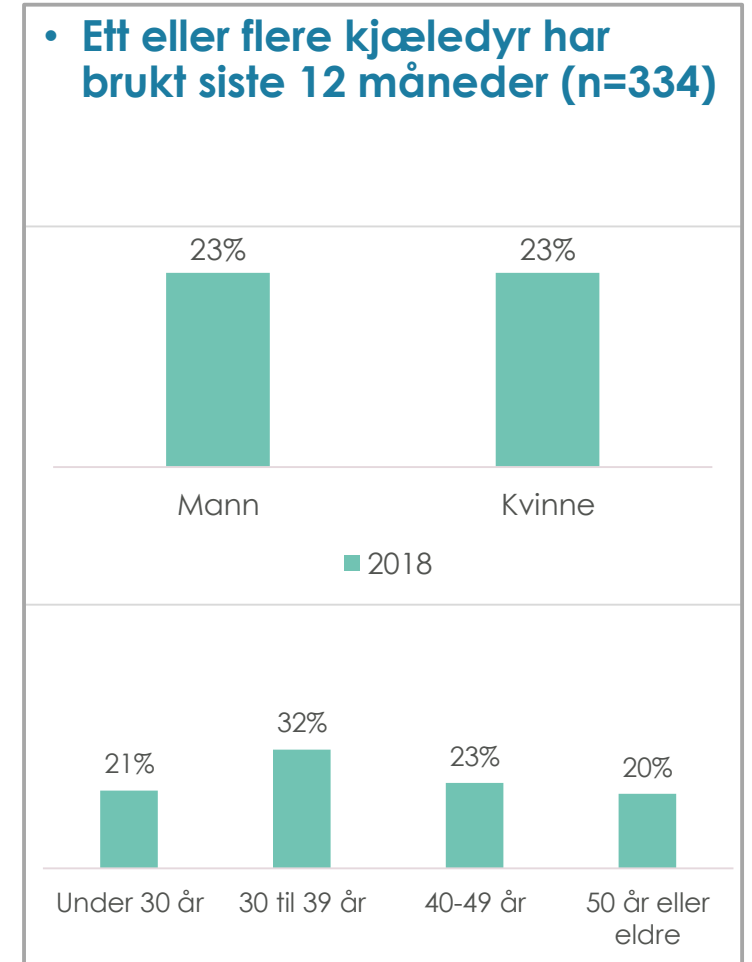
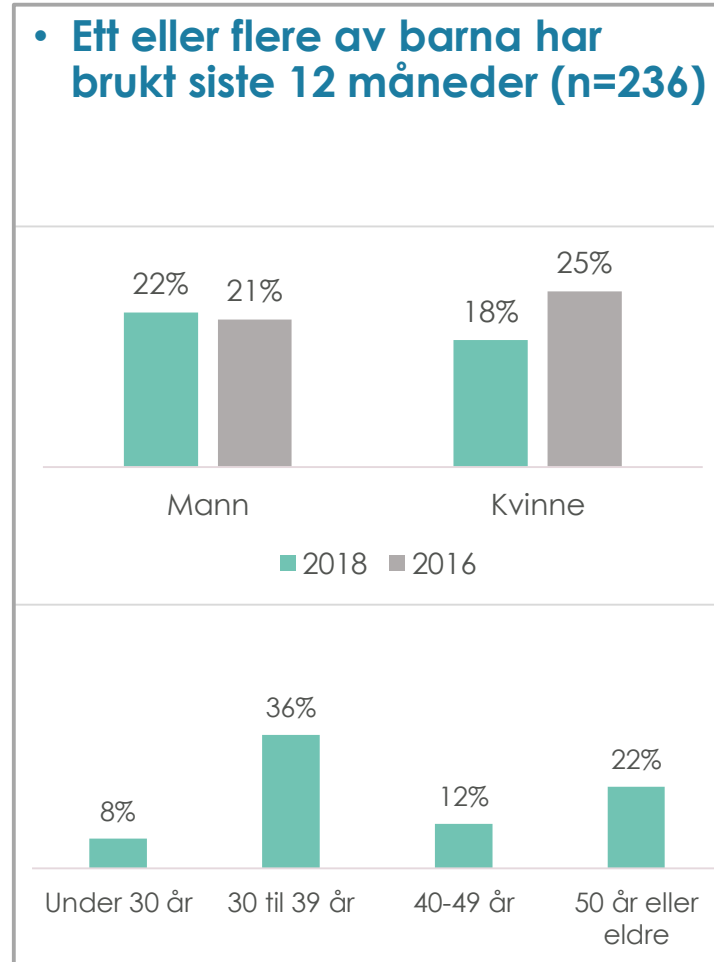
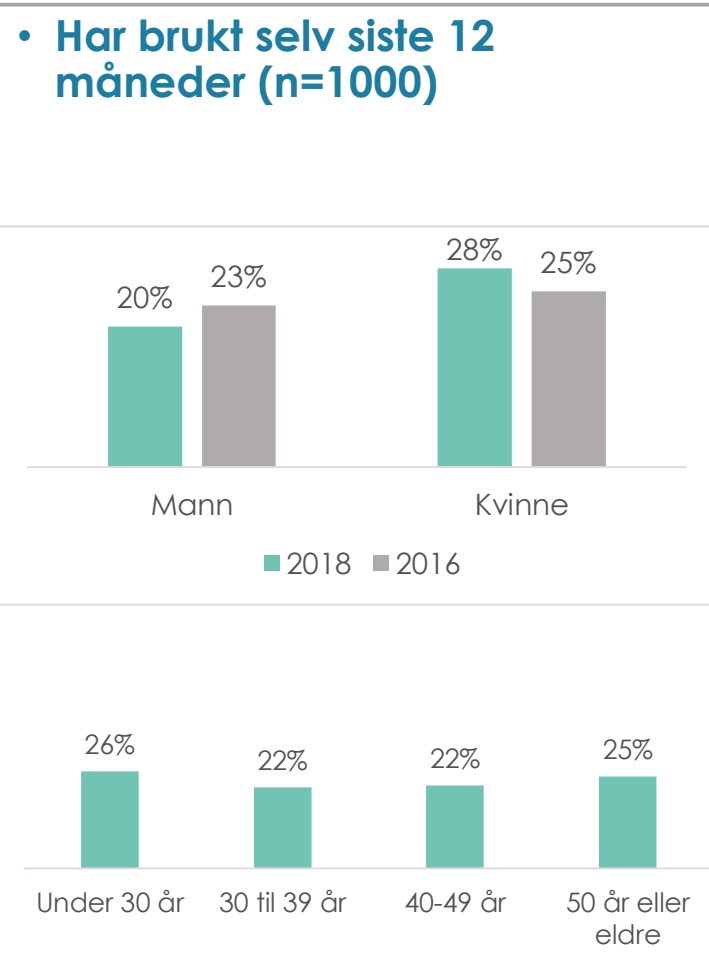
ANTIBIOTIKARESISTENS NORGE 2018

SAMMENLIGNET MED 2016

Om utvalget i Norge – kjønn, alder, geografi og kjæledyr

Om utvalget i Norge – bruk av antibiotika

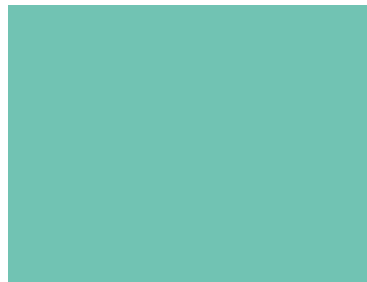

Kunnskap og holdninger knyttet til bruk
av antibiotika

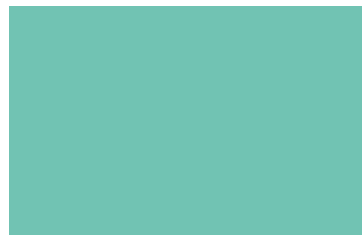
Bruk av antibiotika

24%

Har brukt antibiotika **selv** i løpet av de siste 12 månedene (n=1000)

20%

Har gitt antibiotika til egne **barn** de siste 12 månedene (n=236)

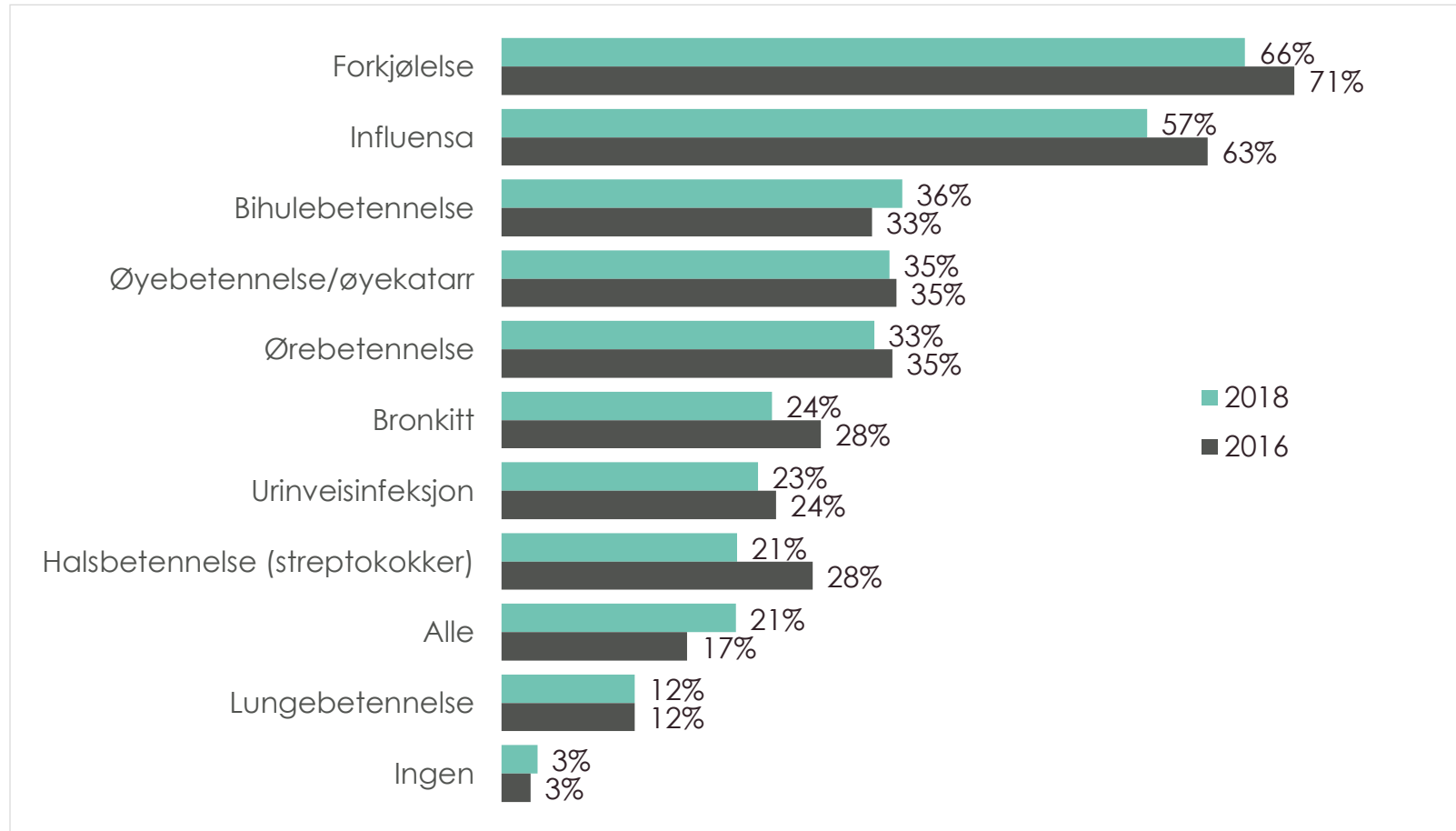
23%

Har gitt antibiotika til **kjæledyr** de siste 12 månedene (n=334)

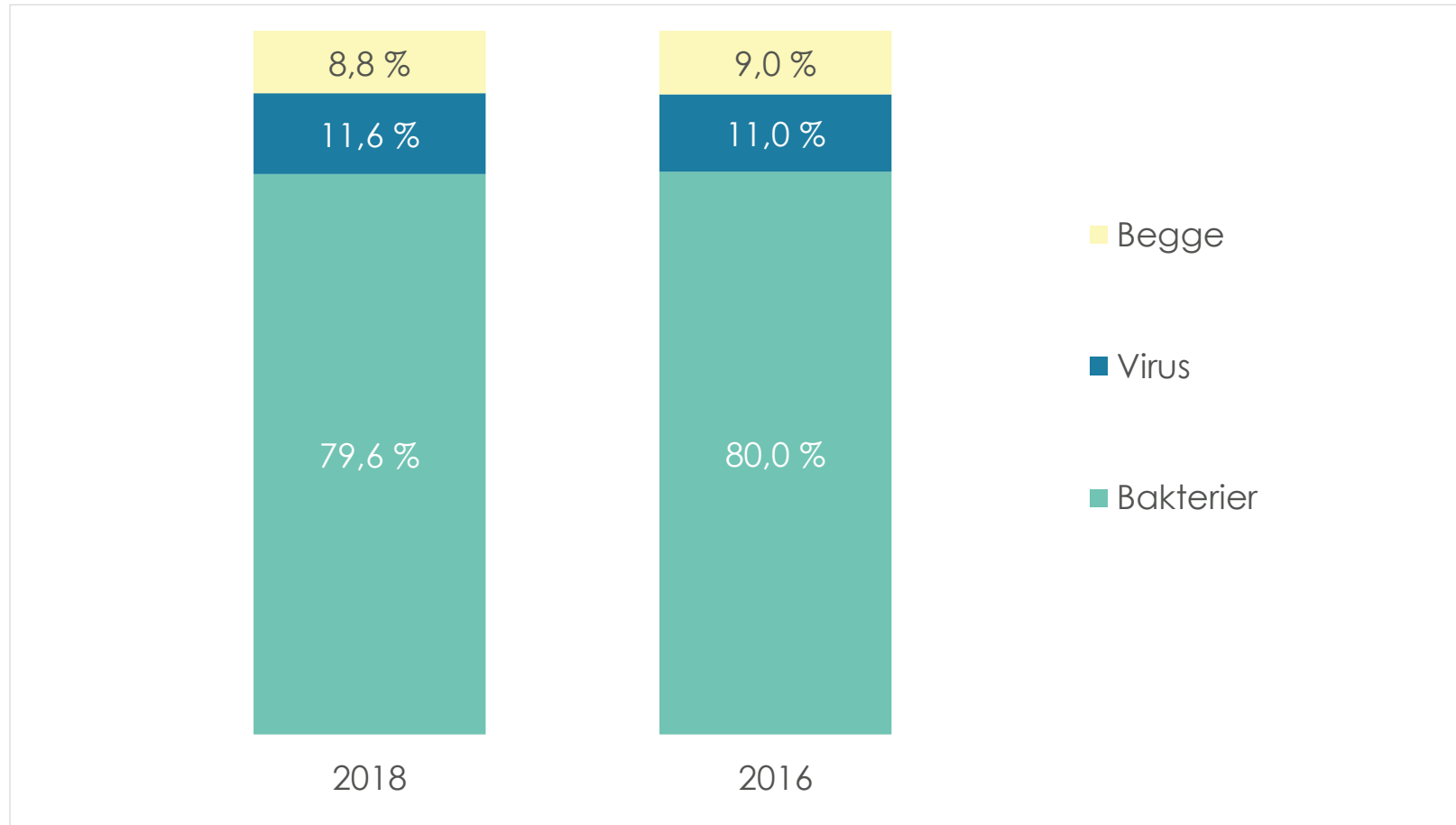
Kunnskap om sykdommer og antibiotika 2018 vs. 2016

Som i 2016, er det mange som vet at man kan bli frisk uten antibiotika fra forkjølelse og influensa, mens langt færre (ca. 30 %) kjenner til at man kan bli frisk uten antibiotika ved andre betennelsessykdommer.

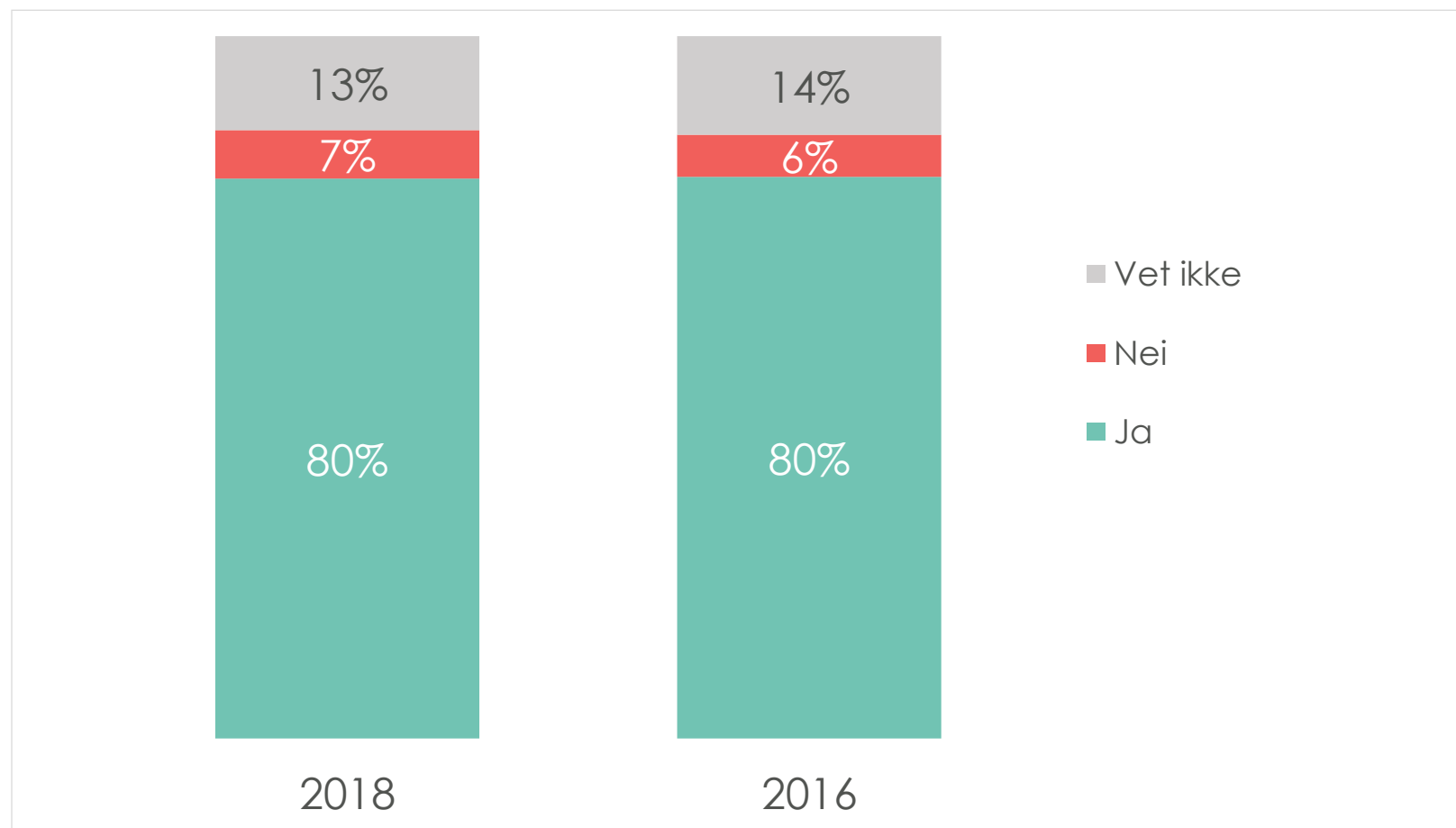
Kunnskap om hva antibiotika er medisin mot

Det store flertallet (80%) vet at antibiotika er medisin mot bakterier. Dette er på samme nivå som i 2016.

Kunnskap om man kan bli frisk av bakterieinfeksjon uten antibiotika

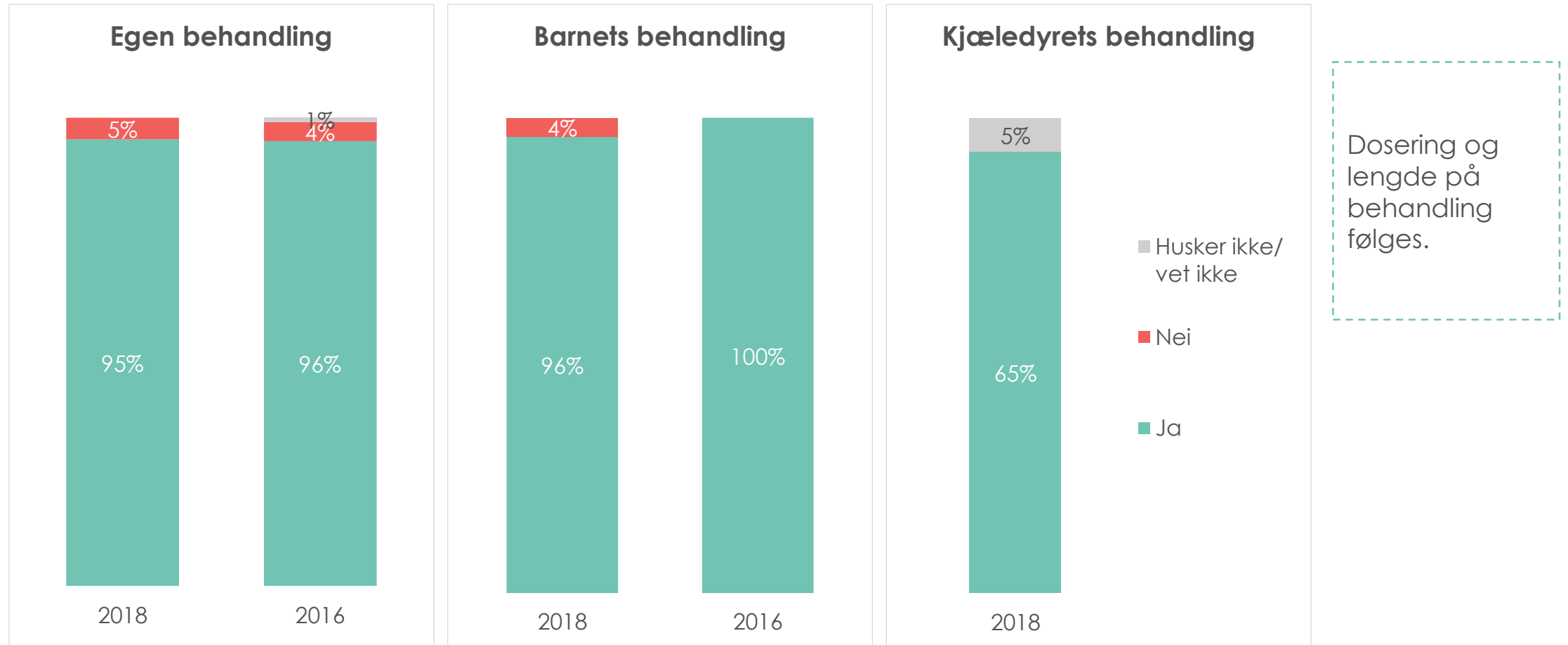

Åtte av ti kjenner til at man kan bli frisk fra en bakterieinfeksjon uten antibiotika.

Dette er som i 2016.

Bruk av antibiotika: Følges anbefaling fra lege/veterinær?

Sist gang du selv brukte antibiotika, fulgte du legens instruksjoner om dosering og lengde på behandling?

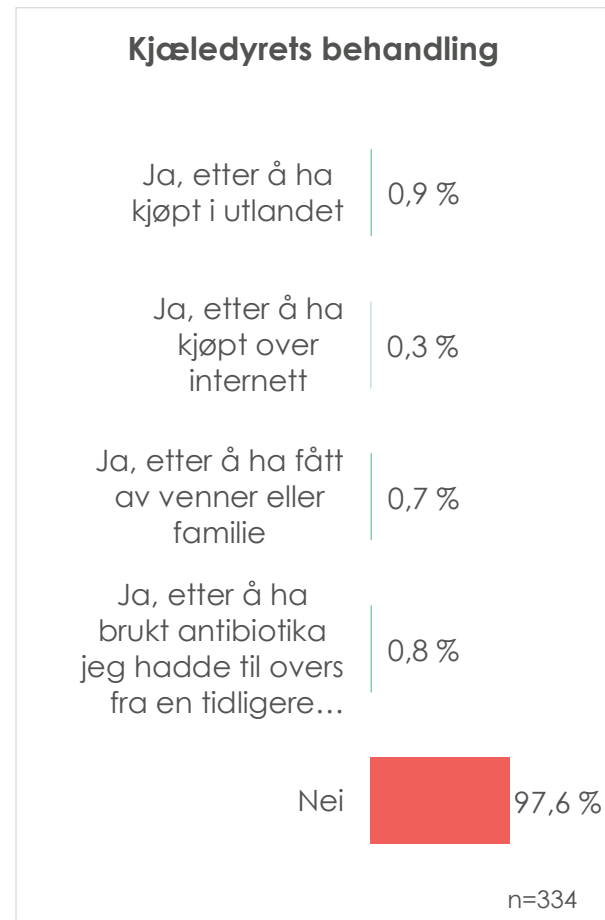
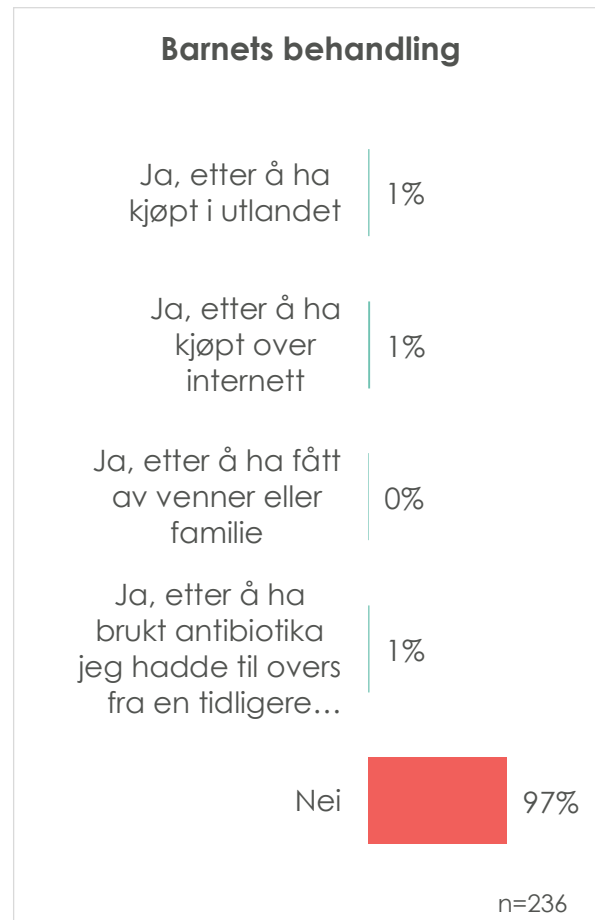
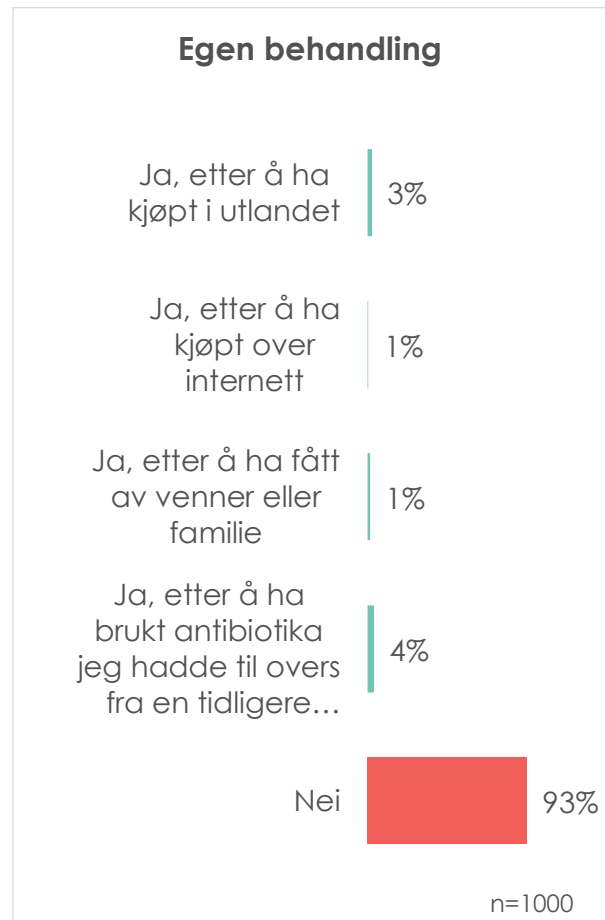
Sist gang du ga antibiotika til barnet ditt, fulgte barnet legens instruksjoner om dosering og lengde på behandling?

Sist du ga antibiotika til kjæledyret ditt, fulgte du veterinærens instruksjoner om dosering og lengde på behandlingen?

n= 241/47/76 ?

Bruk av antibiotika uten anbefaling fra lege/veterinær

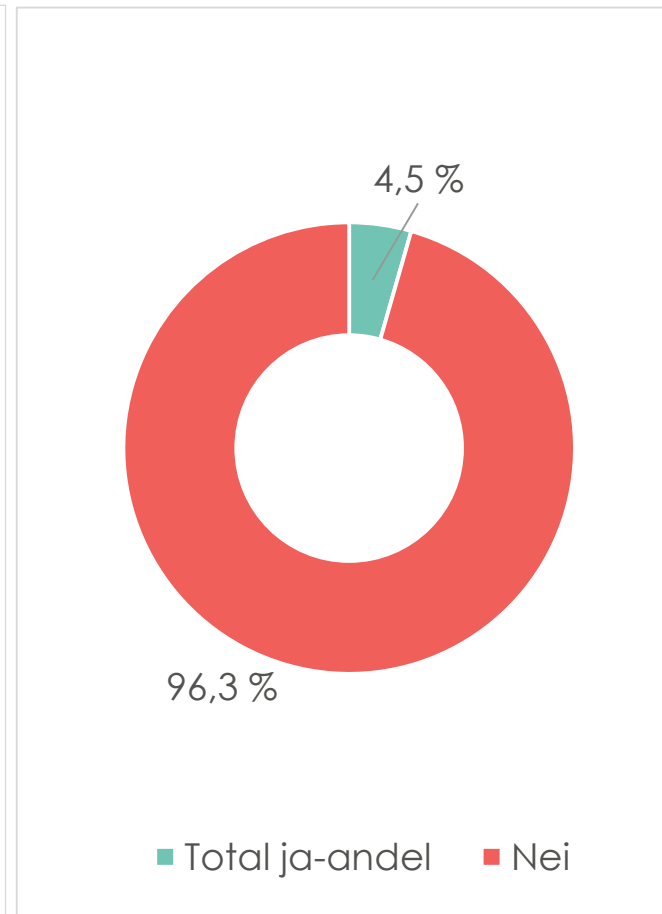

Befolkningen oppgir i liten grad at de bruker antibiotika uten anbefaling fra lege (8%). Dette gjelder i enda mindre grad for barn og kjæledyr (3%).

I 2016 oppga tilsvarende andel (92%) at de hadde brukt antibiotika uten anbefaling fra lege. Spørsmål om barn og kjæledyr ble ikke stilt i 2016.

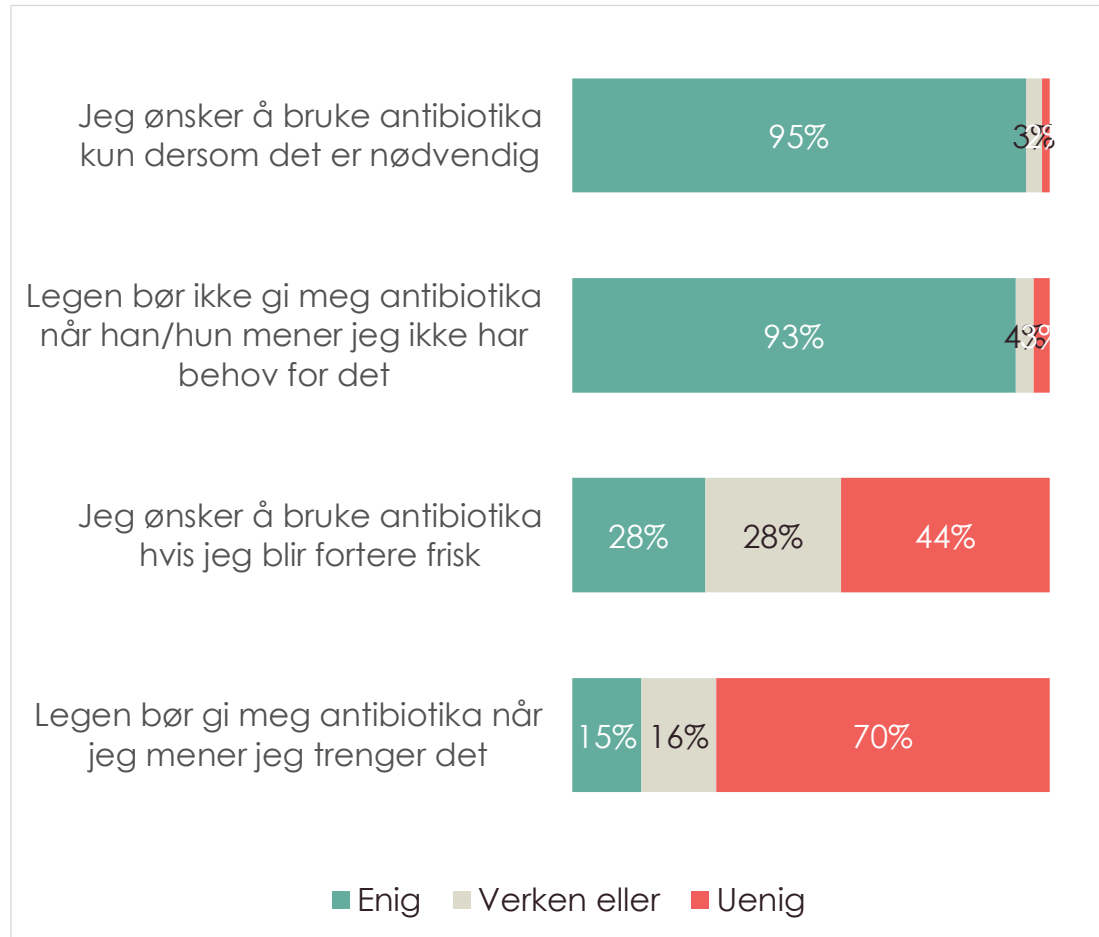
Andel som har bedt lege eller veterinær om å få antibiotika

De færreste har bedt lege eller veterinær om å få antibiotika. Totalt er det kun 4,5% som oppgir at de ber om dette.

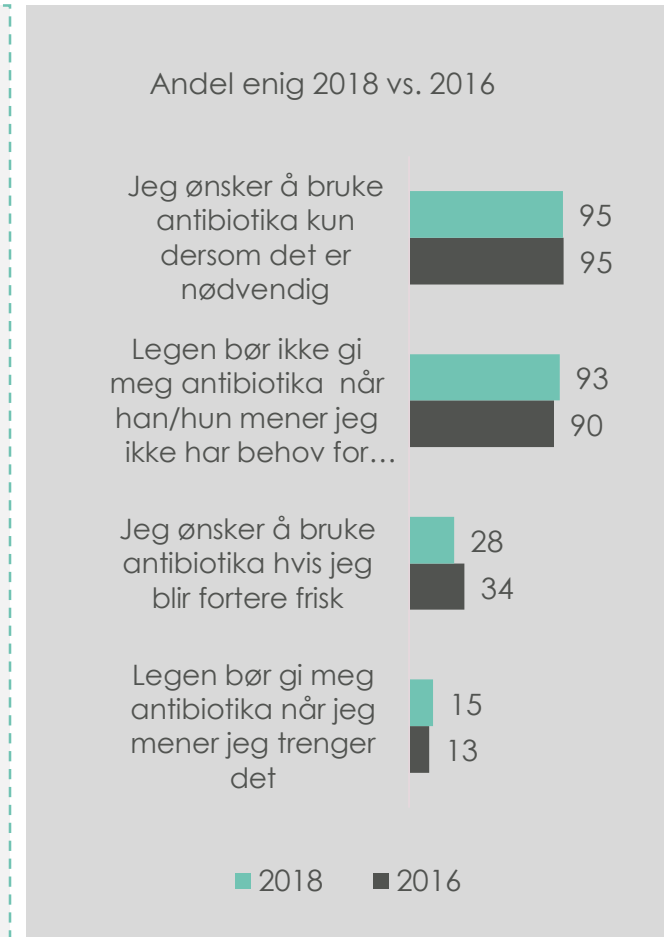

Holdninger til egen bruk av antibiotika

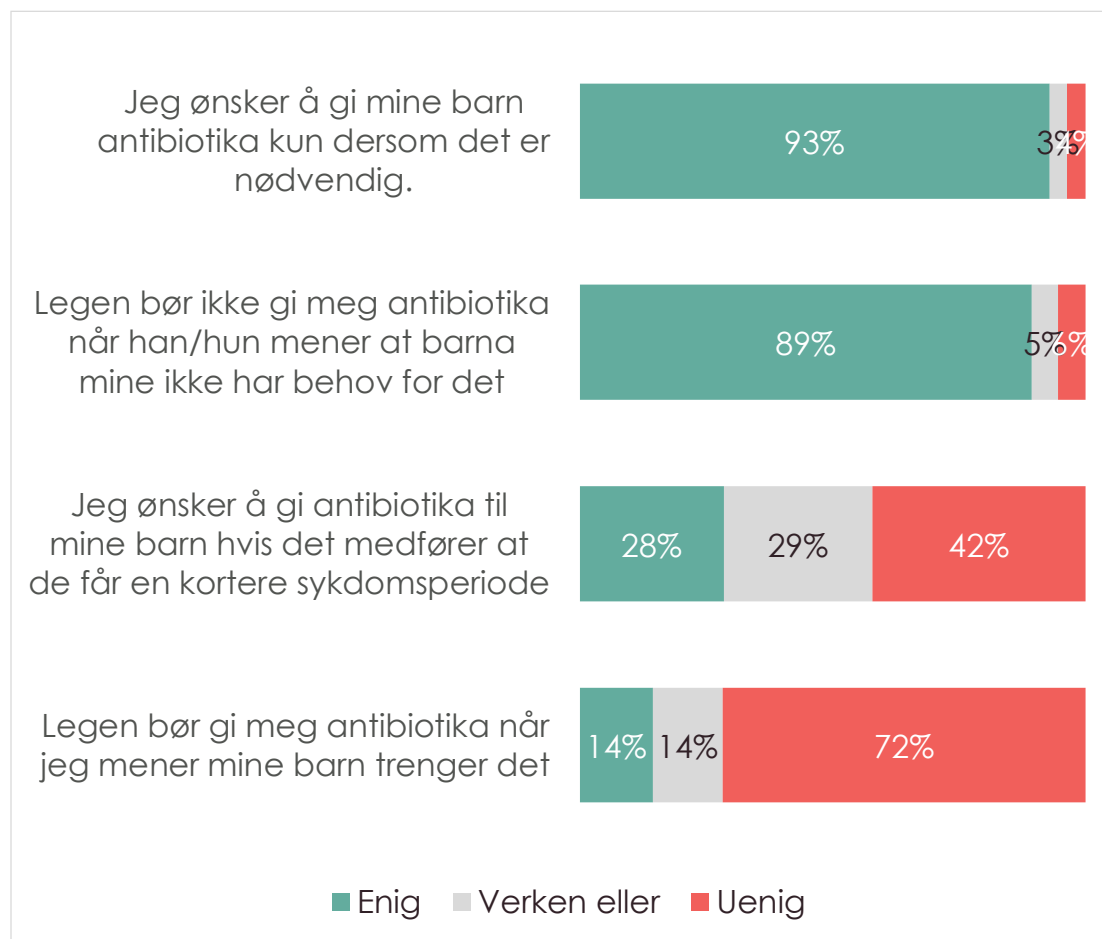

Antibiotika ønskes å brukes kun når det er nødvendig (95 % enige) og svært mange mener legen bør være restriktiv med å skrive ut antibiotika til pasienter som ikke trenger det.

Samtidig oppgir 28 % at de er enige i at de vil bruke antibiotika dersom det innebærer at de blir fortere frisk. Det er en liten nedgang fra 34% i 2016.

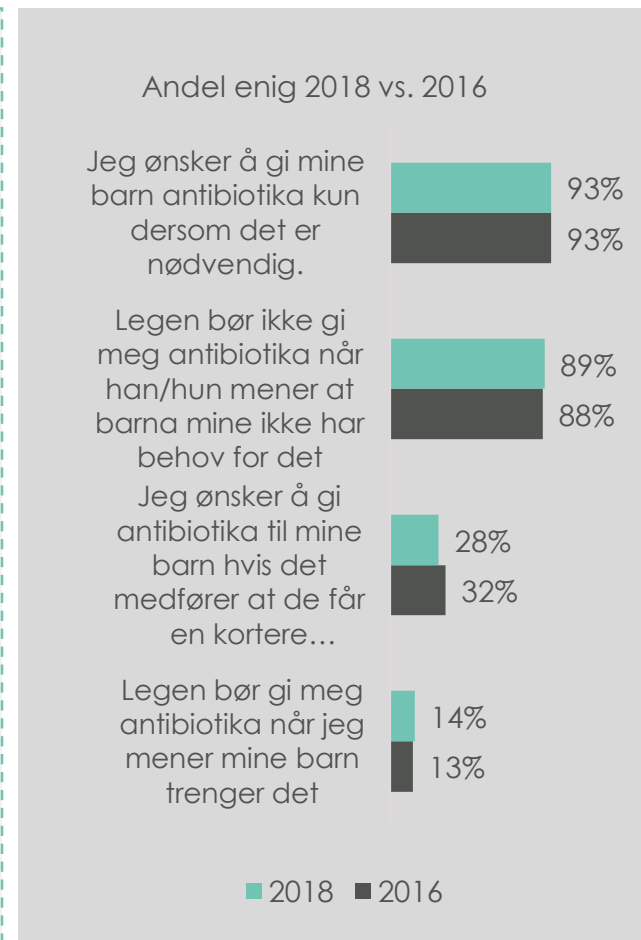

Holdninger til barns bruk av antibiotika

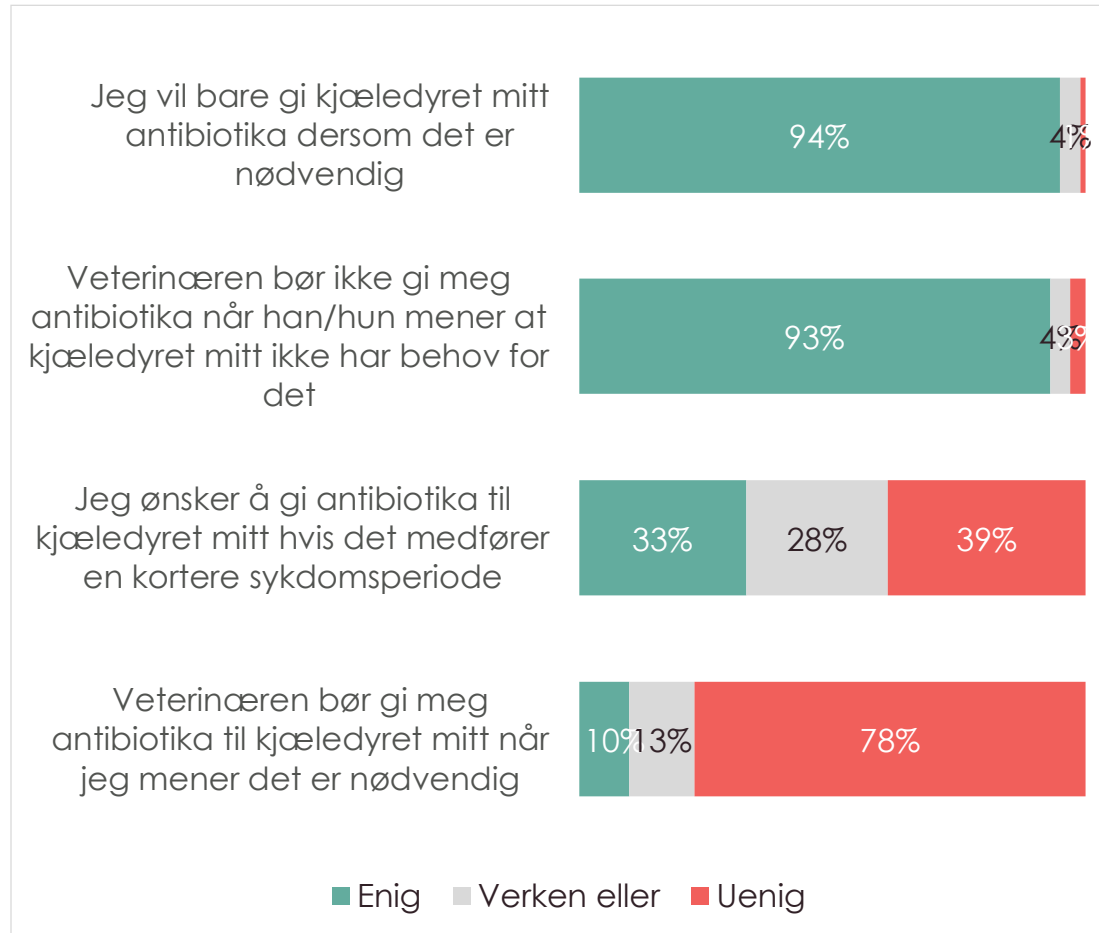

Holdninger til barns bruk av antibiotika er noenlunde lik de voksnes bruk: Det store flertallet vil kun gi antibiotika til sine barn dersom det er nødvendig, men tre av ti er tilbøyelig til å gi det til barna dersom det medfører en kortere sykdomsperiode.

Det er små endringer sammenlignet med 2016.

Holdninger til kjæledyrs bruk av antibiotika

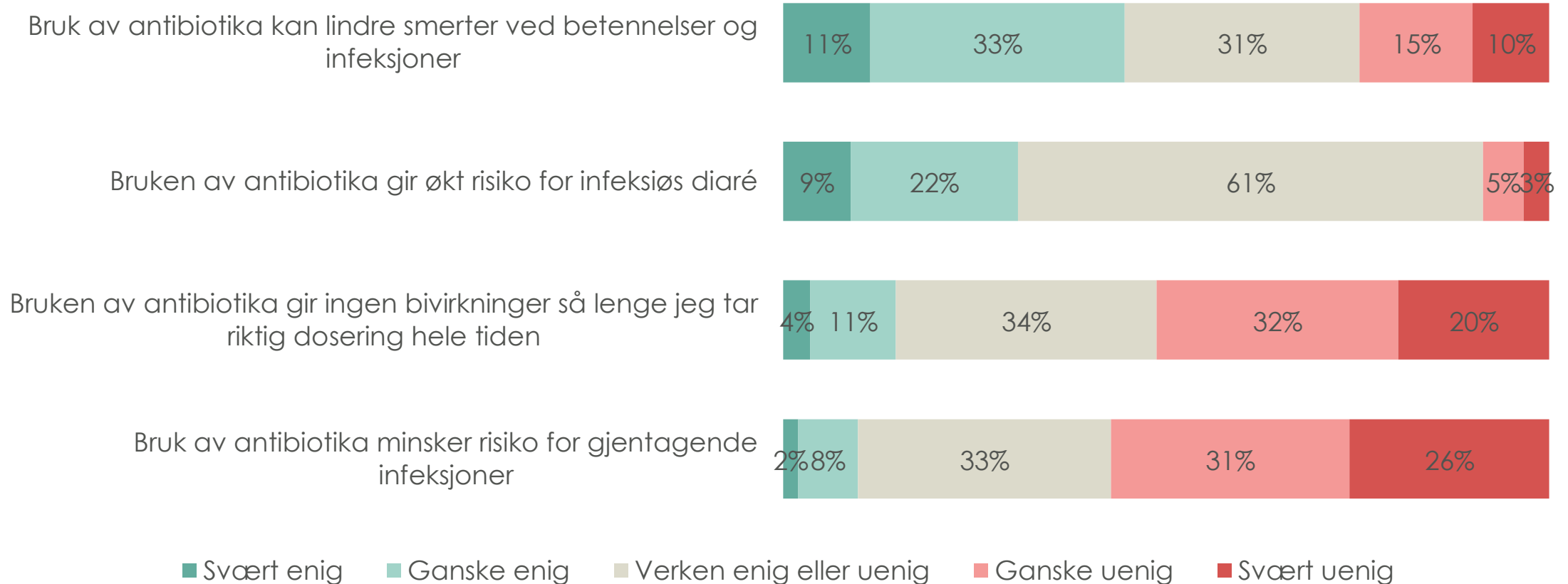

Holdninger til kjæledyrs bruk av antibiotika er noenlunde lik holdningene til de voksne og barns bruk: Det store flertallet vil kun gi antibiotika til sine kjæledyr dersom det er nødvendig, men 1 av 3 er tilbøyelig til å gi det til kjæledyrene dersom det medfører en kortere sykdomsperiode.

Spørsmålet er ikke stilt i 2016.

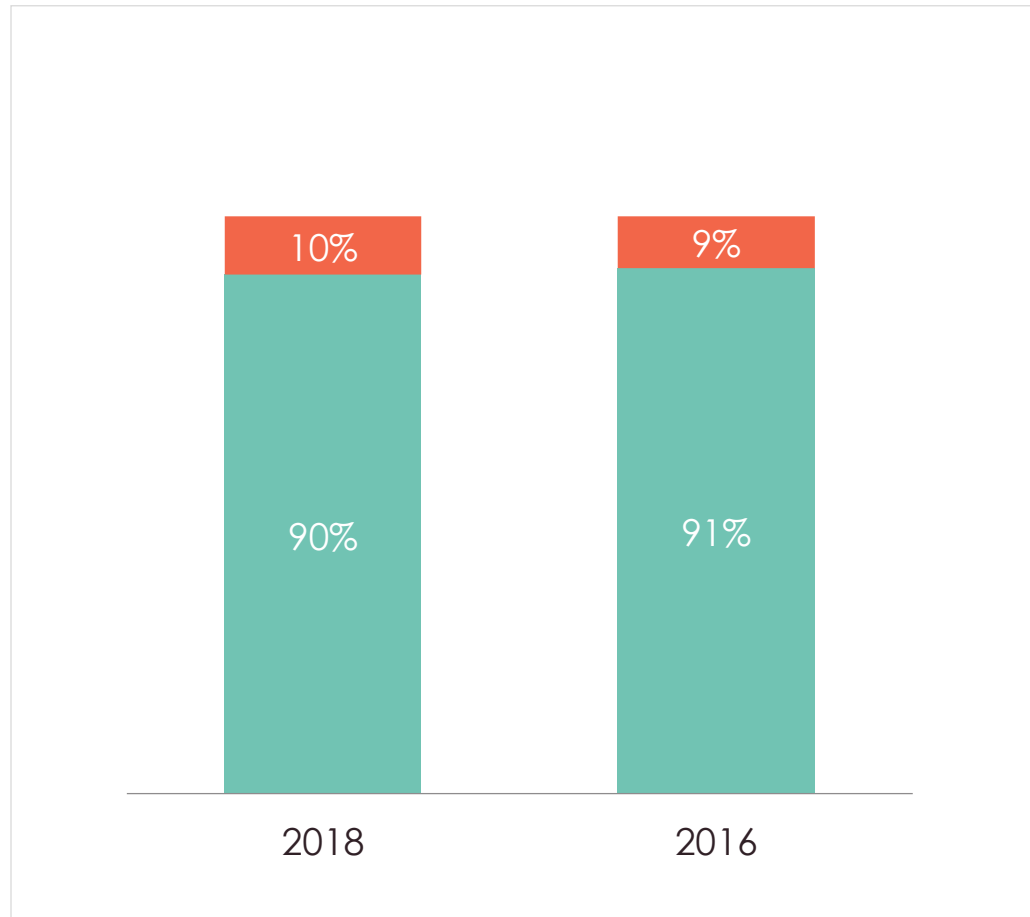
Kunnskap om virkninger av antibiotika

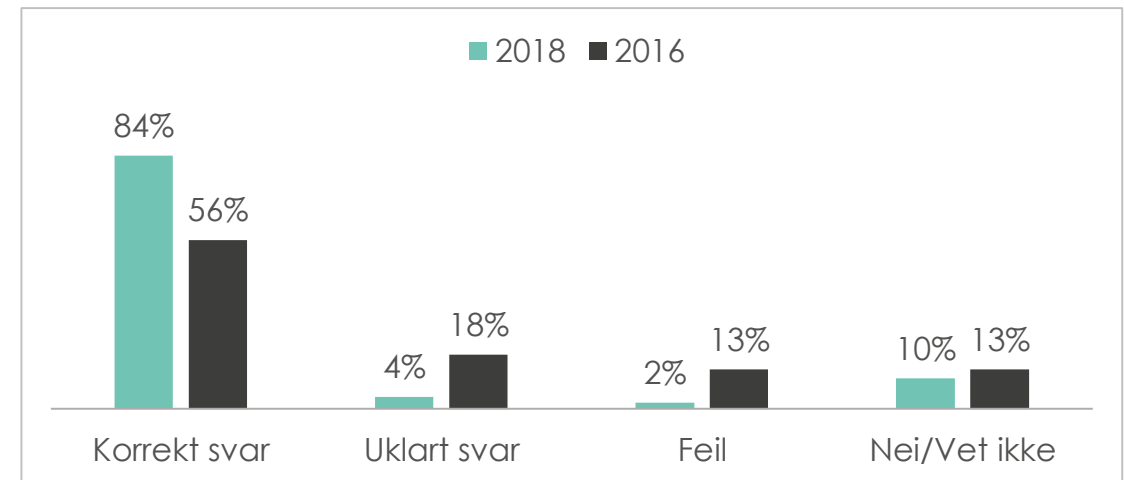
Kunnskap og holdninger knyttet til
antibiotikaresistens

Kunnskap om antibiotikaresistens

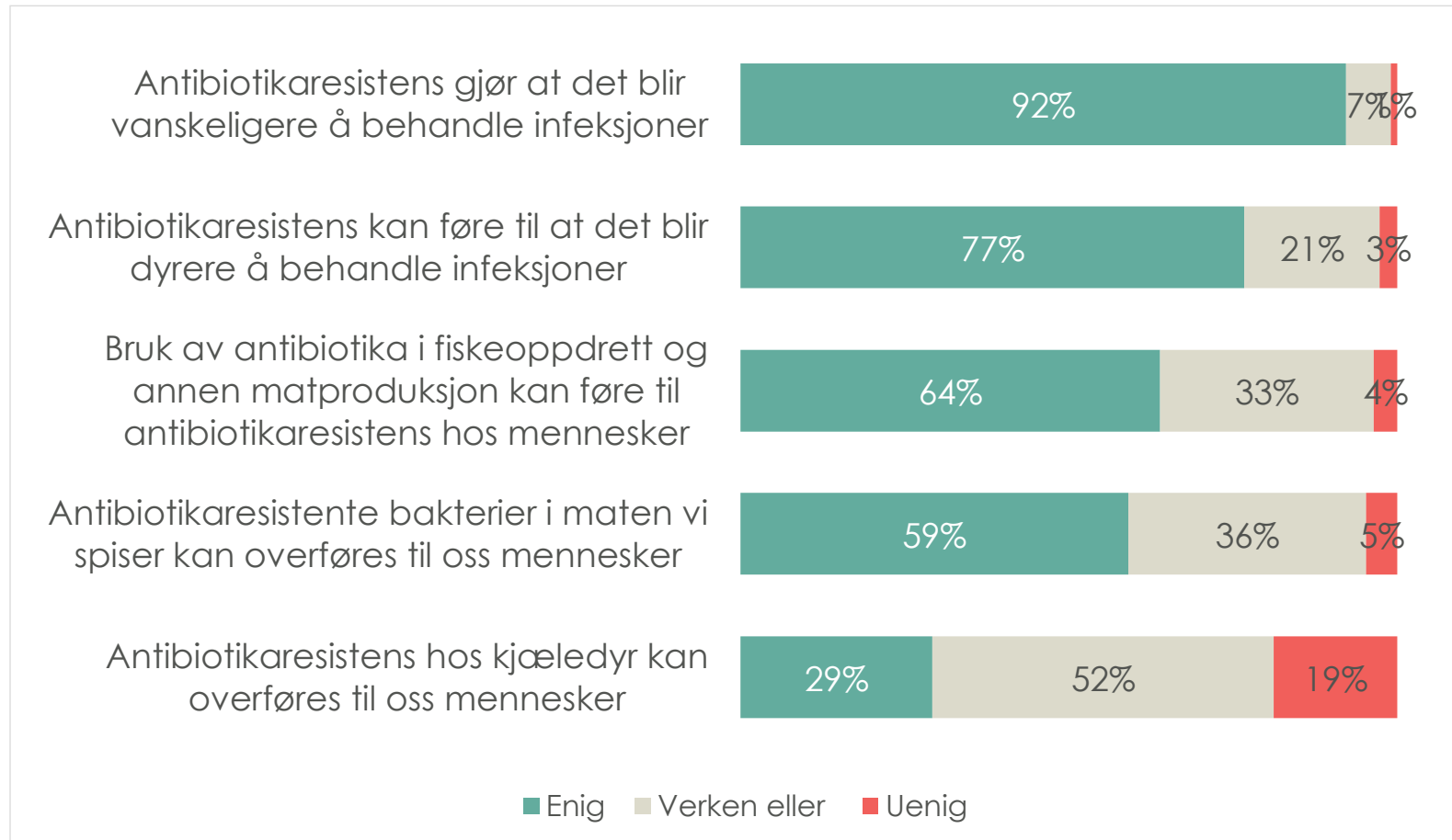

I 2018, som i 2016, er det ni av ti som oppgir at de vet hva antibiotikaresistens er. Cirka 8 av 10 svarer også noe som er mer eller mindre korrekt (enten oppgir hva det faktisk er og/eller hva det vil bety og/eller hvordan/hvorfor det er et problem).

Dette antyder noe bedre kjennskap i befolkningen til hva antibiotikaresistens er/betyr i 2018, sammenlignet med 2016.

Kunnskap om antibiotikaresistens

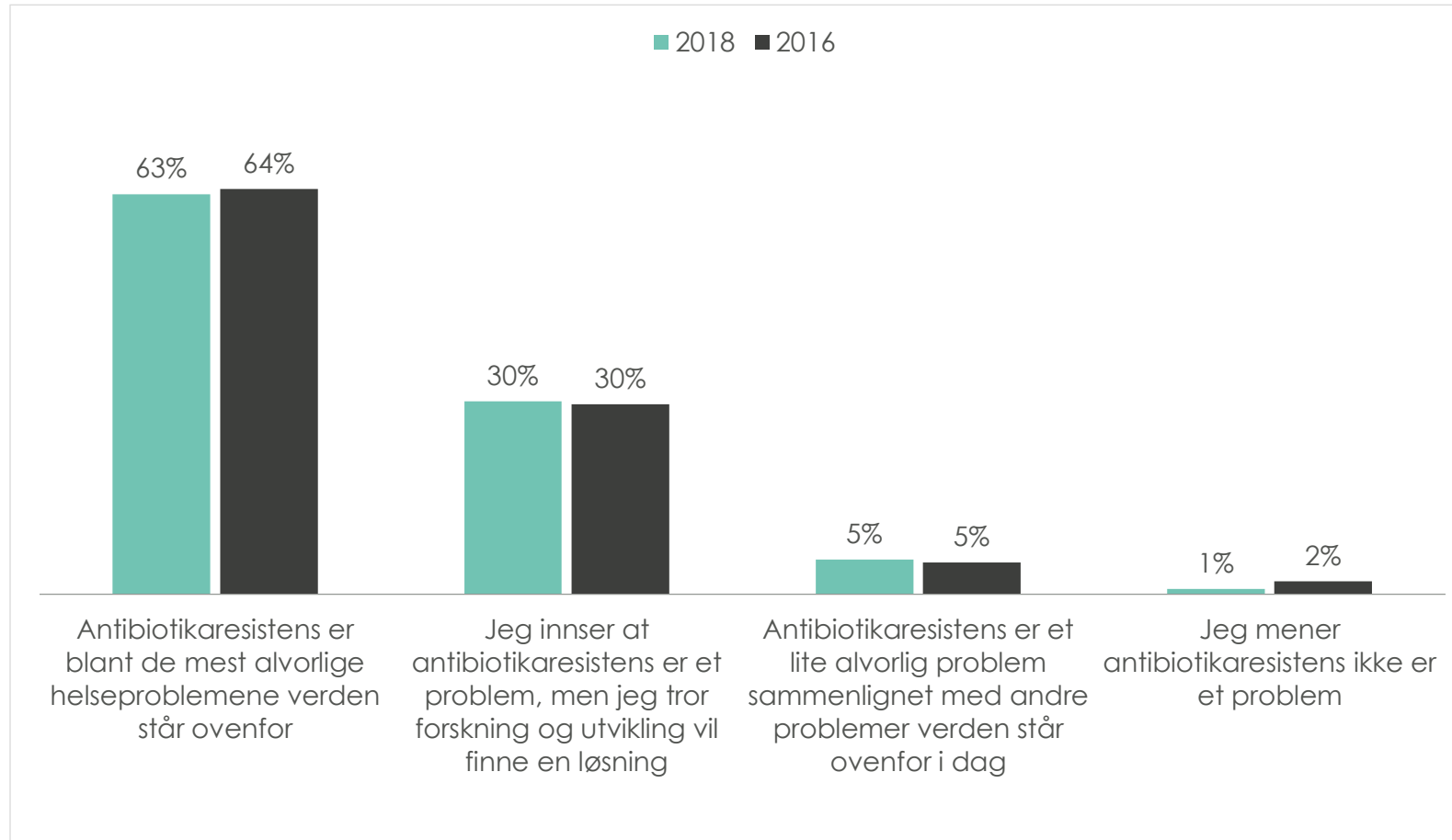

Flertallet i befolkningen svarer korrekt på fire av fem kunnskapsspørsmål om til antibiotikaresistens.

Omtrent alle er enige i at antibiotikaresistens vil gjøre det vanskeligere å behandle infeksjoner. Folk er mest usikre på hvorvidt antibiotikaresistens hos kjæledyr kan overføres til mennesker.

Oppfatninger om hvor alvorlig antibiotikaresistens er

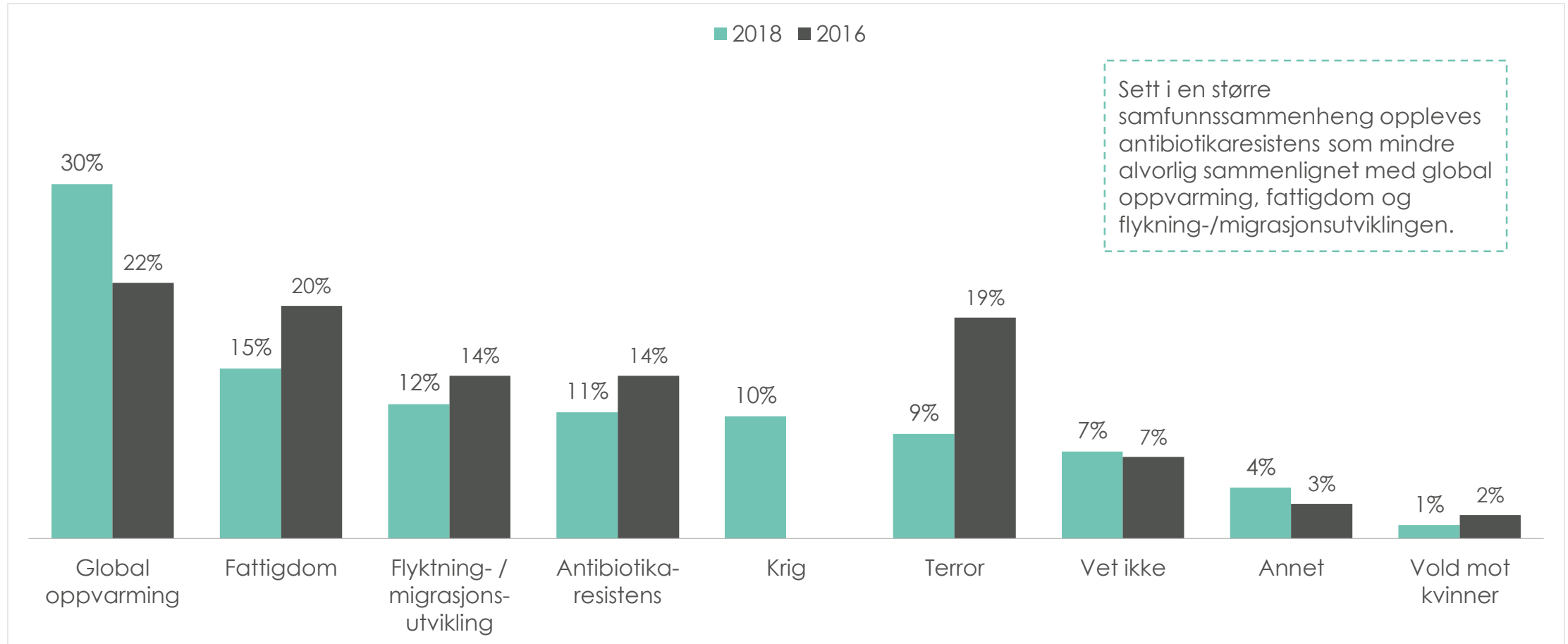
Antibiotikaresistens blir oppfattet som et alvorlig problem, men tre av ti tror det er løsbart. Dette er uendret siden 2016.

Kvinner oppfatter i større grad enn menn at dette er et alvorlig problem. Mens menn i større grad enn kvinner tror at forskning og utvikling vil finne en løsning.

Sammenlignet med yngre aldersgrupper er det flere i aldersgruppen 50 år+ som opplever antibiotikaresistens som et av de mest alvorlige helseproblemene verden står ovenfor. Vi ser også tendenser til at de under 30 år i mindre grad opplever antibiotikaresistens som et problem.

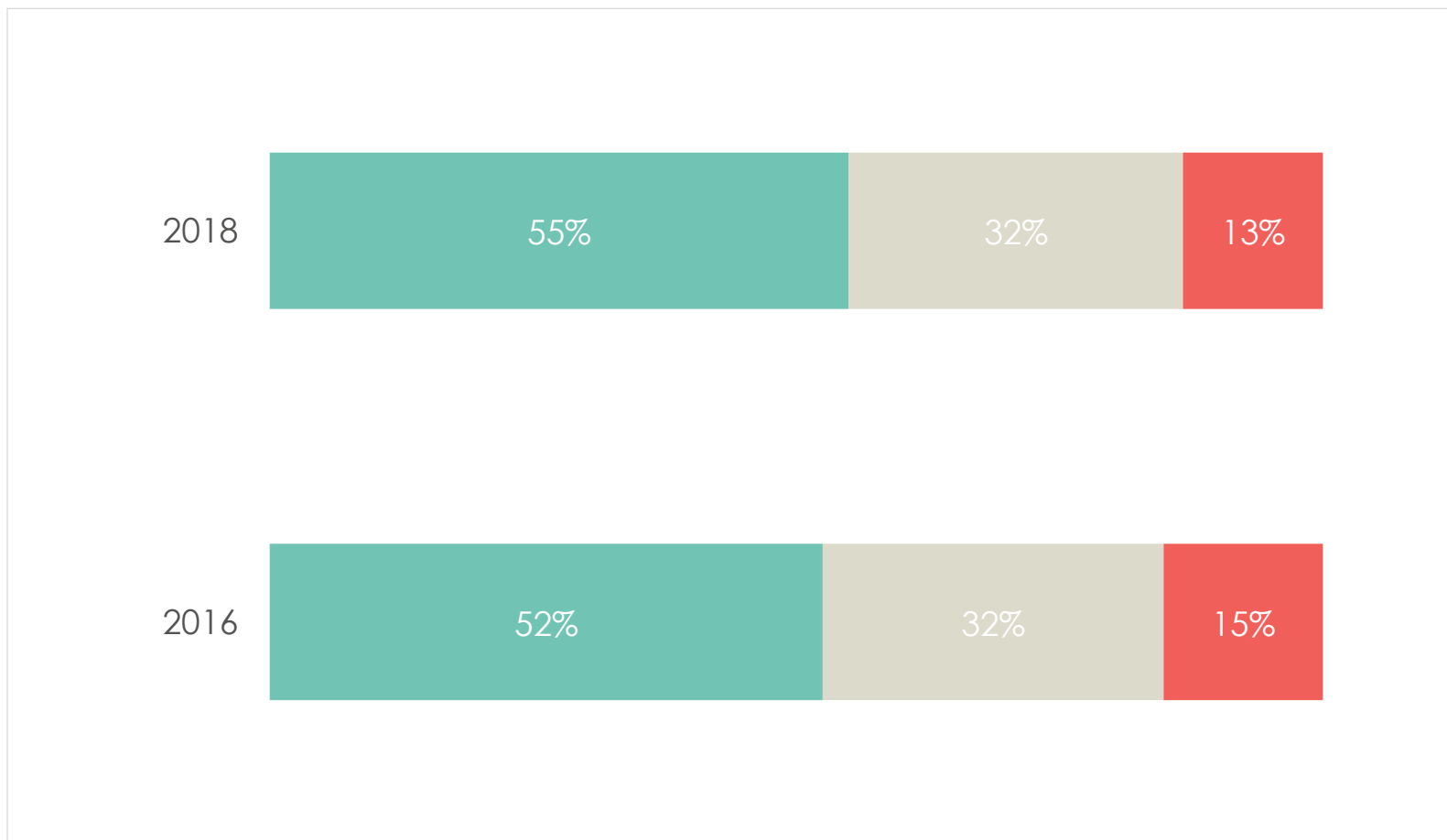
Antibiotikaresistens sammenlignet med andre samfunnsproblemer

Forebygging av antibiotikaresistens

Følelse av ansvar for å forebygge antibiotikaresistens

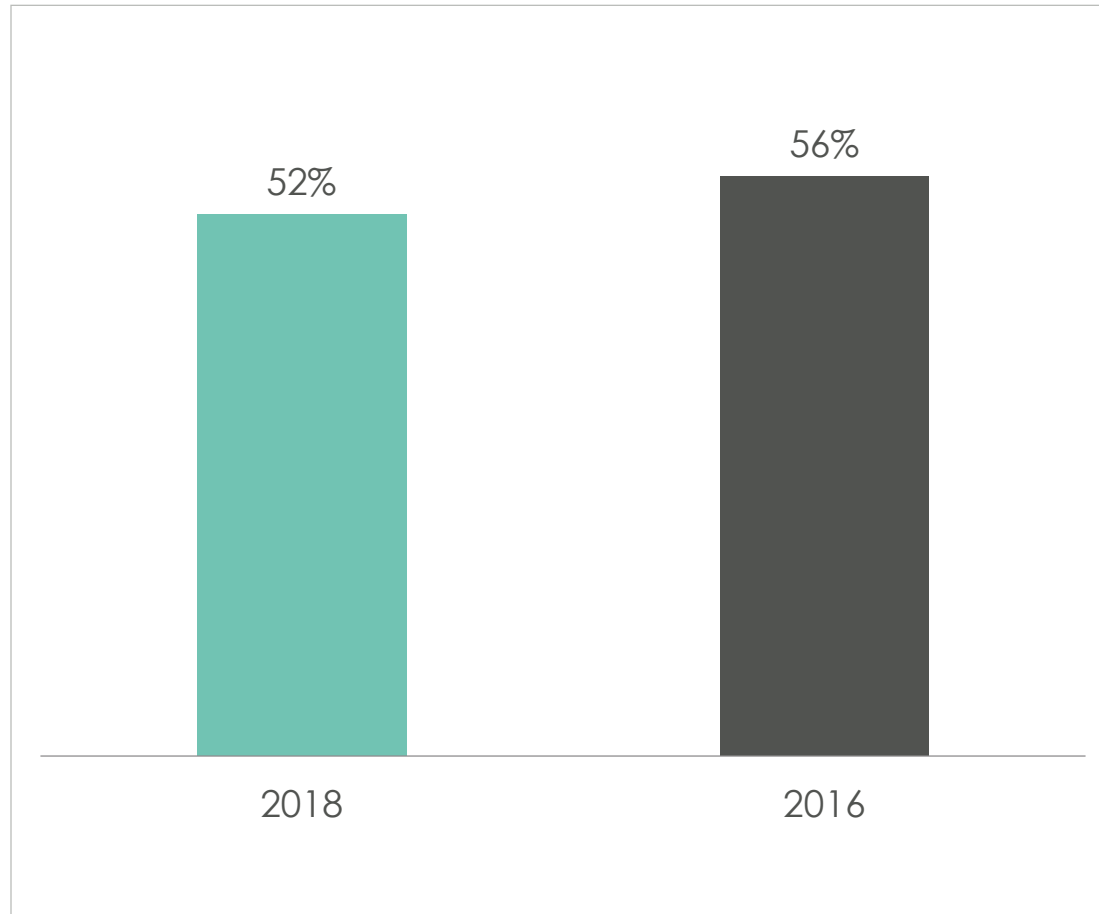
55 prosent av befolkningen føler seg i stor grad ansvarlige for å forebygge antibiotikaresistens som et samfunnsproblem. 13 prosent føler i liten grad ansvar for dette, mens resterende 32 prosent er nøytrale.

Det er flere kvinner enn menn som føler seg ansvarlig for å forebygge antibiotikaresistens.

Vi ser også tendenser til at de under 30 år føler seg noe mindre ansvarlig for å forebygge antibiotikaresistens sammenlignet med eldre aldersgrupper.

Hvordan forebygge antibiotikaresistens?

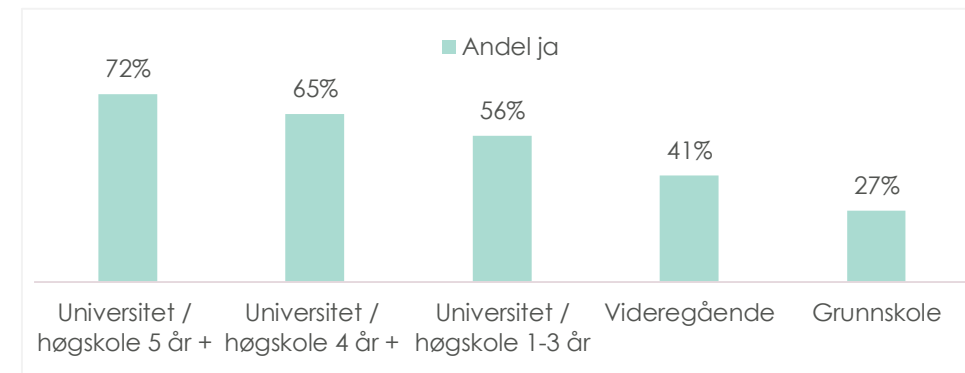

Halvparten av befolkningen oppgir å vite hva de kan bidra med for å forebygge antibiotikaresistens.

Flere kvinner enn menn mener at de vet dette.

De under 30 år oppgir i mindre grad å vite hvordan de kan bidra til å forebygge resistensutvikling sammenlignet med eldre aldersgrupper.

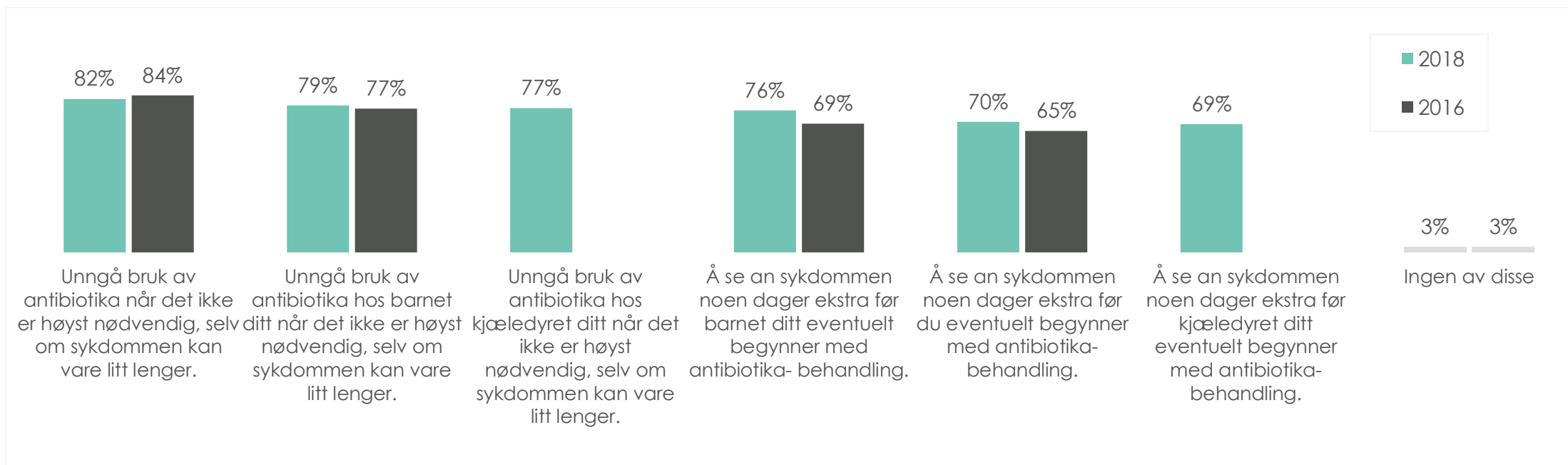
Det er også en klar tendens til at andelen som oppgir å vite hvordan man kan bidra øker med utdanningsnivå.

Vilje til å begrense bruk av antibiotika

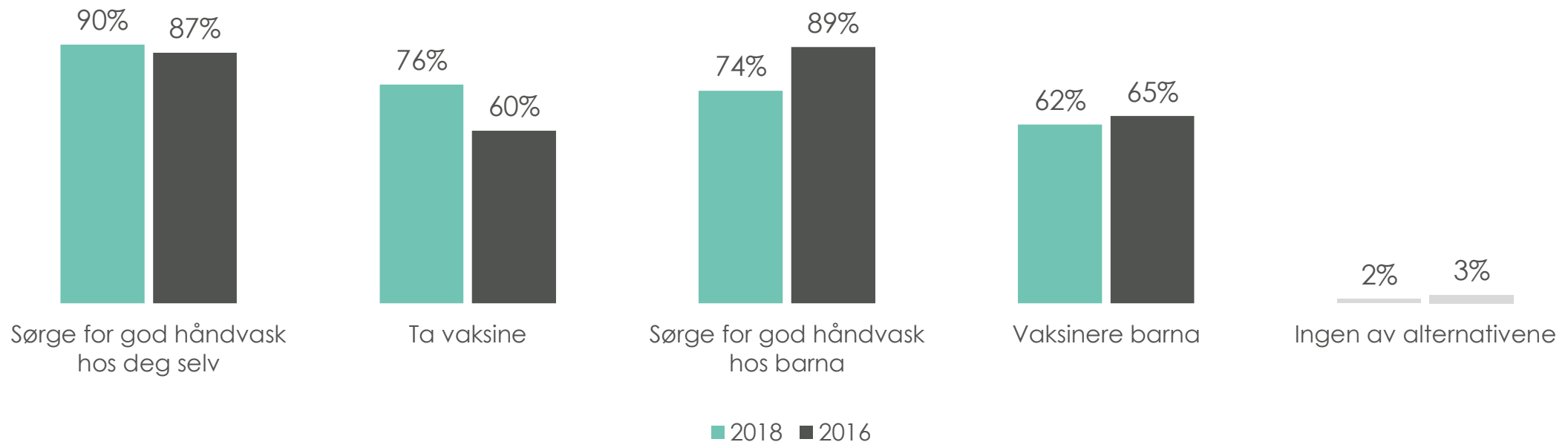
Det er stor villighet til å bidra til å forebygge antibiotikaresistens. Hele åtte av ti sier de er villige til å unngå bruk av antibiotika til seg selv når det ikke er høyst nødvendig. Nesten like mange mener det samme for bruk av antibiotika til barn. Det samme gjelder bruk av antibiotika til kjæledyr.

Flertallet er også villige til å se an sykdommen noen dager før man evt. begynner med antibiotikabehandling. Det gjelder både egne sykdom, barns sykdom og kjæledyrs sykdom.

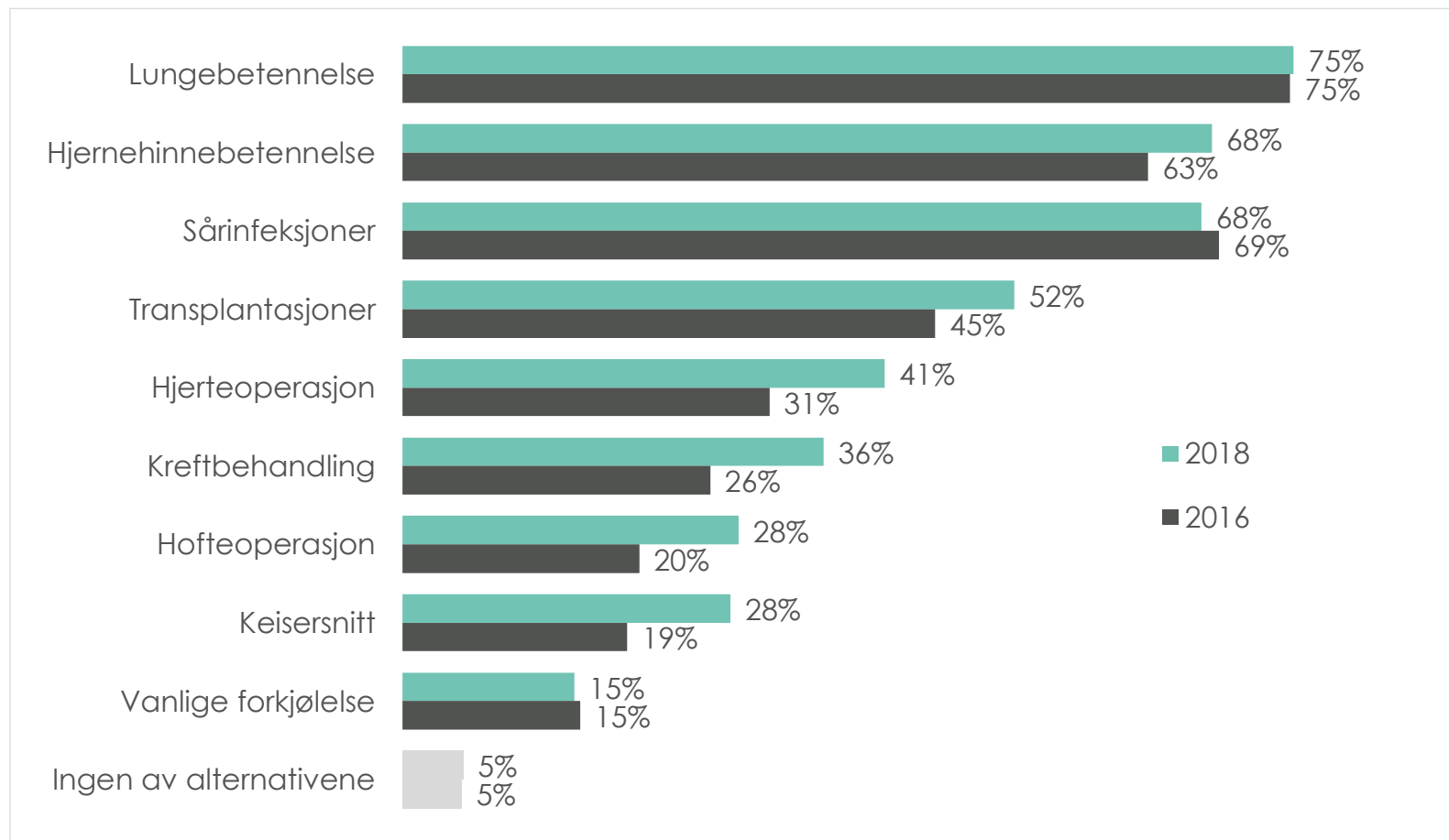

Kunnskap om hvordan man kan forebygge sykdommer hvor antibiotikabehandling kan bli nødvendig

Det er bred enighet om at god håndvask er viktig for å forebygge sykdommer som kan medføre behov for antibiotikabehandling. Det er flere kvinner enn menn som mener de kan vaske hendene og vaksinere barna som tiltak for å forebygge bruk av antibiotika. Det er flere under 30 år som er villig til å ta vaksine enn de i alderen fra 30 til 50 år.

Sykdommer som blir vanskelig å behandle ved resistensutvikling

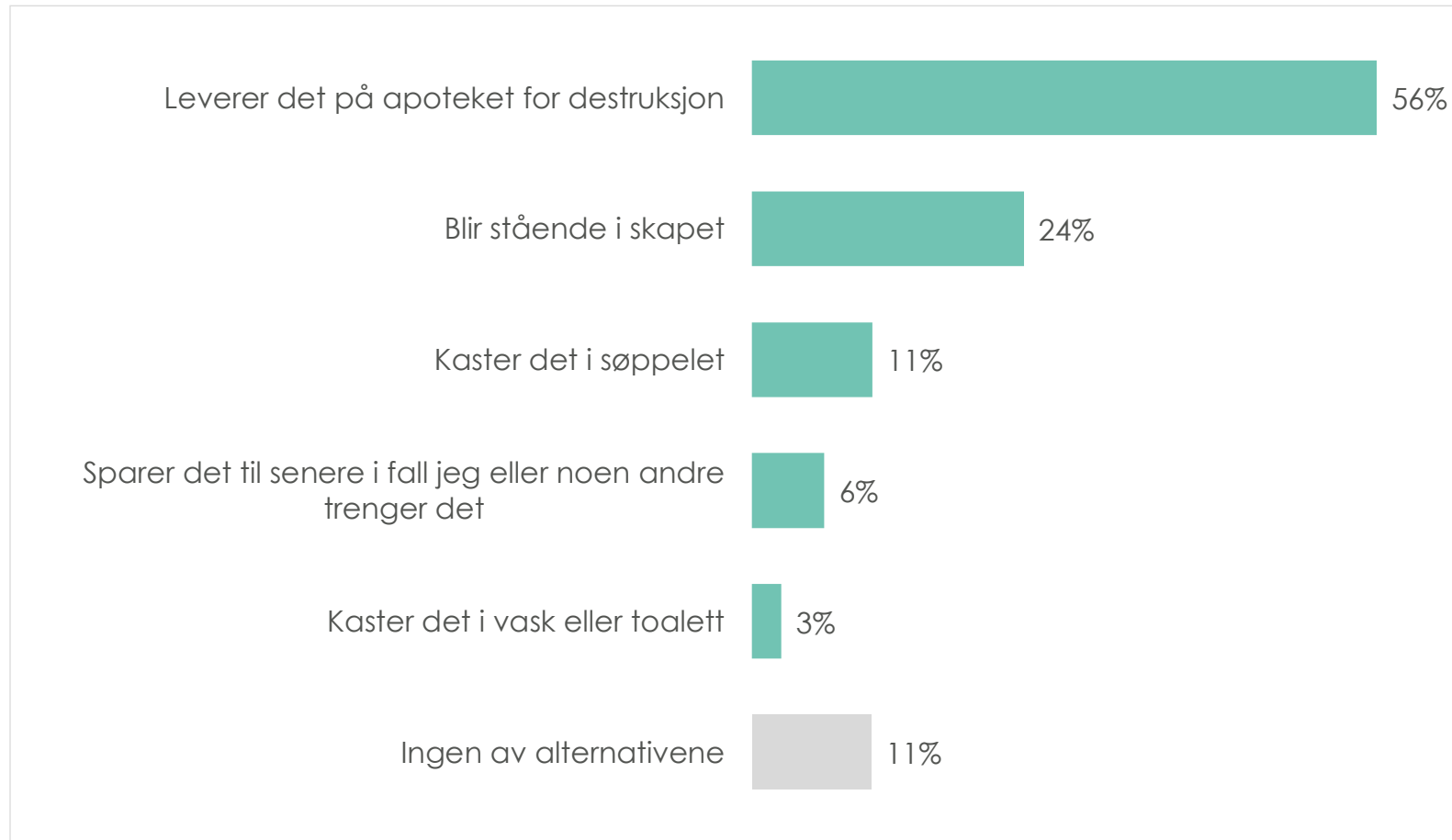
Lungebetennelse, hjernehinnebetennelse og sårinfeksjoner er de sykdommene flest tror vil være vanskelig å behandle dersom resistente bakterier øker i omfang.

Det er flere kvinner enn menn som generelt tror det blir vanskeligere å behandle sykdommer, spesielt lungebetennelse, hjernehinnebetennelse og transplantasjoner. Menn tror på sin side at forkjølelse blir vanskeligere å behandle enn det kvinner tror.

Det er lav kunnskap om at resistensutvikling kan gjøre det vanskelig å gjennomføre vanlige operasjoner, kreftbehandling, keisersnitt og forkjølelse.

Hvor havner antibiotika som blir til overs?

Over halve befolkningen leverer vanligvis overskuddsantibiotika på apoteket for destruksjon.

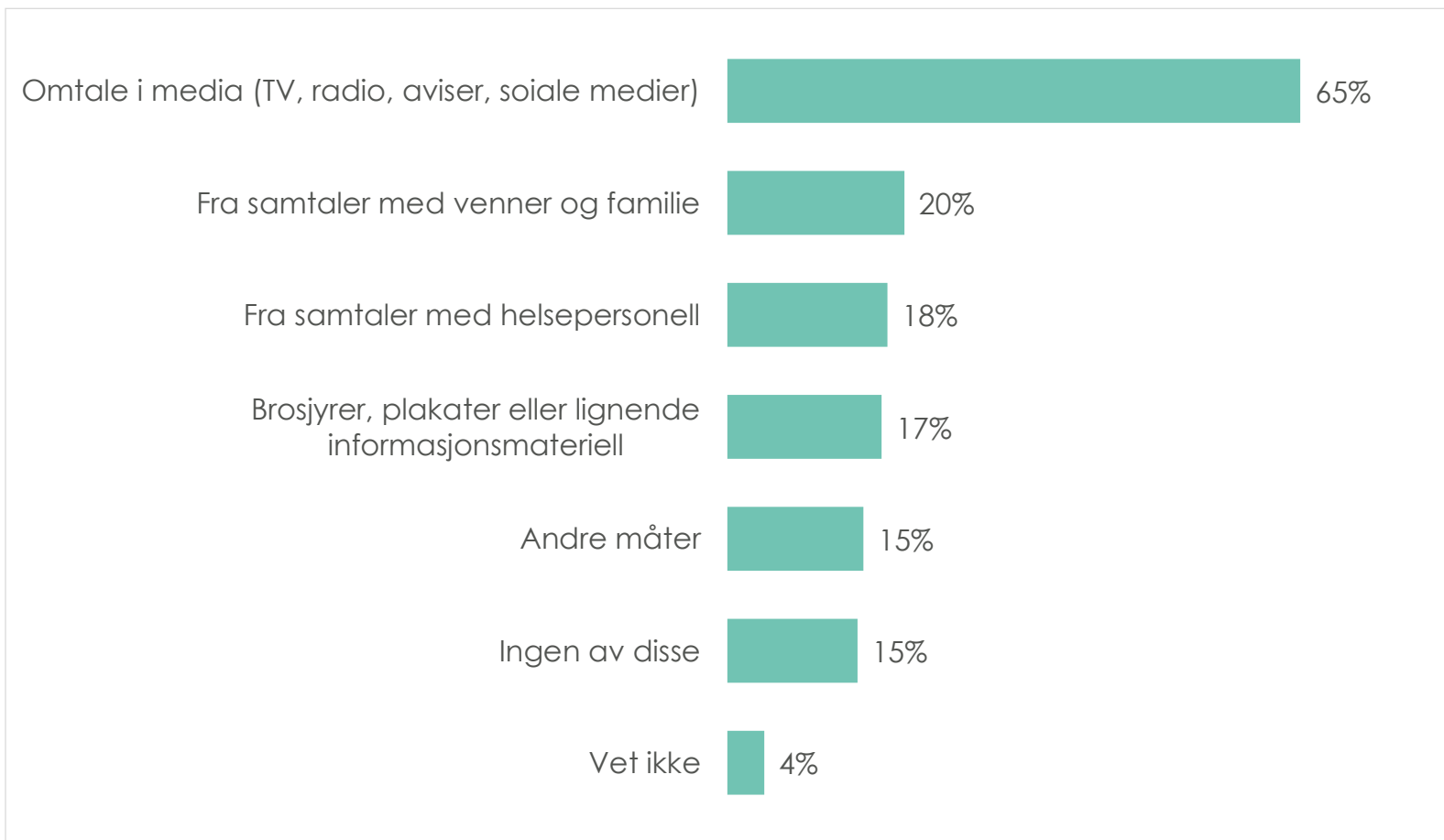
Andelen som leverer inn på apoteket øker med alderen. Hele syv av ti over 50 år gjør dette, mot 3 av ti under 30 år. Det er også flere kvinner enn menn som leverer inn antibiotika de ikke benytter på apoteket.

De under 30 år sparer i større grad på antibiotika de ikke benytter: Førti prosent denne aldersgruppen lar det bli stående i skapet - mot femten prosent av de over 50 år.

Kun tre prosent kaster antibiotika i vasken eller toalettet. Dette gjelder alle aldersgrupper.

Informasjon om antibiotikaresistens

Flest har fått informasjon om antibiotikaresistens fra media (inkludert sosiale medier). Dette gjelder både kvinner og menn og alle aldersgrupper.

Et godt stykke bak følger samtaler med venner og familie samt samtaler med helsepersonell som informasjonskanaler om antibiotikaresistens.

De under 30 år har i større grad enn andre fått informasjonen fra samtaler med venner, familie og helsepersonell.

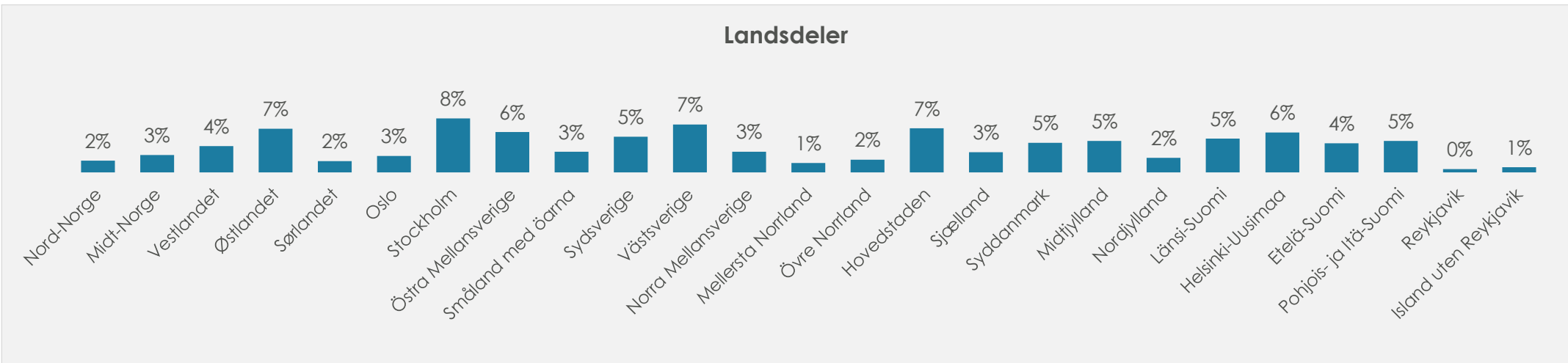
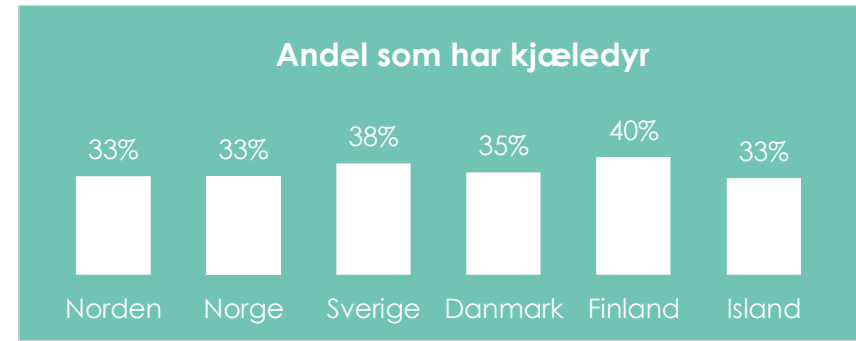
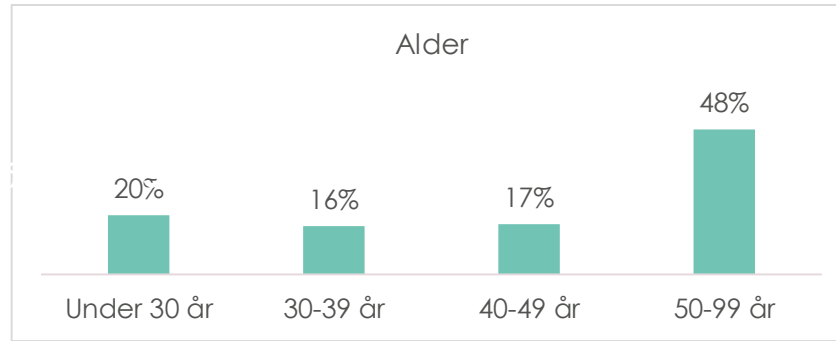
DEL 2

RESULTATER BEFOLKNINGSUNDERSØKELSE

ANTIBIOTIKARESISTENS NORDEN 2018

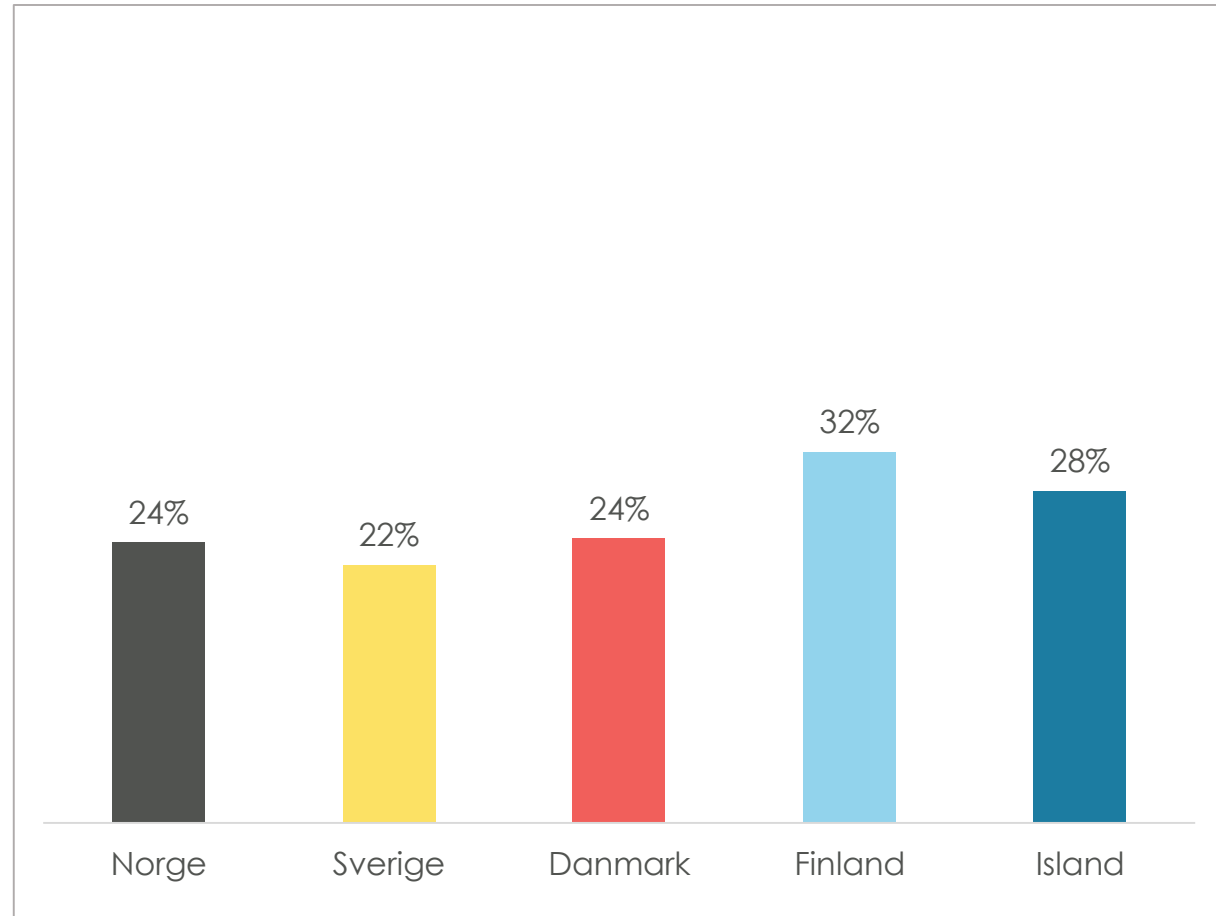
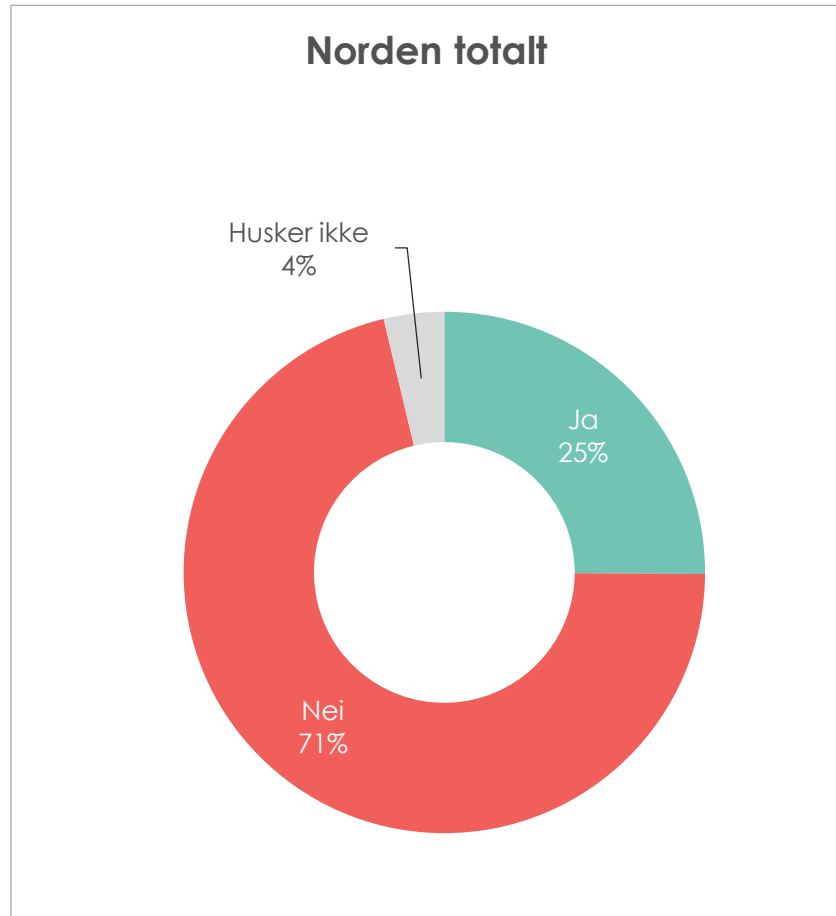
Om utvalget i Norden (n=5016)

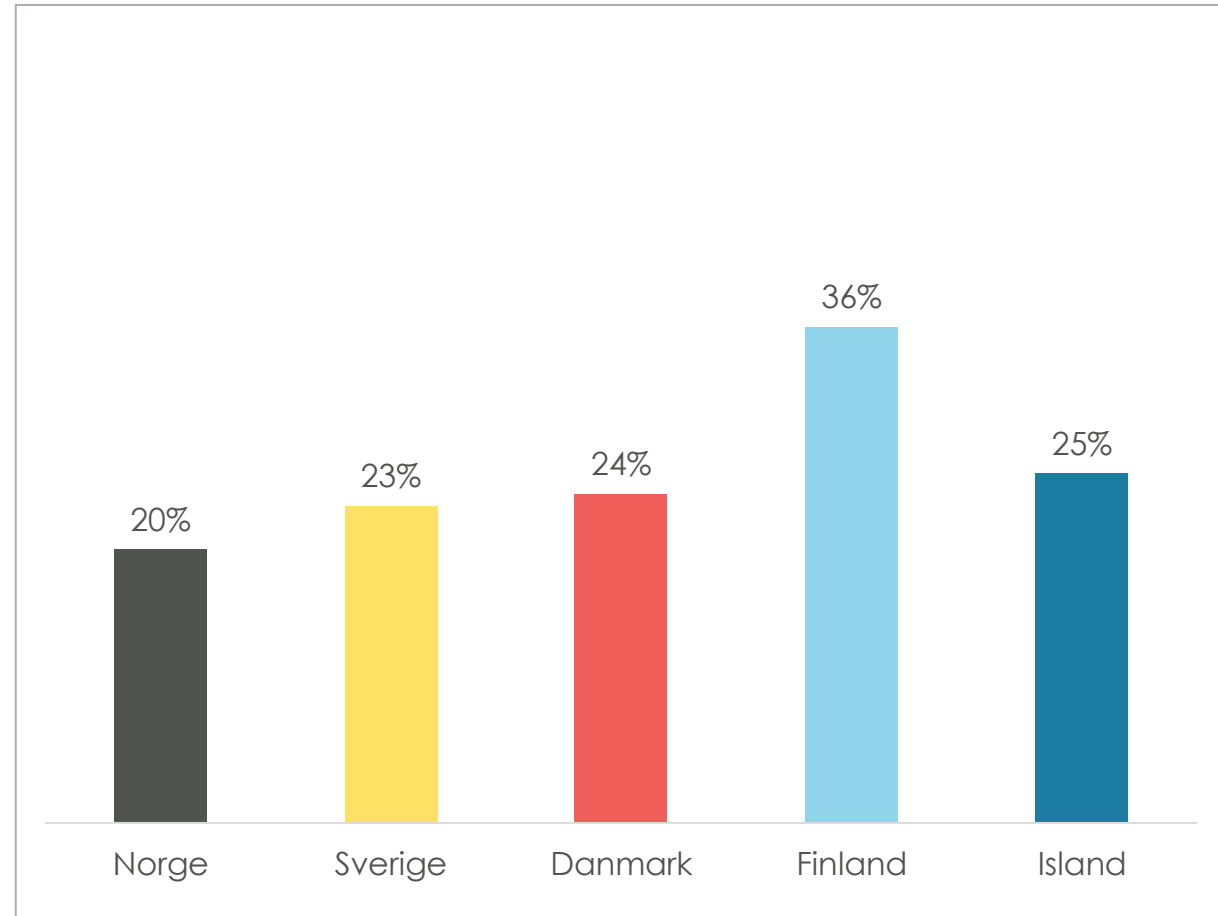
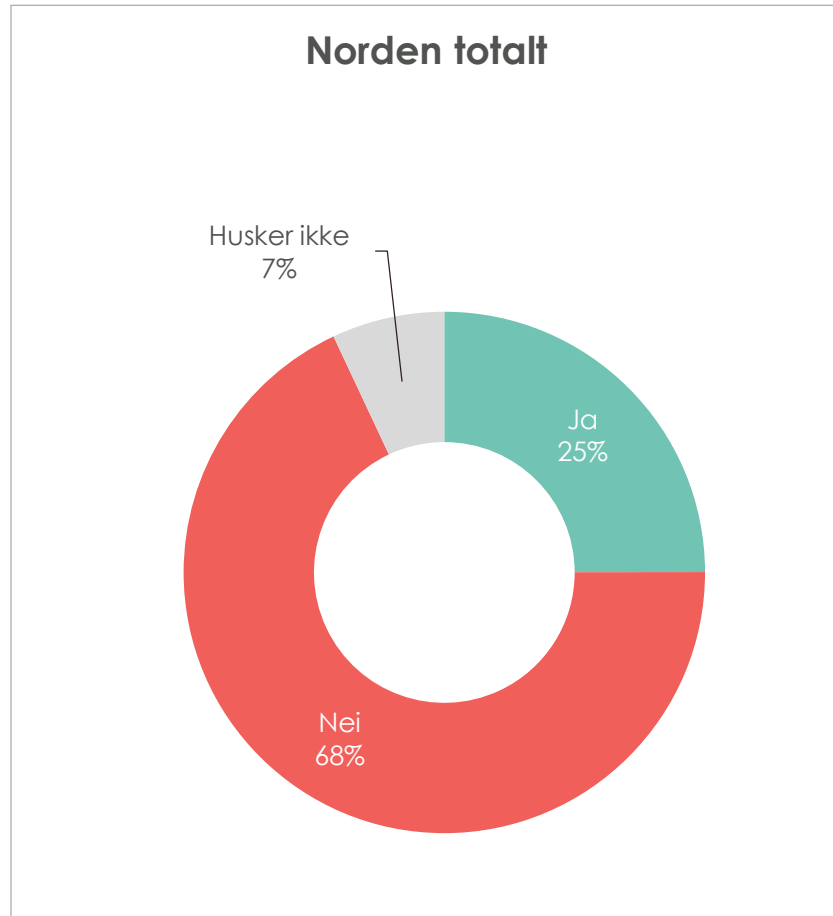

Kunnskap og holdninger knyttet til bruk av antibiotika i Norden

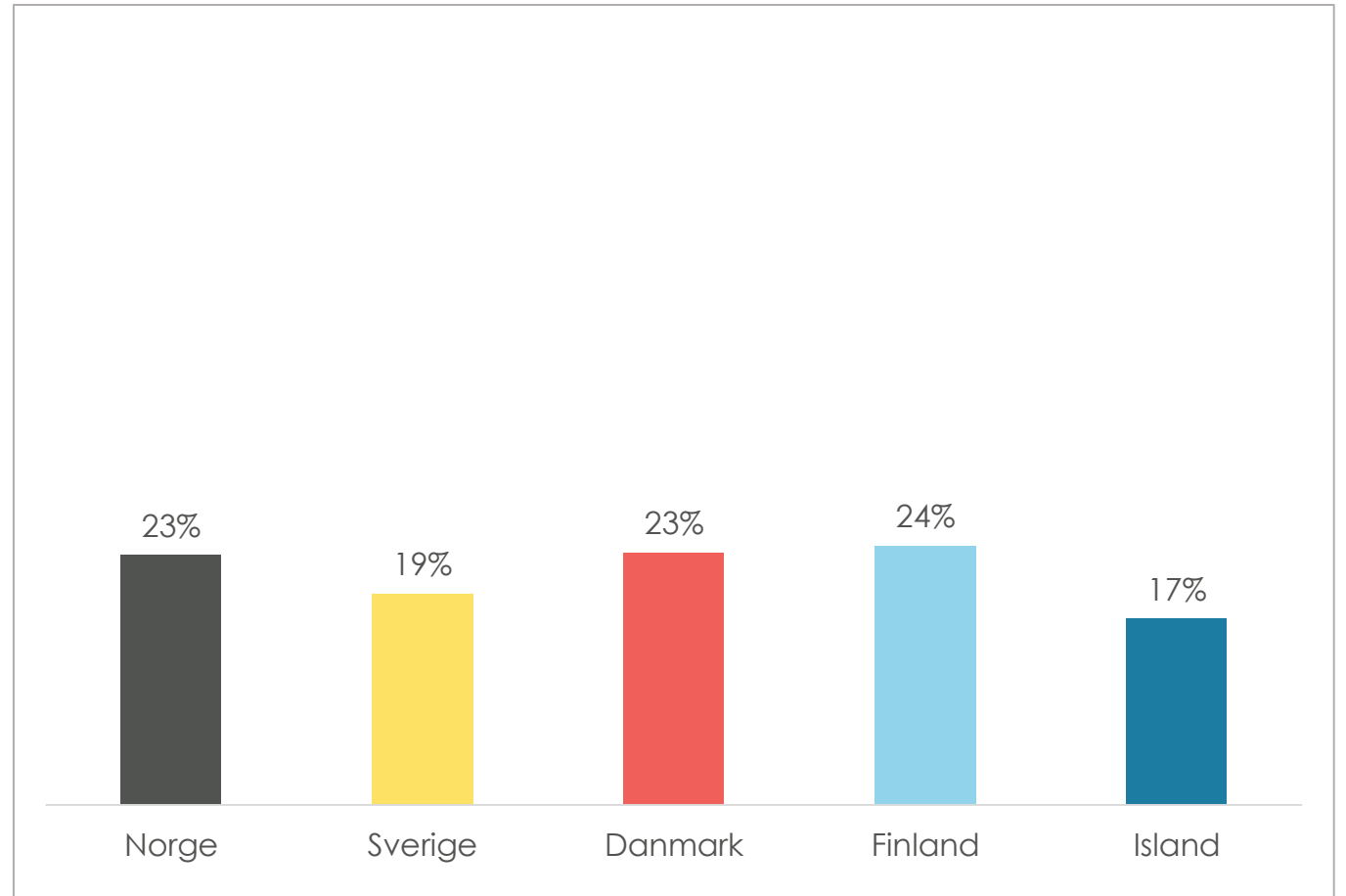
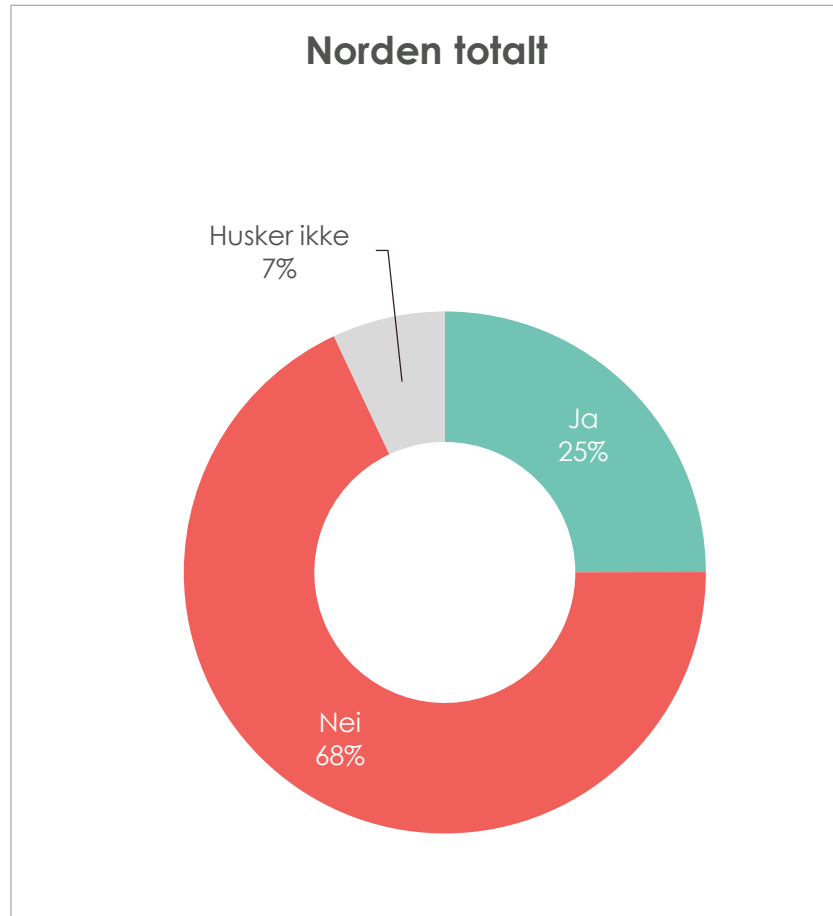
Bruk av antibiotika: Egen/voksnes bruk

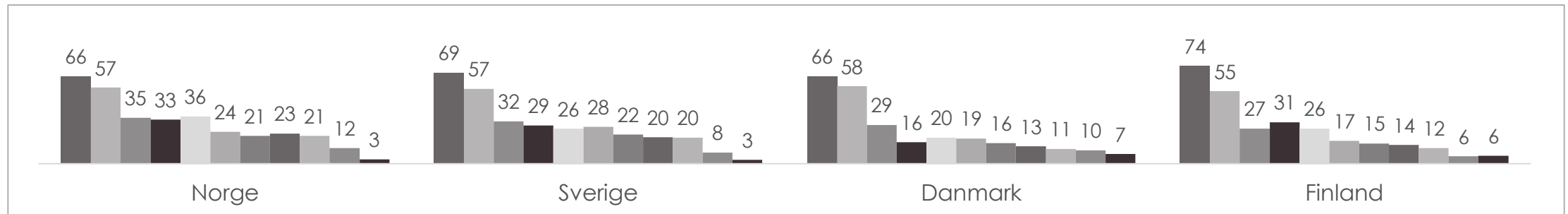
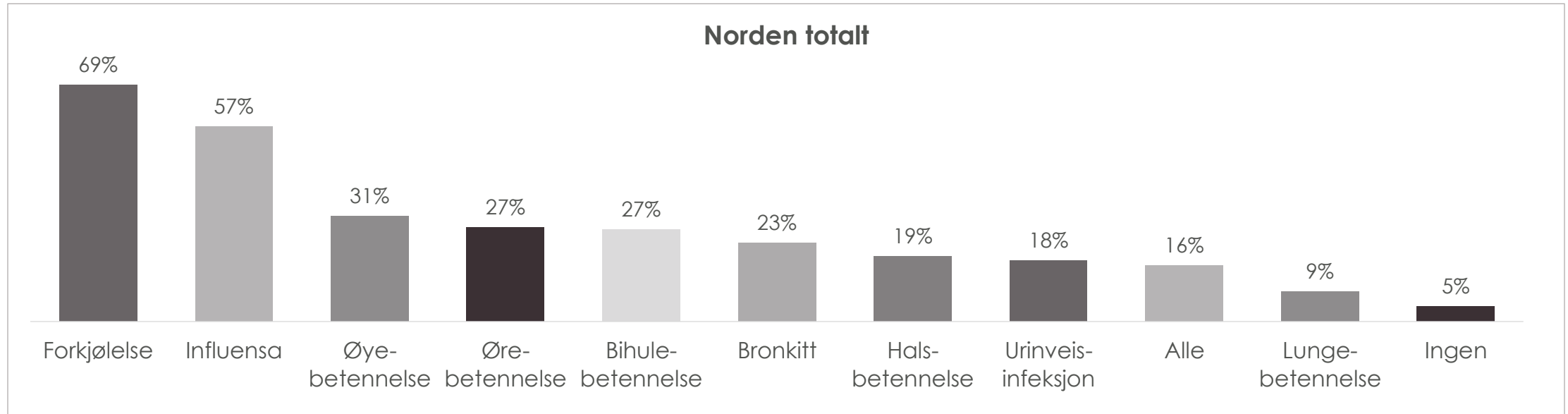
Bruk av antibiotika: Barns bruk

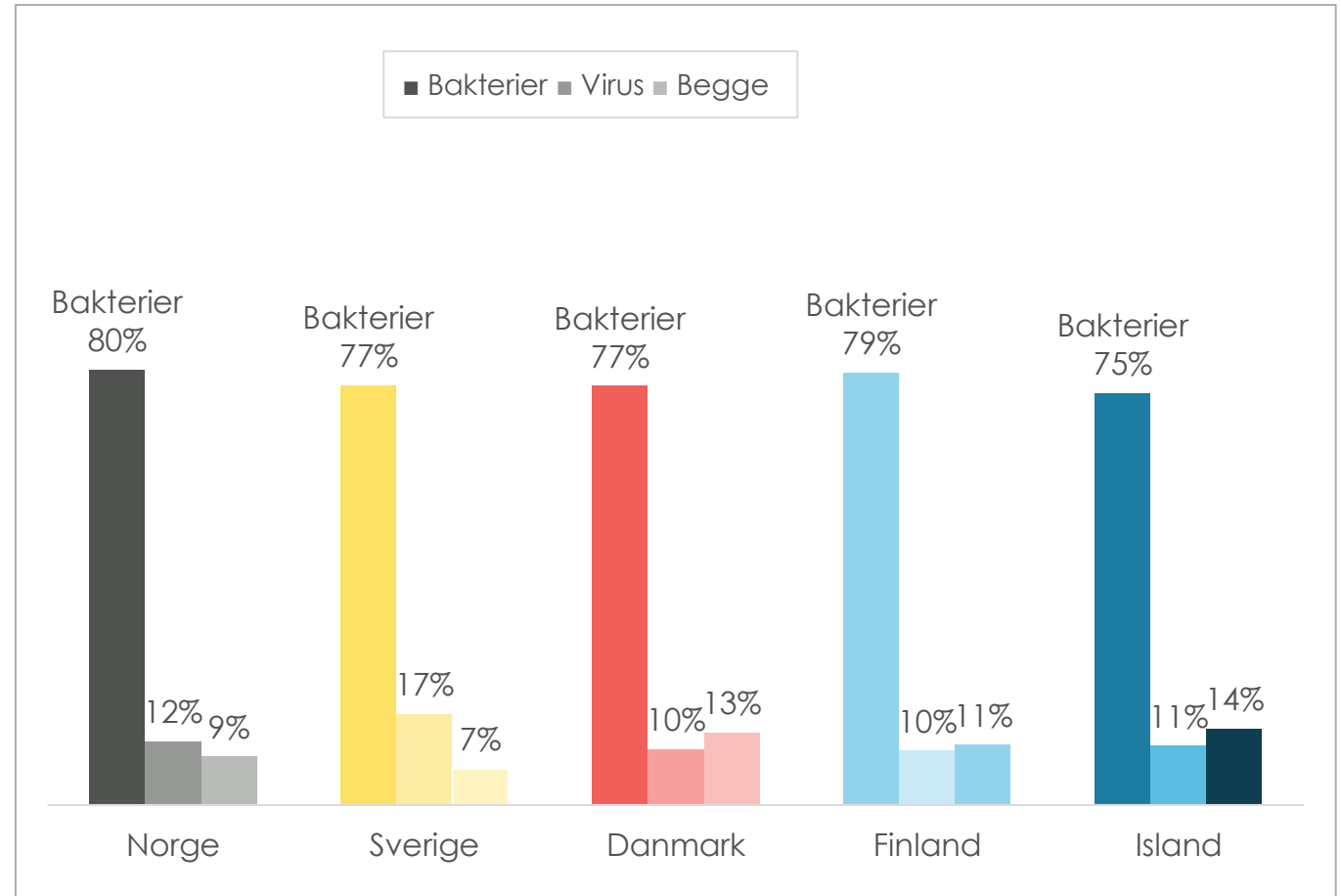
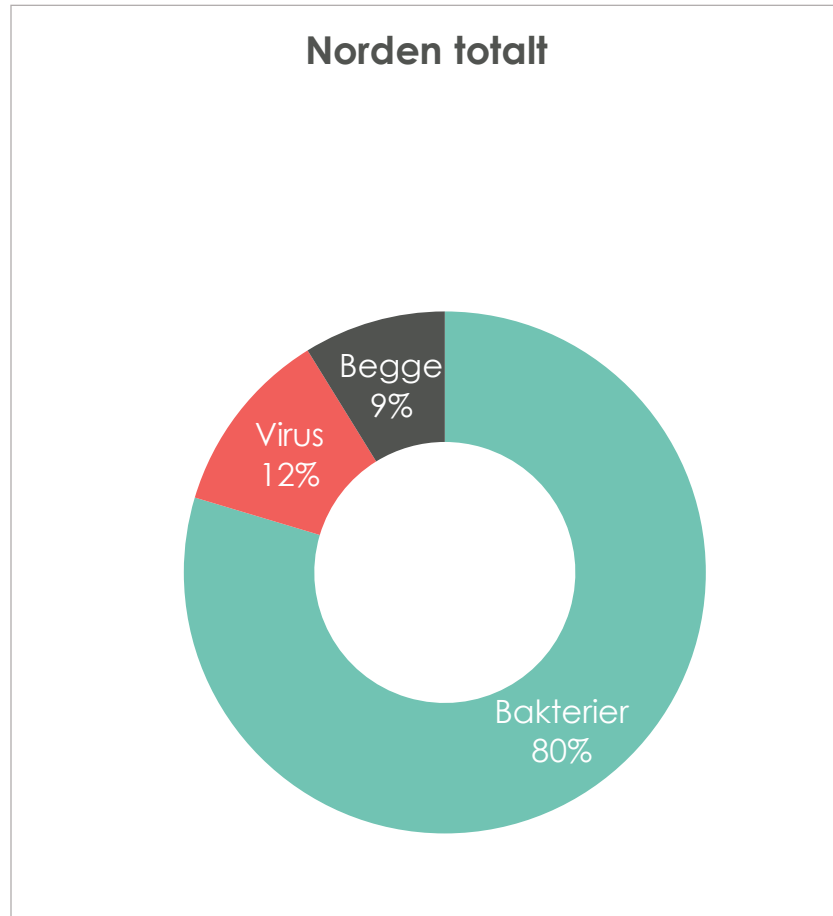
Bruk av antibiotika: Kjæledyrs bruk

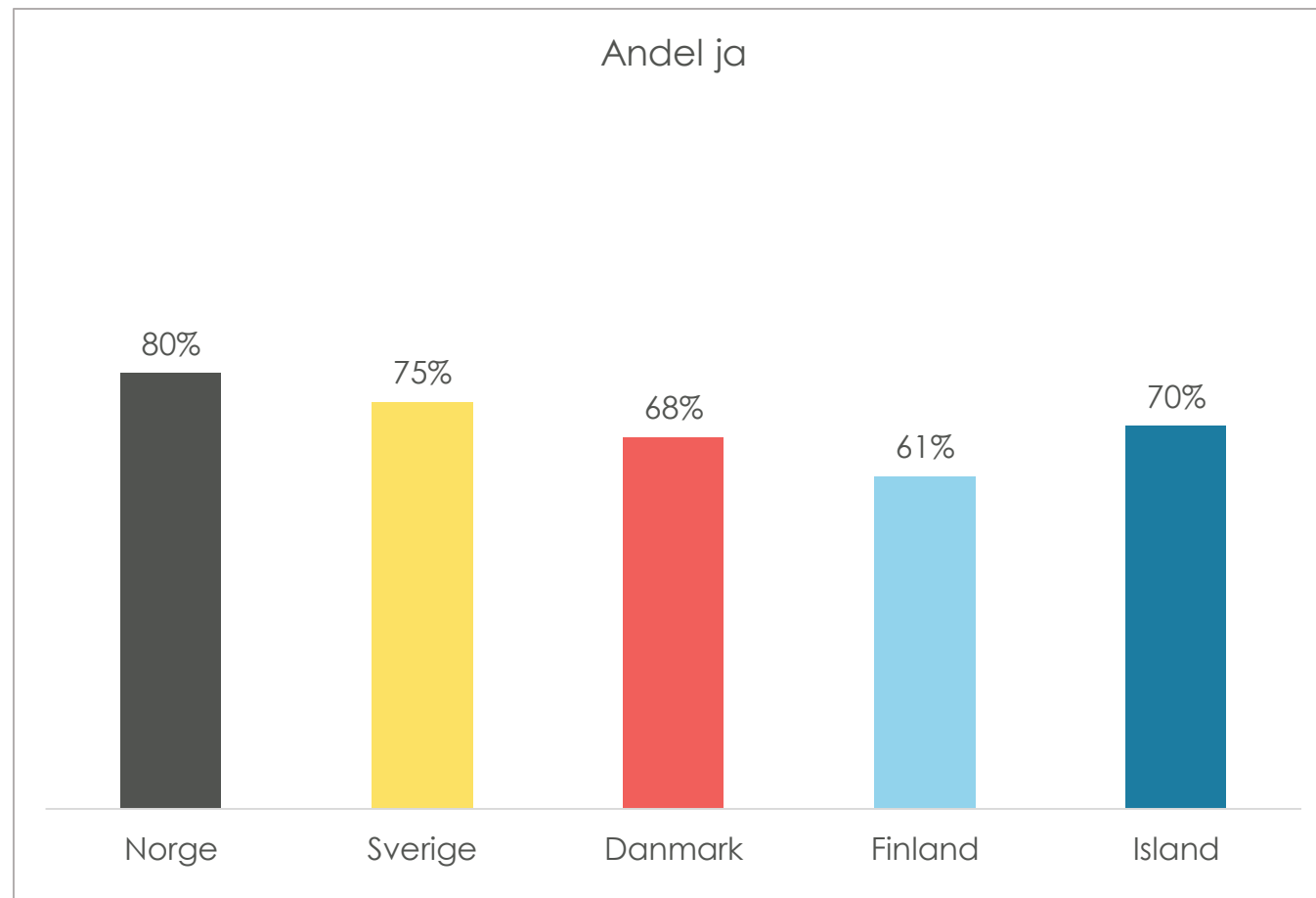
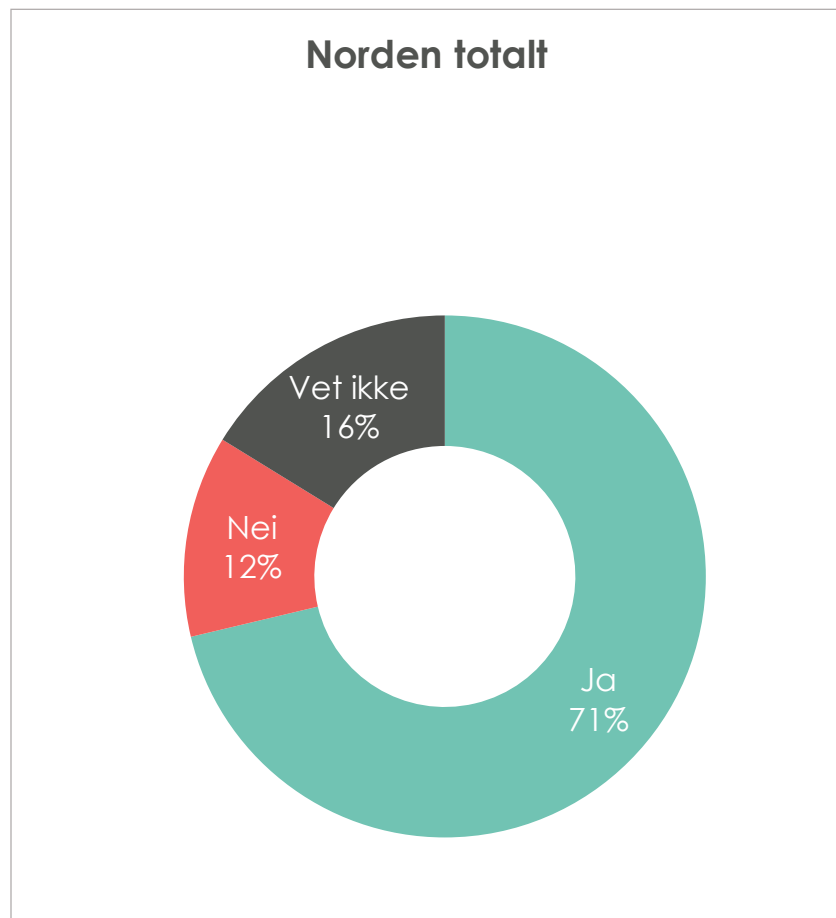
Kunnskap om sykdommer og antibiotika

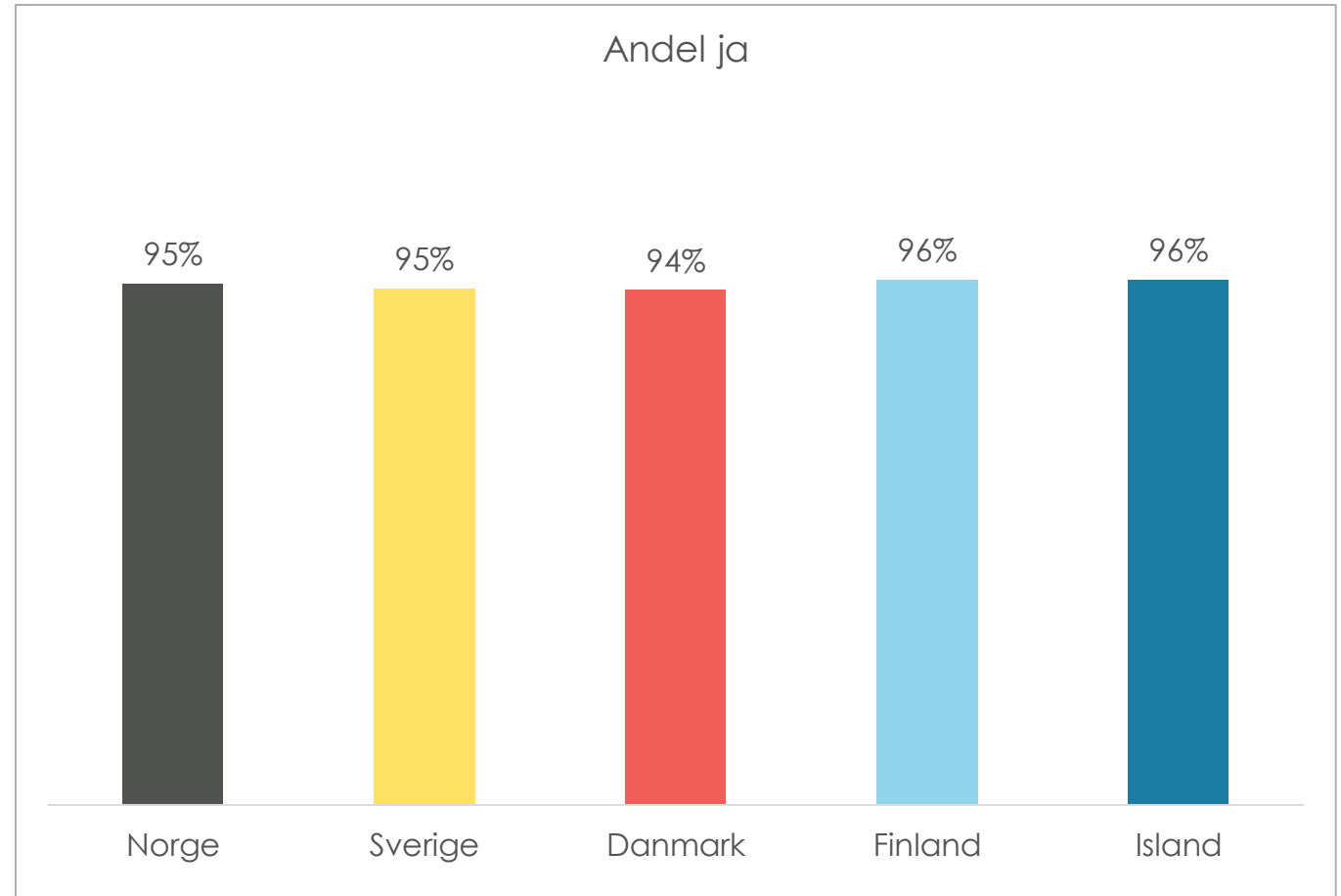
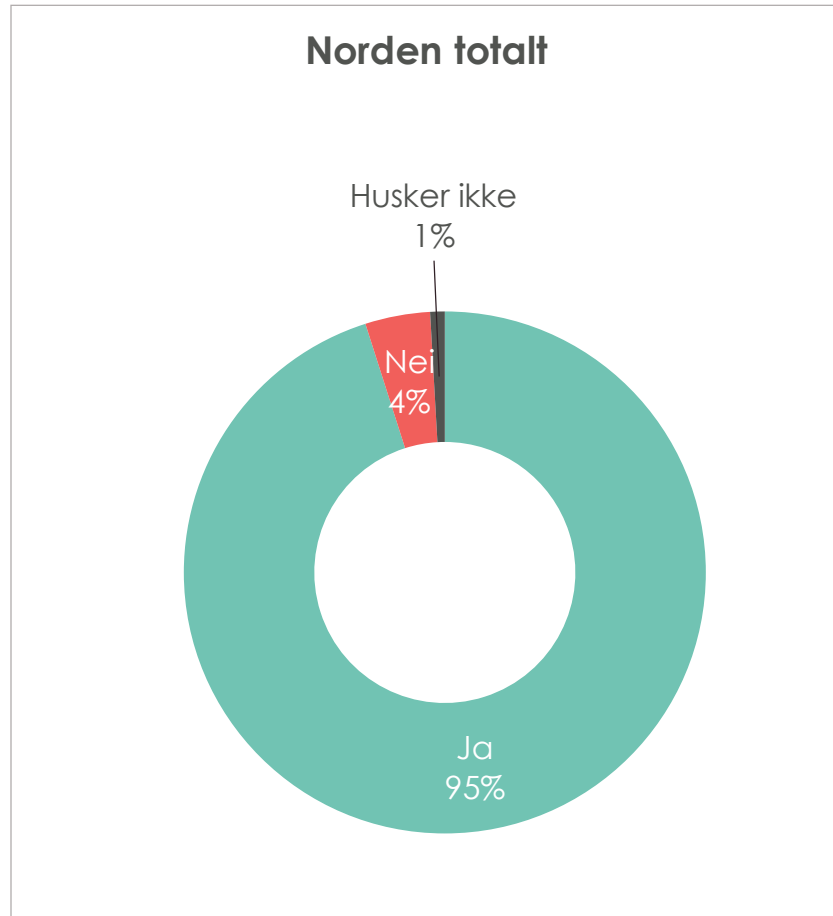
Kunnskap om hva antibiotika er medisin mot

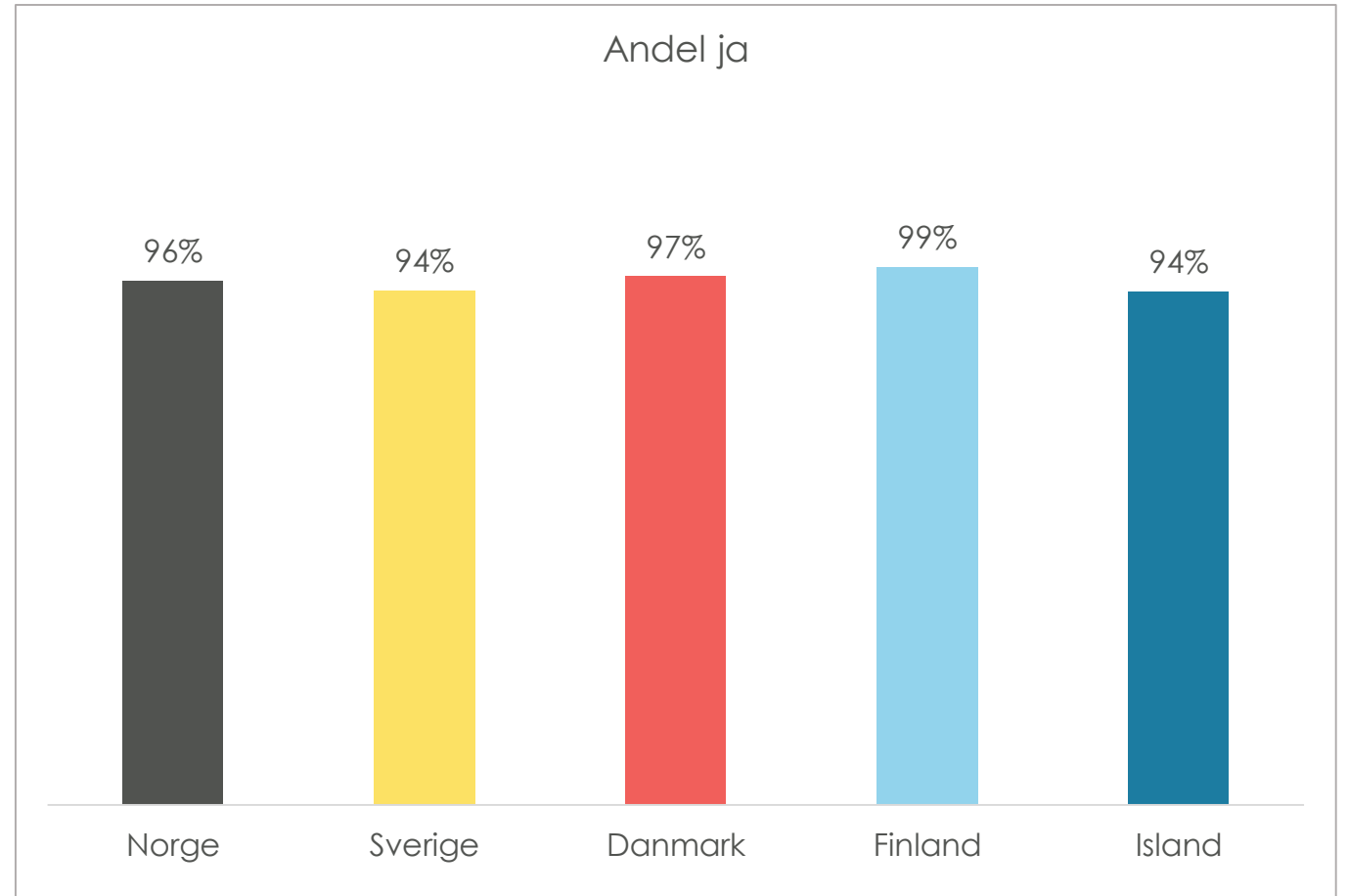
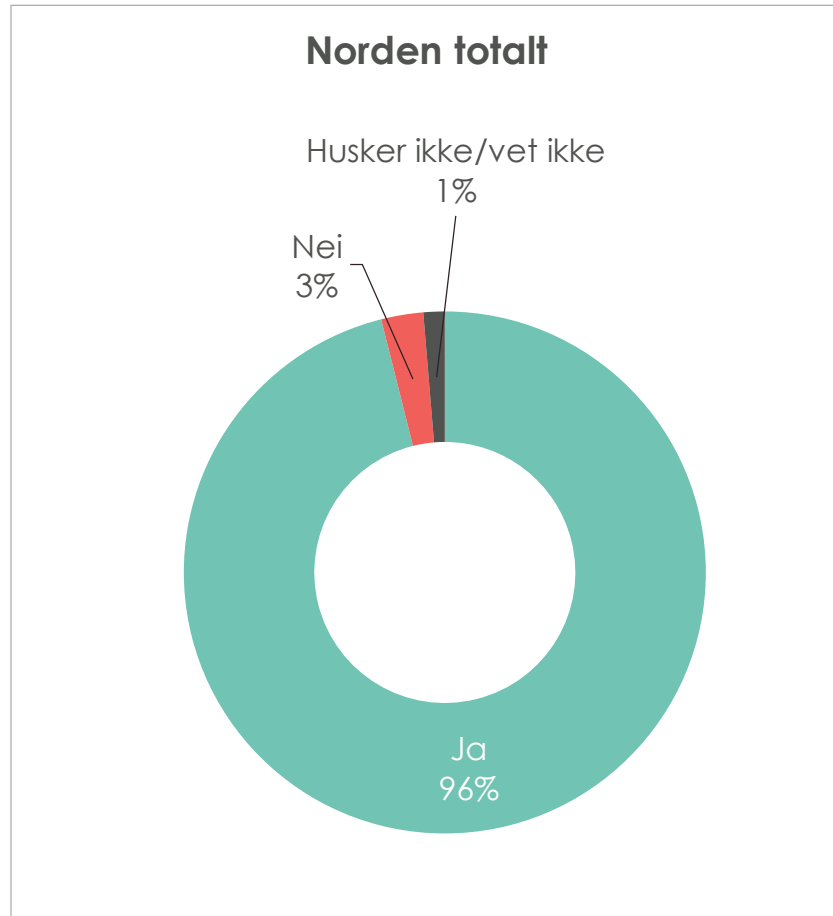
Om man bli frisk av bakterieinfeksjon uten antibiotika?

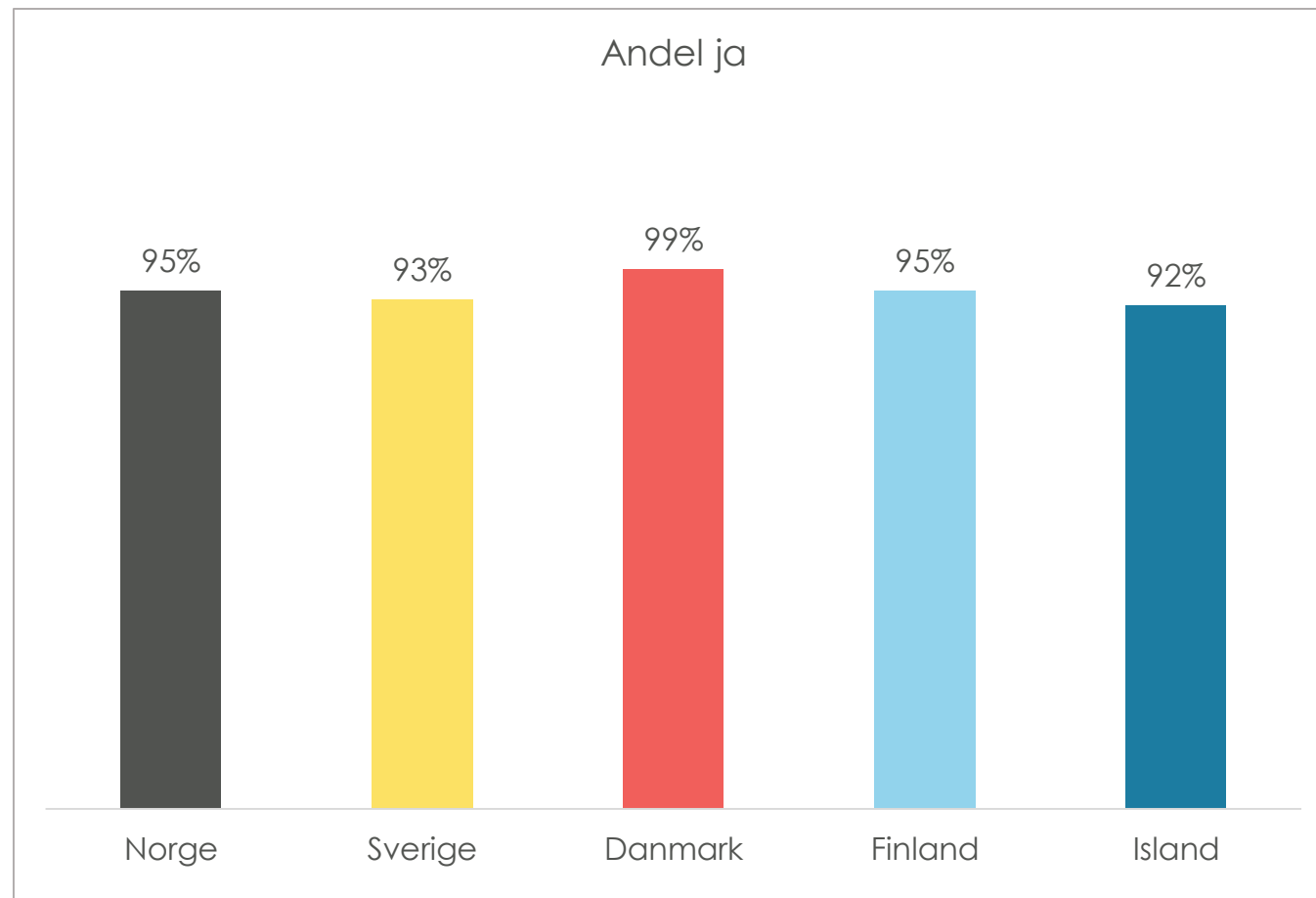
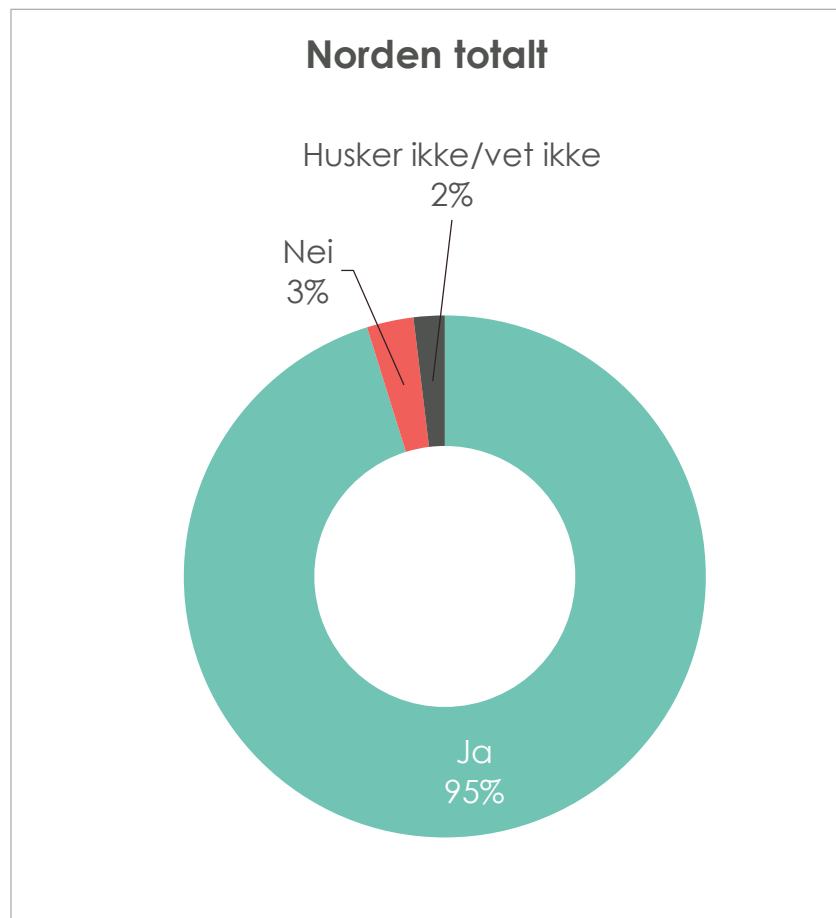
Følger voksnes behandling anbefalingen fra legen?

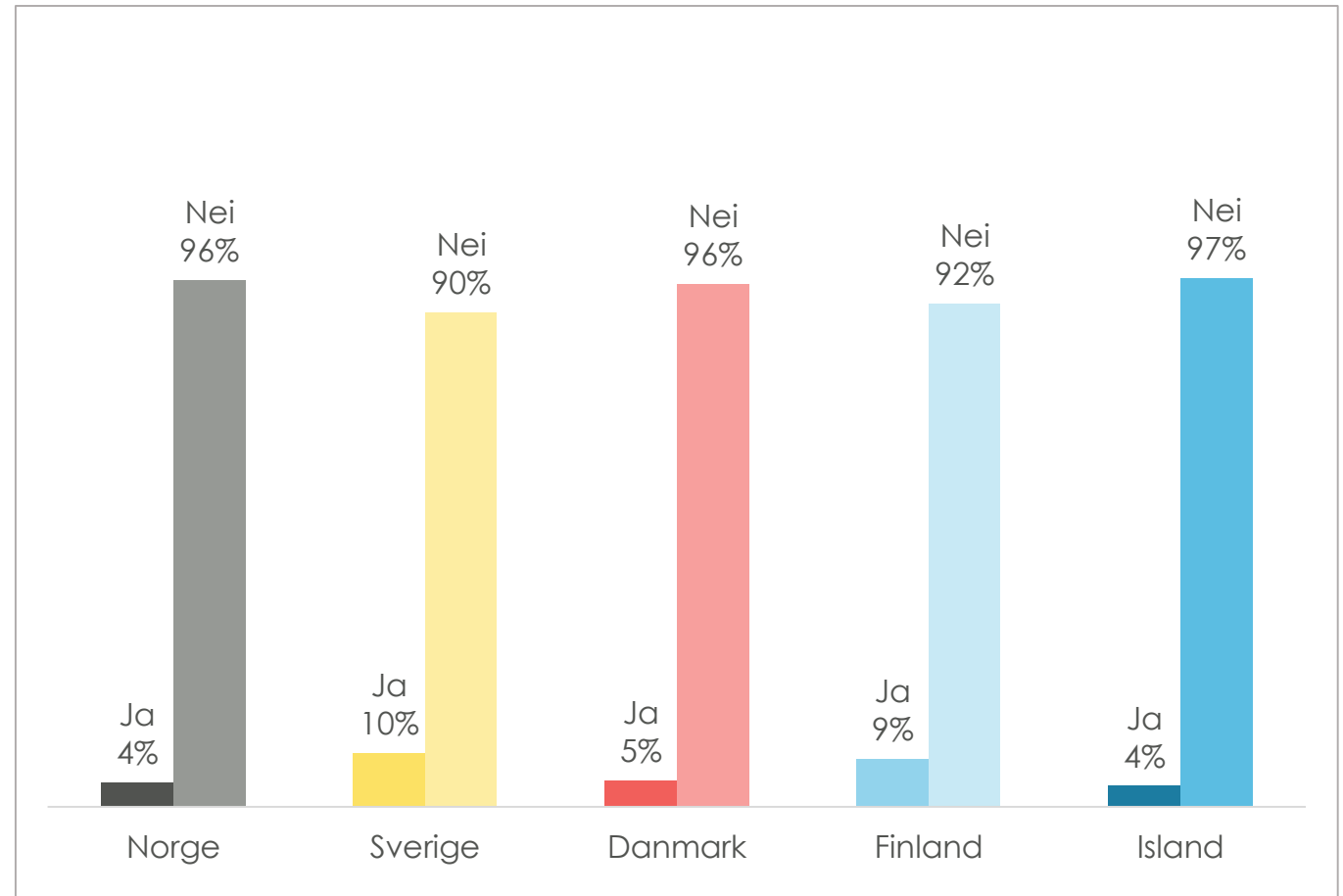
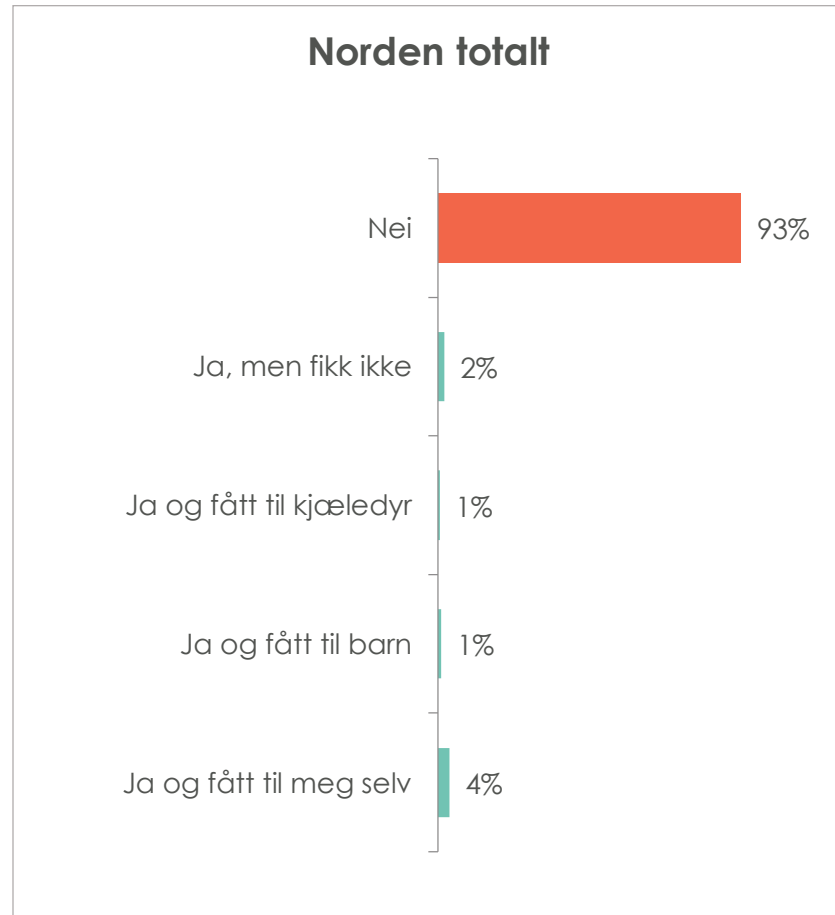
Følger barns behandling anbefalingen fra legen?

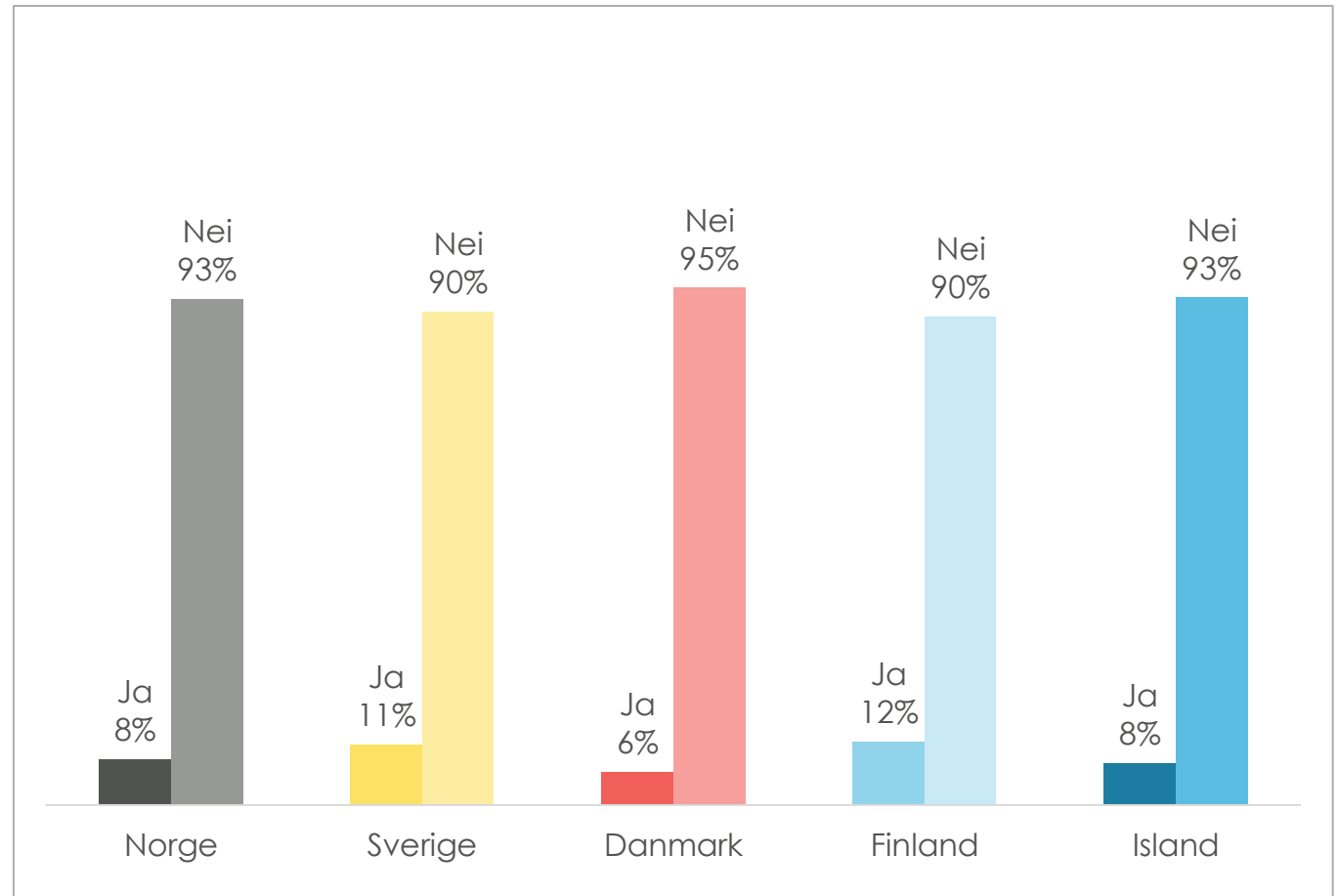
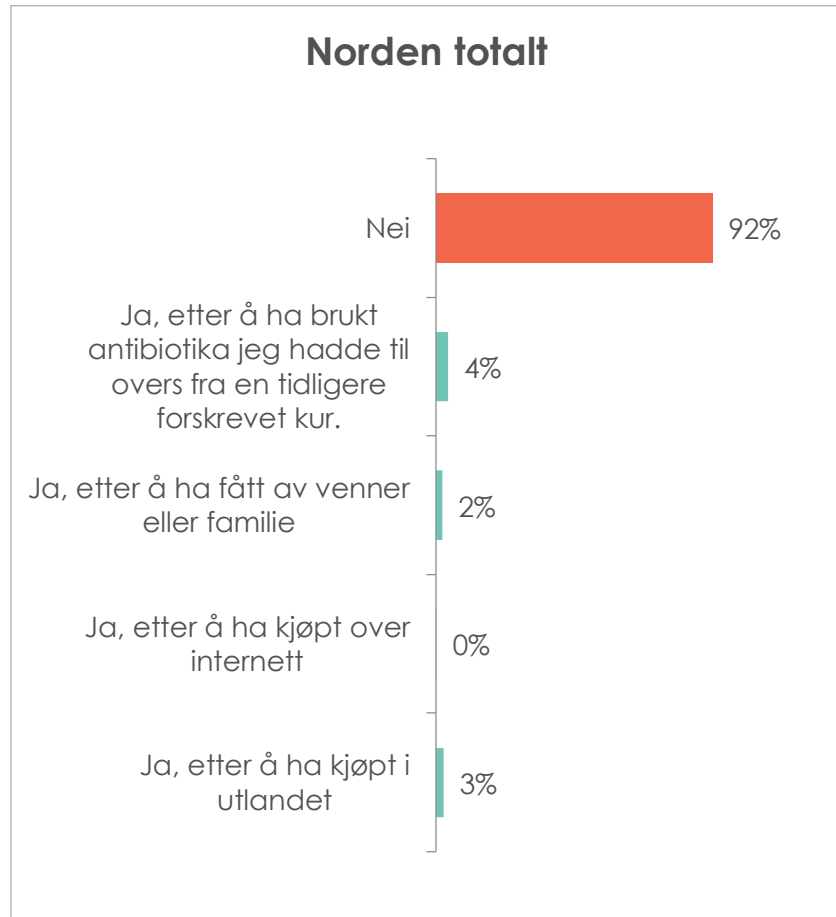
Følger kjæledyrs behandling anbefalingen fra legen?

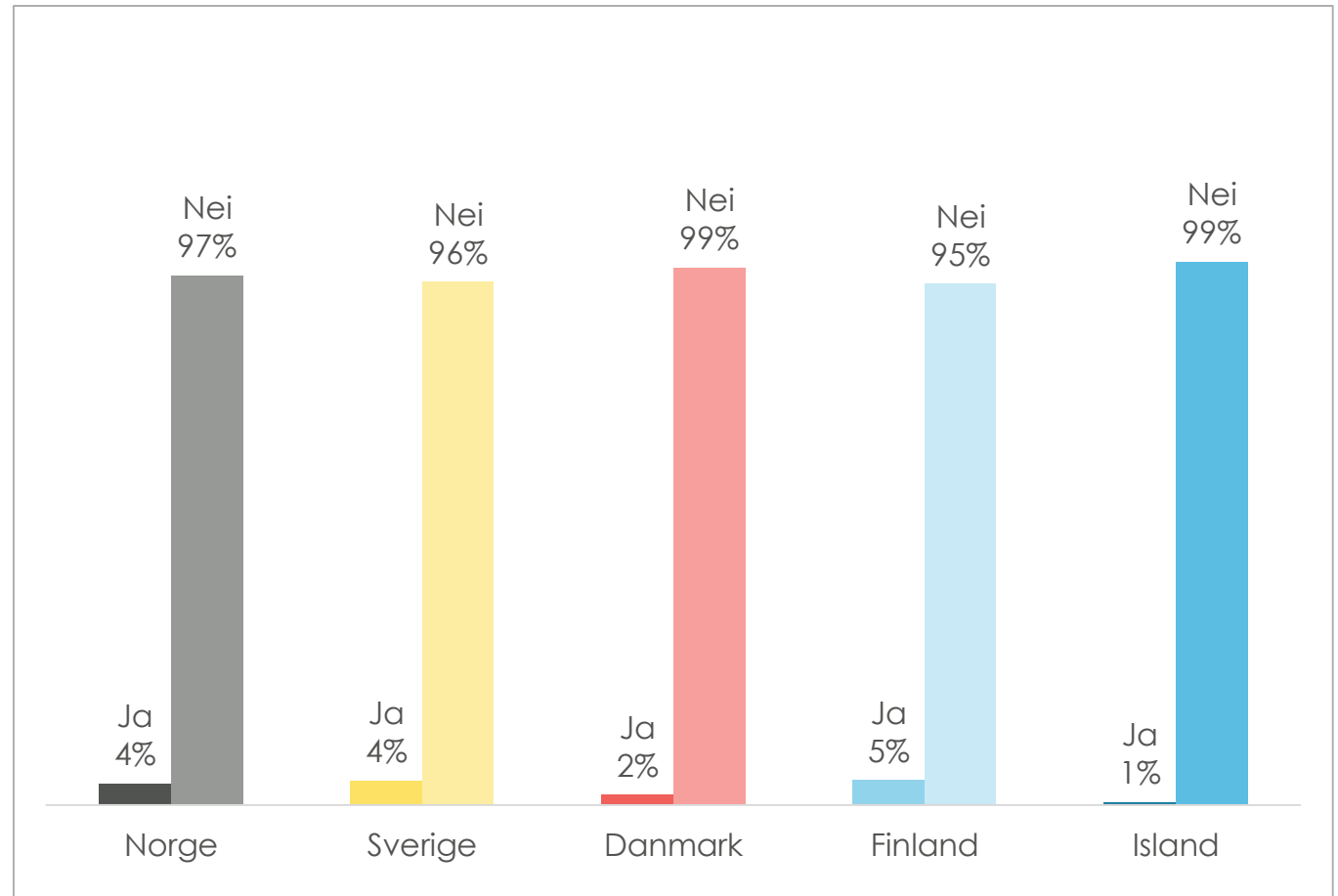
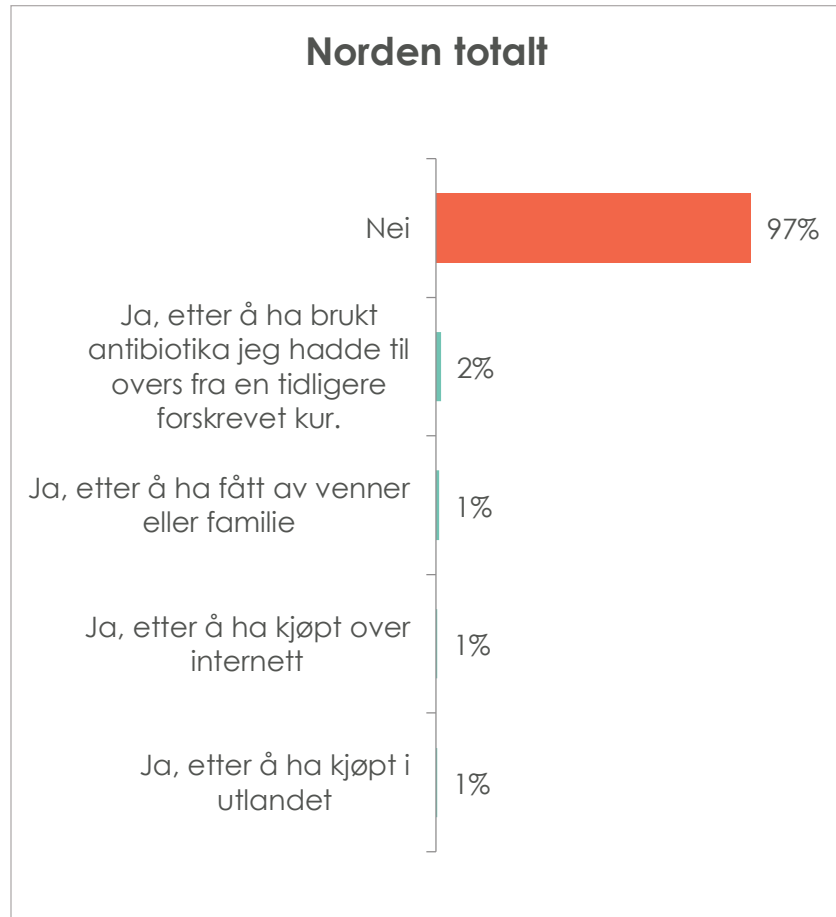
Andel som har bedt lege eller veterinær om å få antibiotika

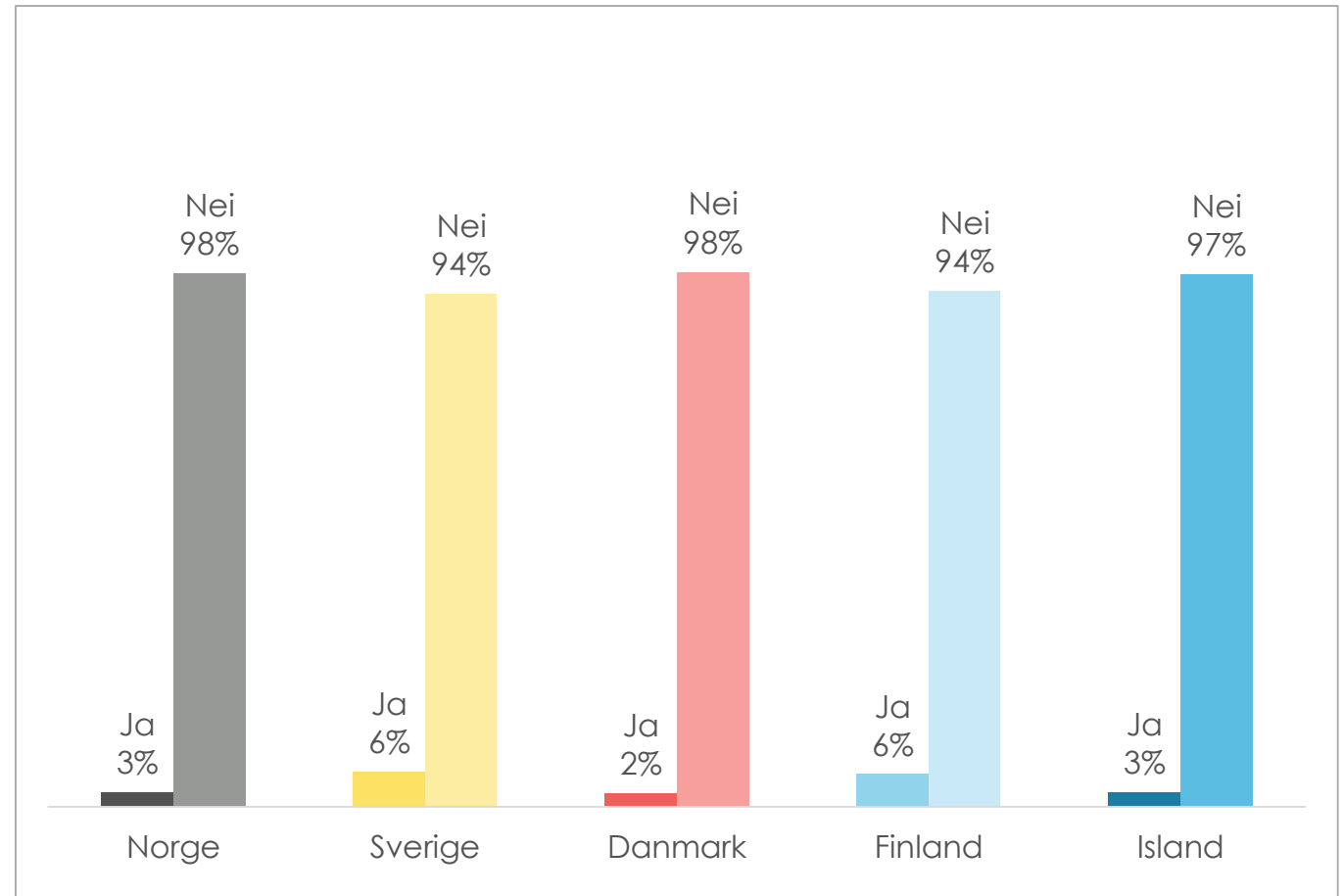
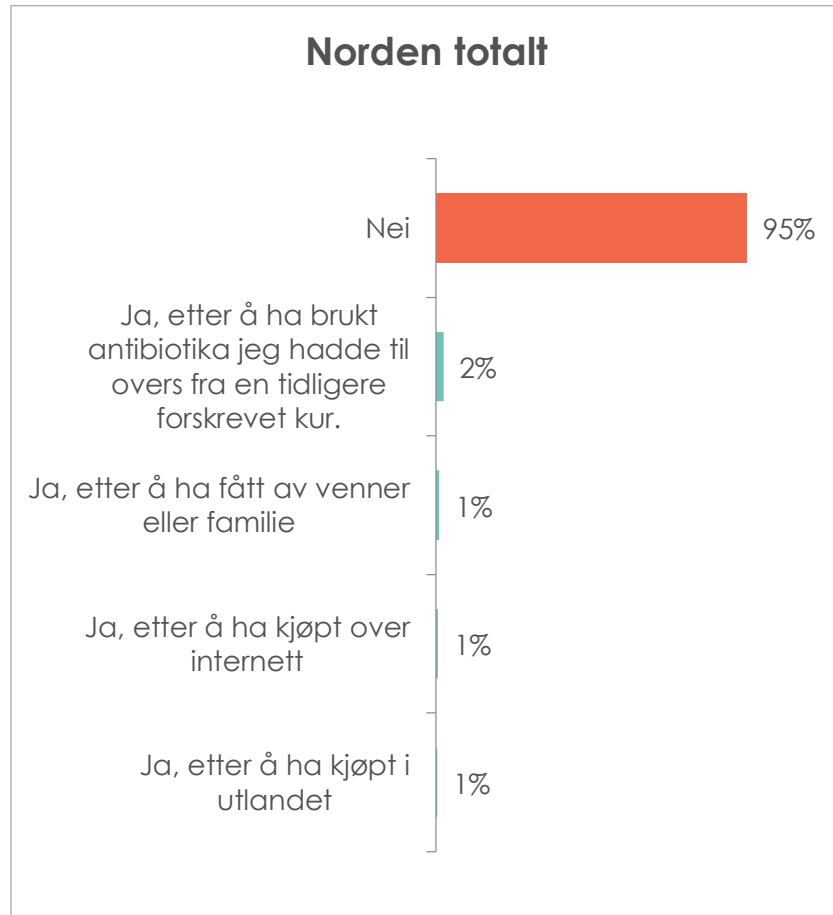
Bruk av antibiotika uten anbefaling fra lege: Voksne

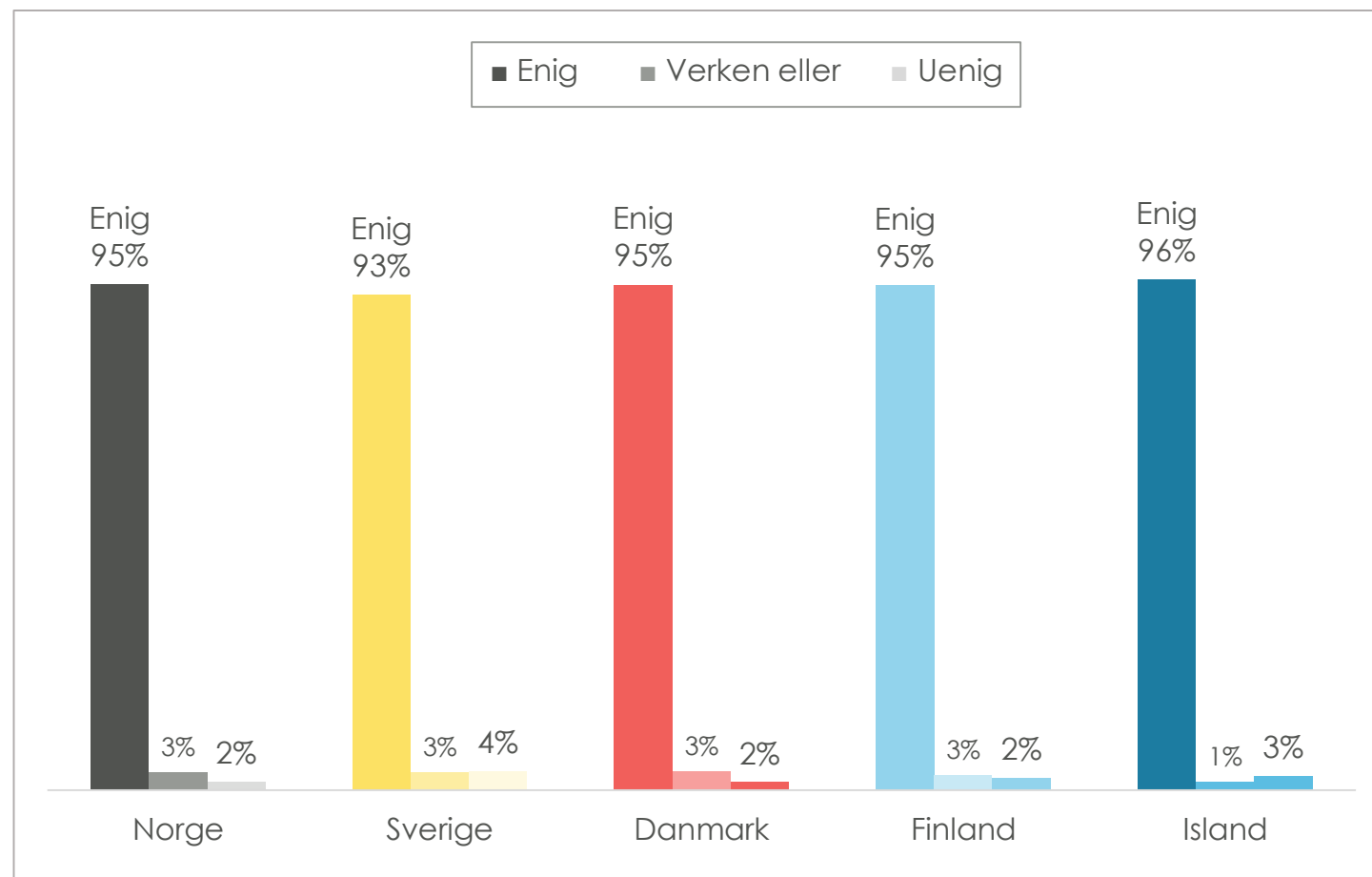
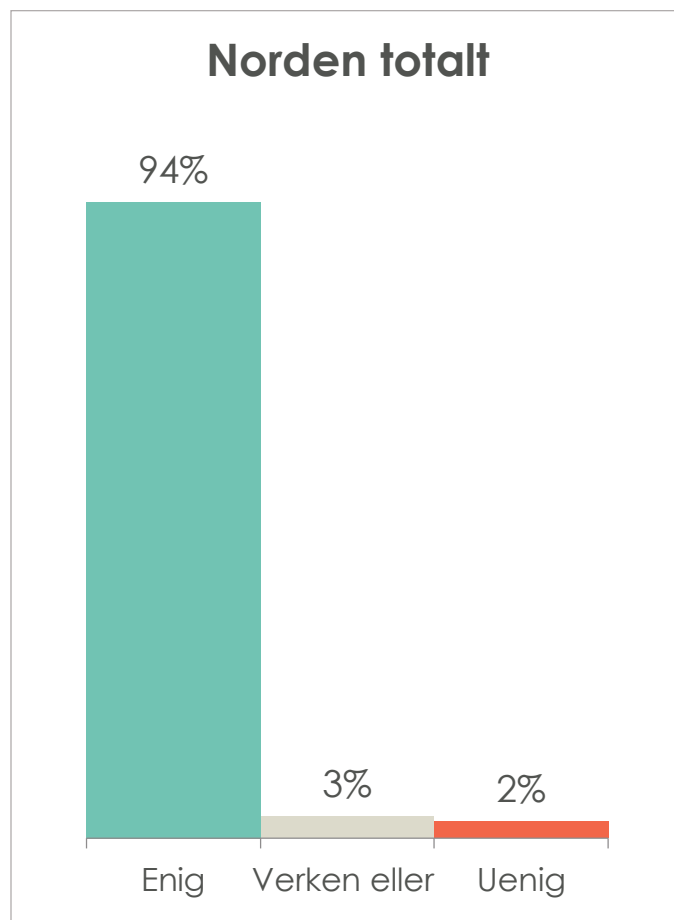
Bruk av antibiotika uten anbefaling fra lege: Barn

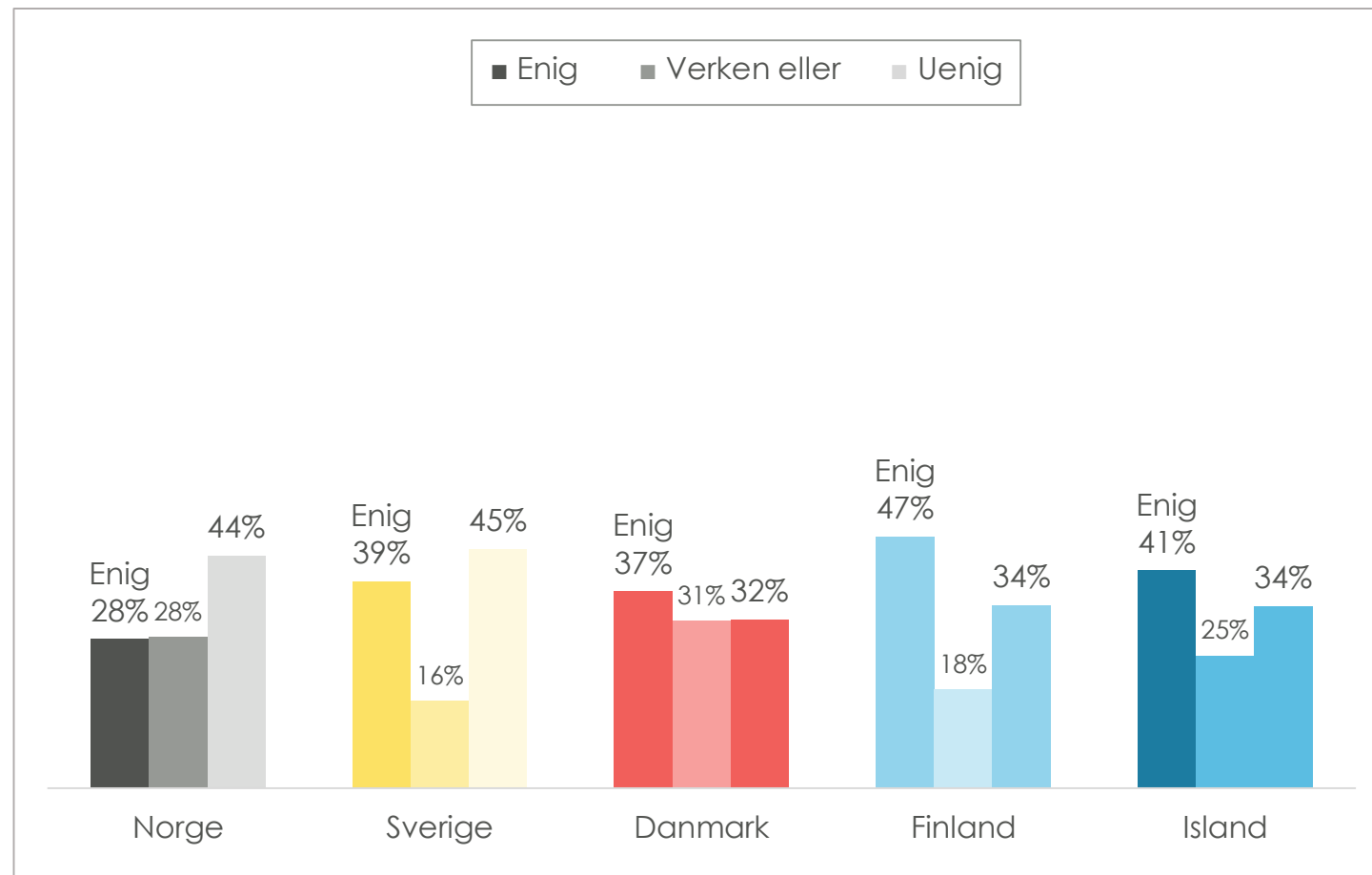
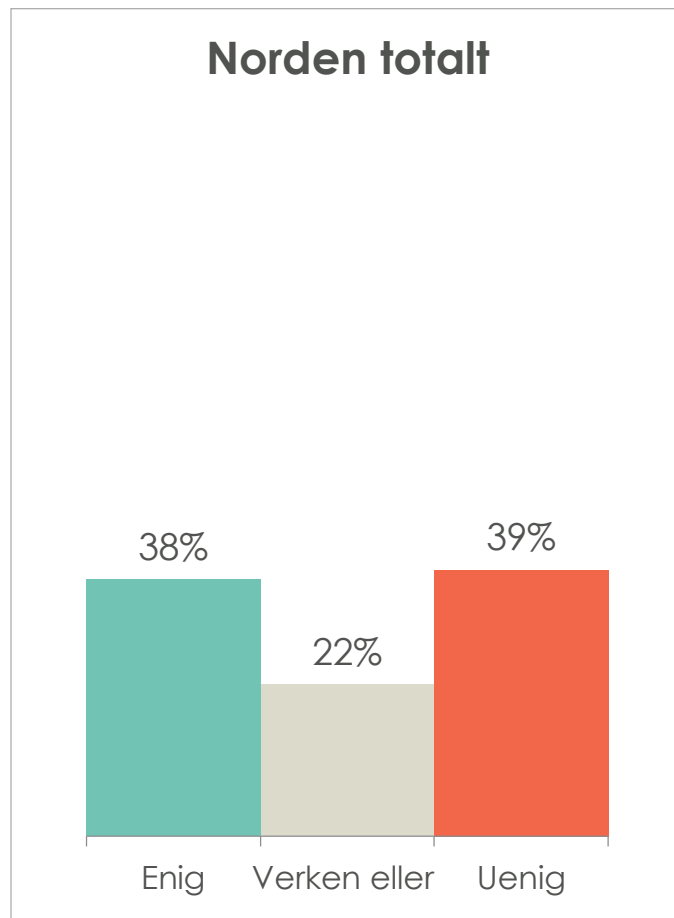
Bruk av antibiotika uten anbefaling fra lege: Kjæledyr

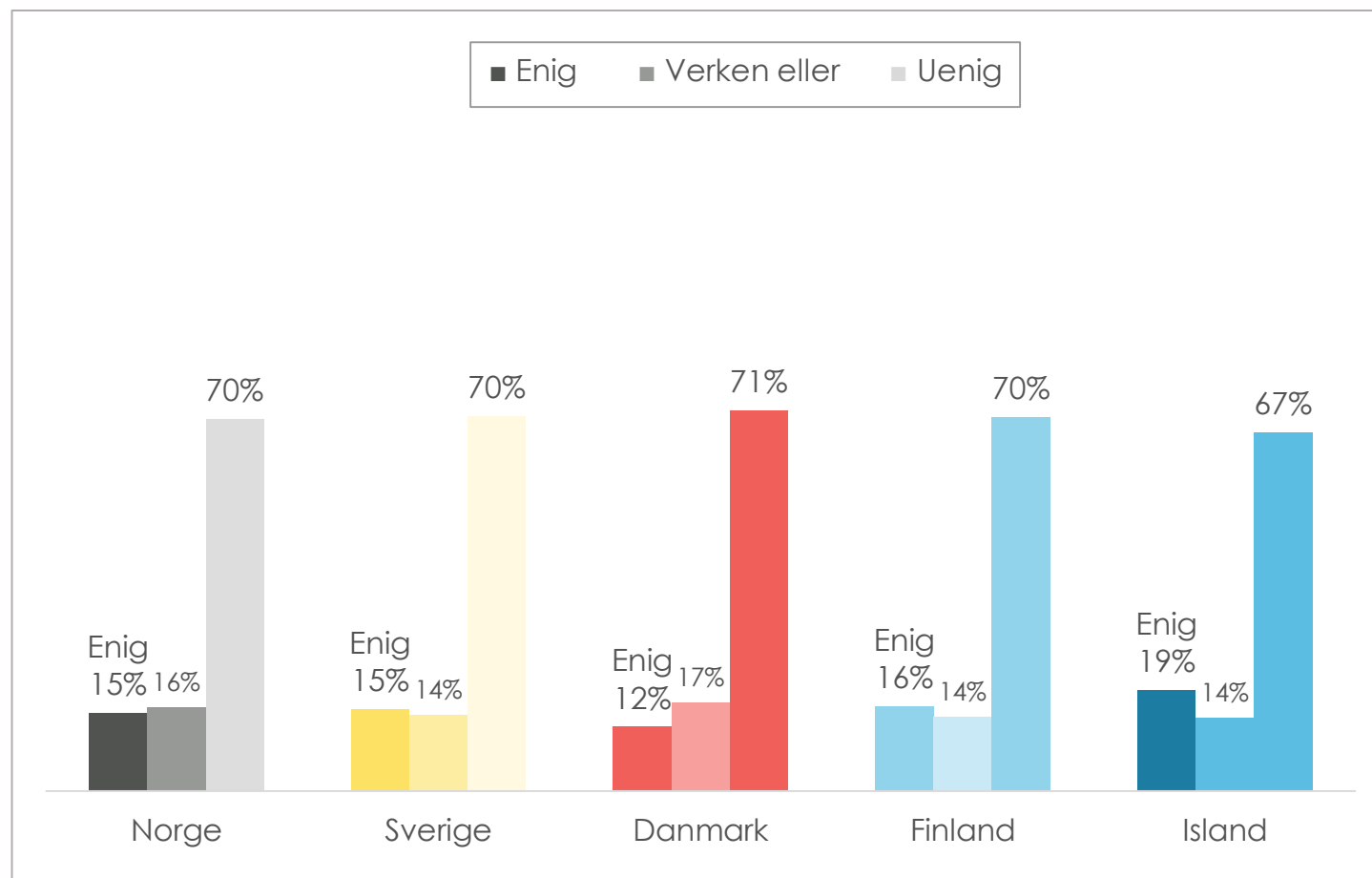
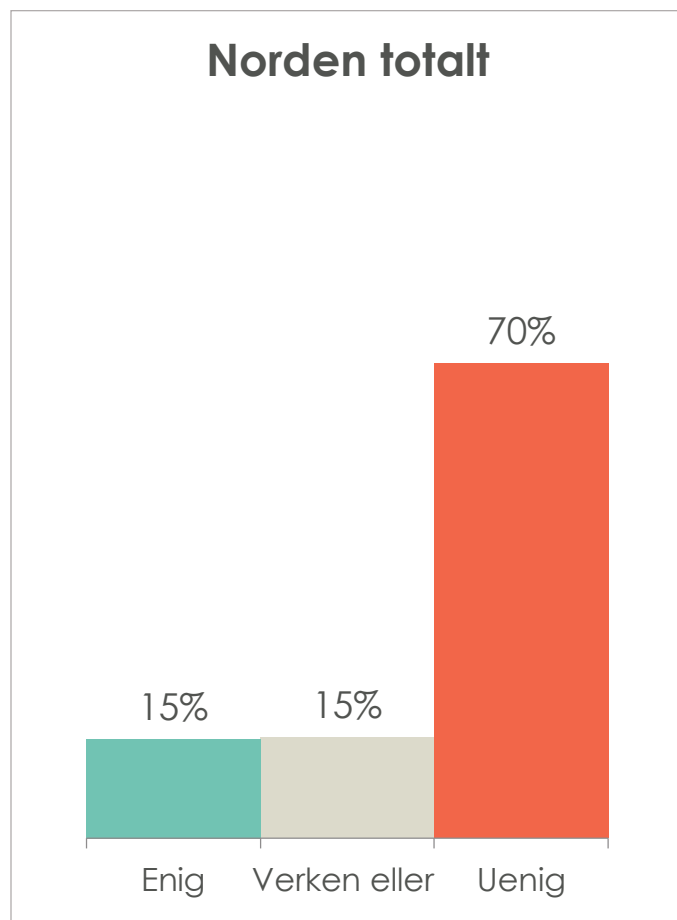
Holdninger til egen bruk av antibiotika: «Jeg ønsker å bruke antibiotika kun dersom det er nødvendig»

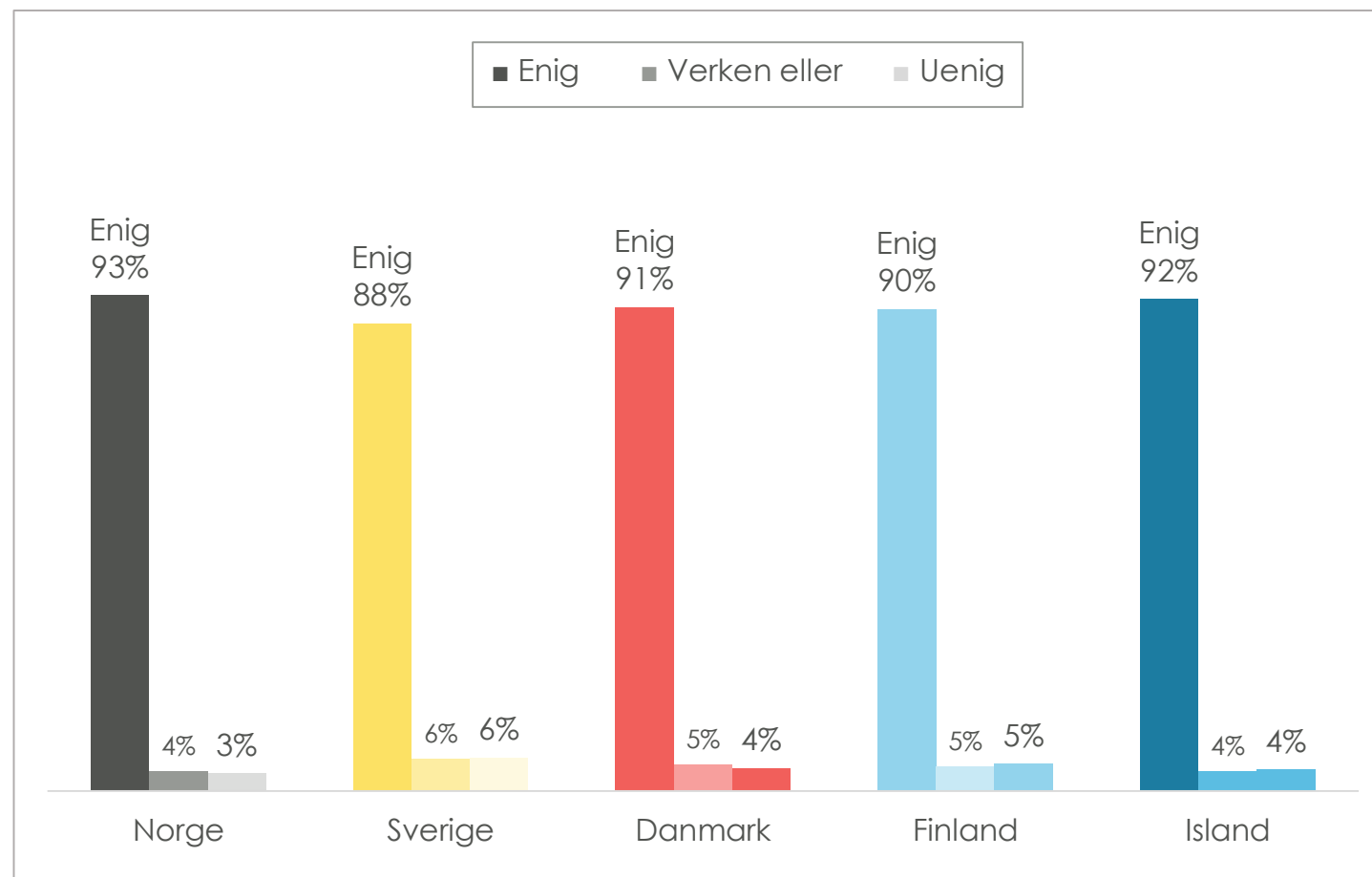
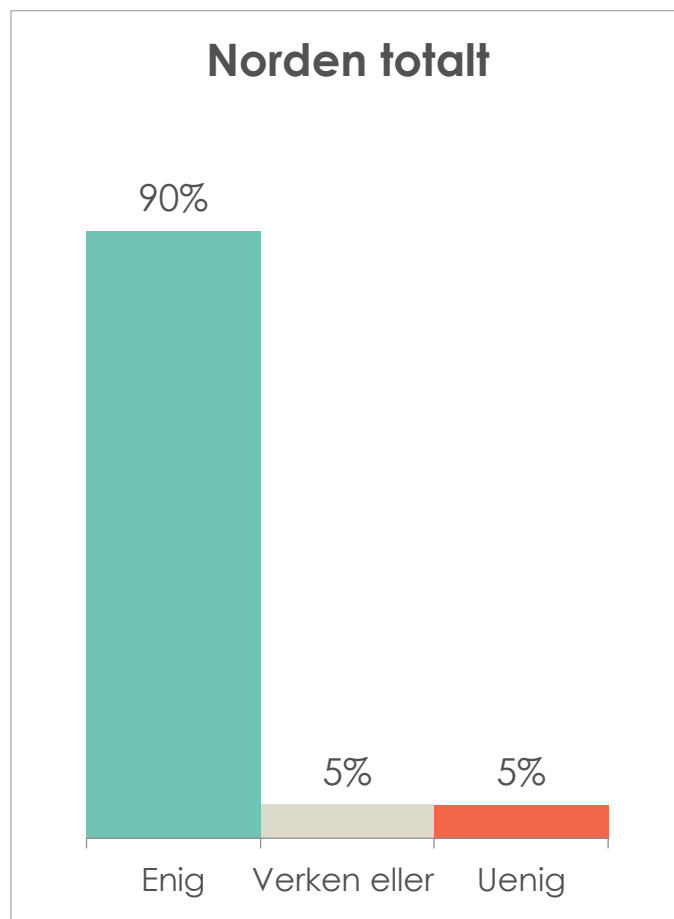
Holdninger til egen bruk av antibiotika: «Jeg ønsker å bruke antibiotika hvis jeg blir fortere frisk»

Holdninger til egen bruk av antibiotika: «Legen bør gi meg antibiotika når jeg mener jeg trenger det»

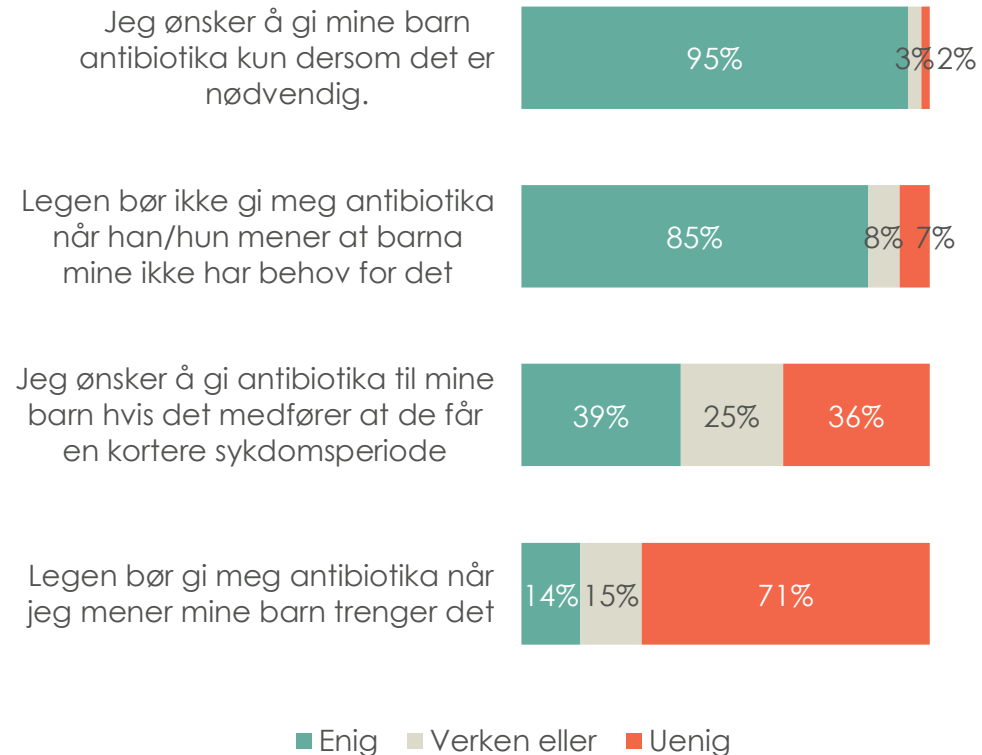

Holdninger til egen bruk av antibiotika: «Legen bør ikke gi meg antibiotika når han/hun mener jeg ikke har behov for det»

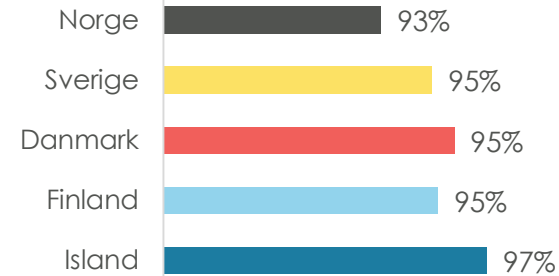

Holdninger til barns bruk av antibiotika

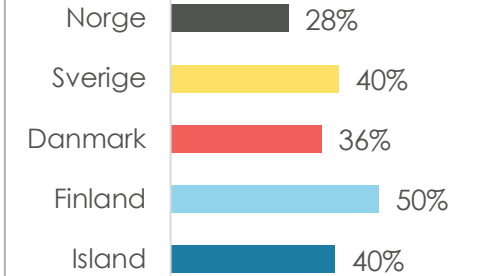
Norden totalt

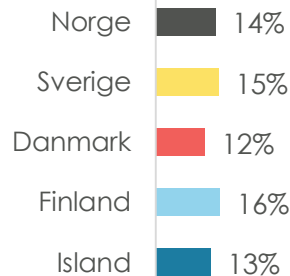
Jeg ønsker å gi mine barn antibiotika kun dersom det er nødvendig. Andel enig.

Jeg ønsker å gi antibiotika til mine barn hvis det medfører at de får en kortere sykdomsperiode. Andel enig.

Legen bør gi meg antibiotika når jeg mener mine barn trenger det. Andel enig.

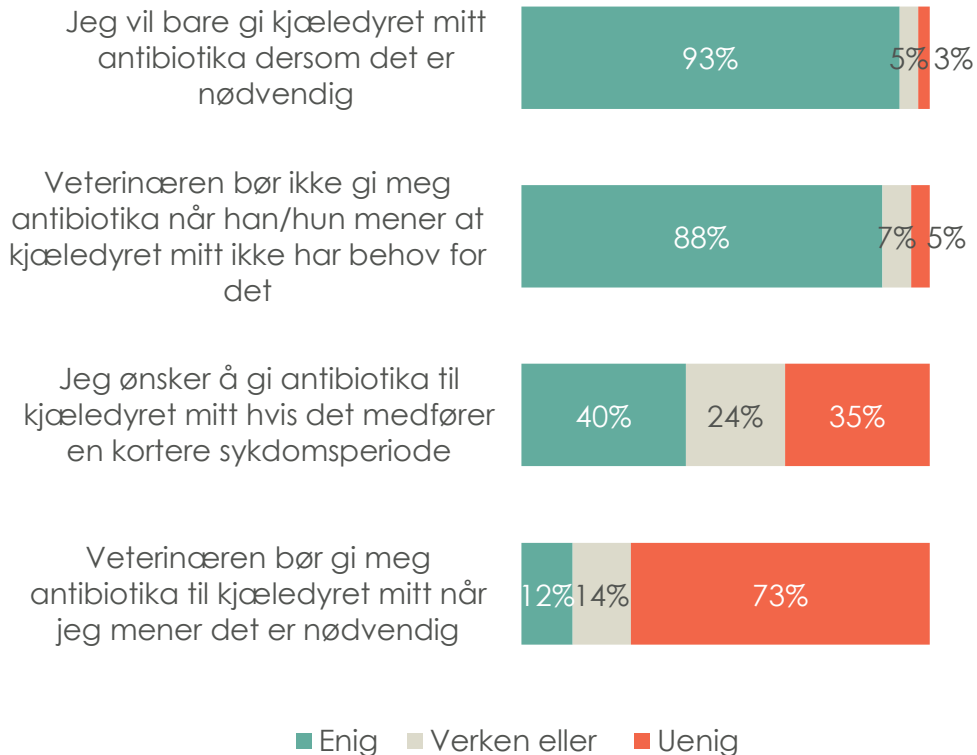

Legen bør ikke gi meg antibiotika når han/hun mener at barna mine ikke har behov for det. Andel enig.

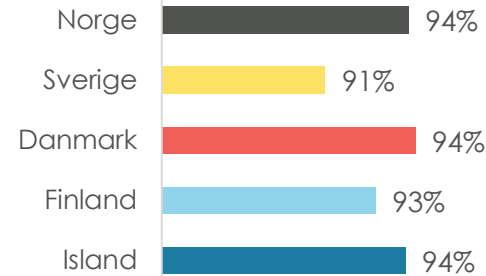

Holdninger til kjæledyrs bruk av antibiotika

Norden totalt

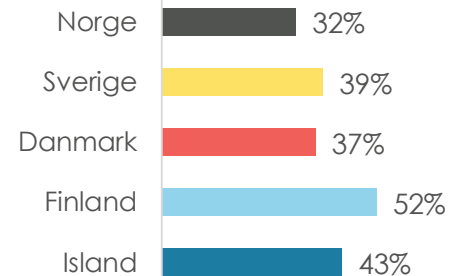
Jeg vil bare gi kjæledyret mitt antibiotika dersom det er nødvendig. Andel enig.

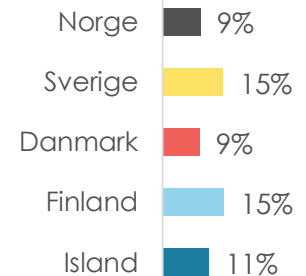
Veterinæren bør ikke gi meg antibiotika når han/hun mener at kjæledyret mitt ikke har behov for det. Andel enig.

Jeg ønsker å gi antibiotika til kjæledyret mitt hvis det medfører en kortere sykdomsperiode. Andel enig.

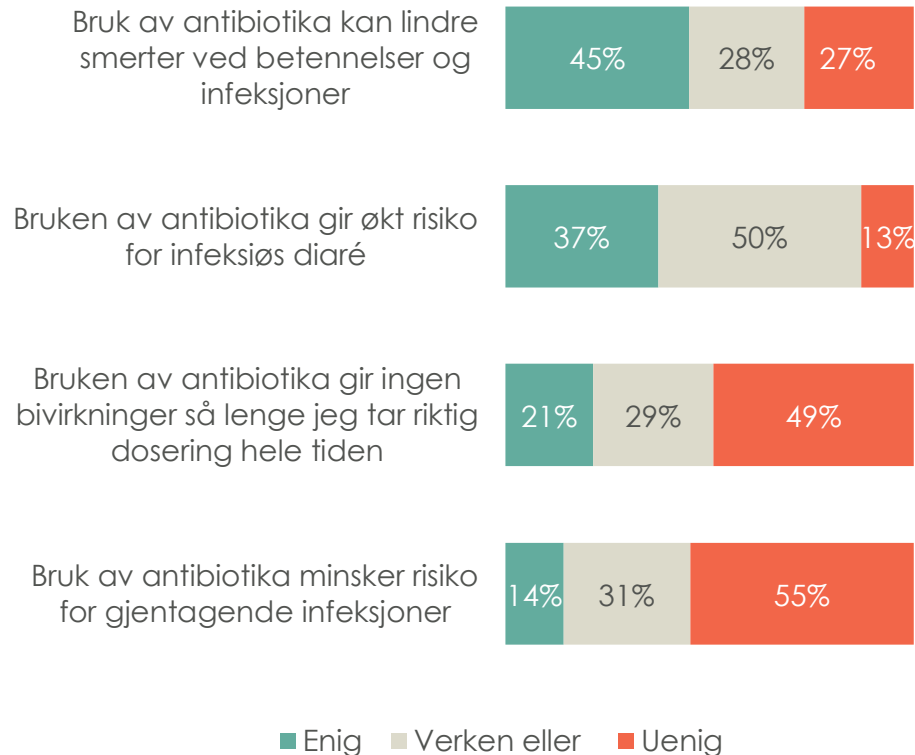

Veterinæren bør gi meg antibiotika til kjæledyret mitt når jeg mener det er nødvendig. Andel enig.

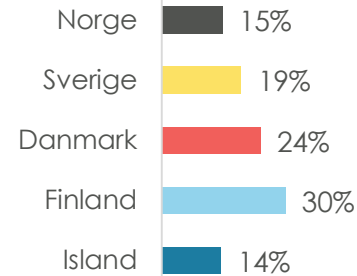

Kunnskap om virkninger av antibiotika

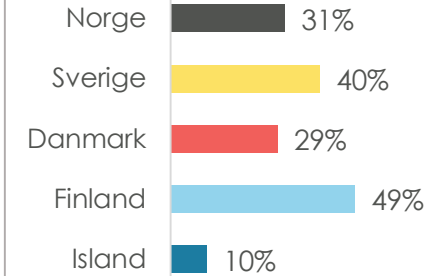
Norden totalt

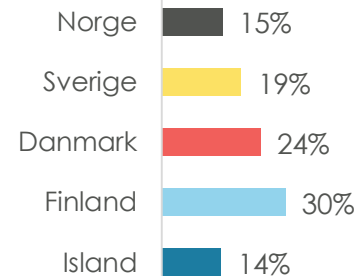
Bruk av antibiotika kan lindre smerter ved betennelser og infeksjoner. Andel enig.

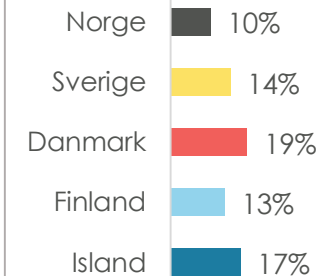
Bruken av antibiotika gir økt risiko for infeksøs diaré. Andel enig.

Bruken av antibiotika gir ingen bivirkninger så lenge jeg tar riktig dosering hele tiden. Andel enig.

Bruk av antibiotika minsker risiko for gjentakende infeksjoner. Andel enig.

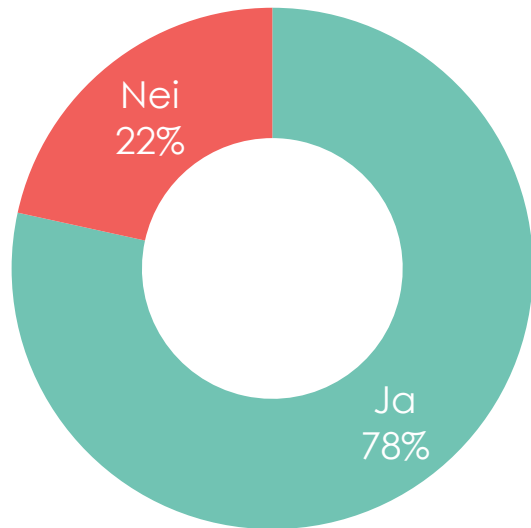

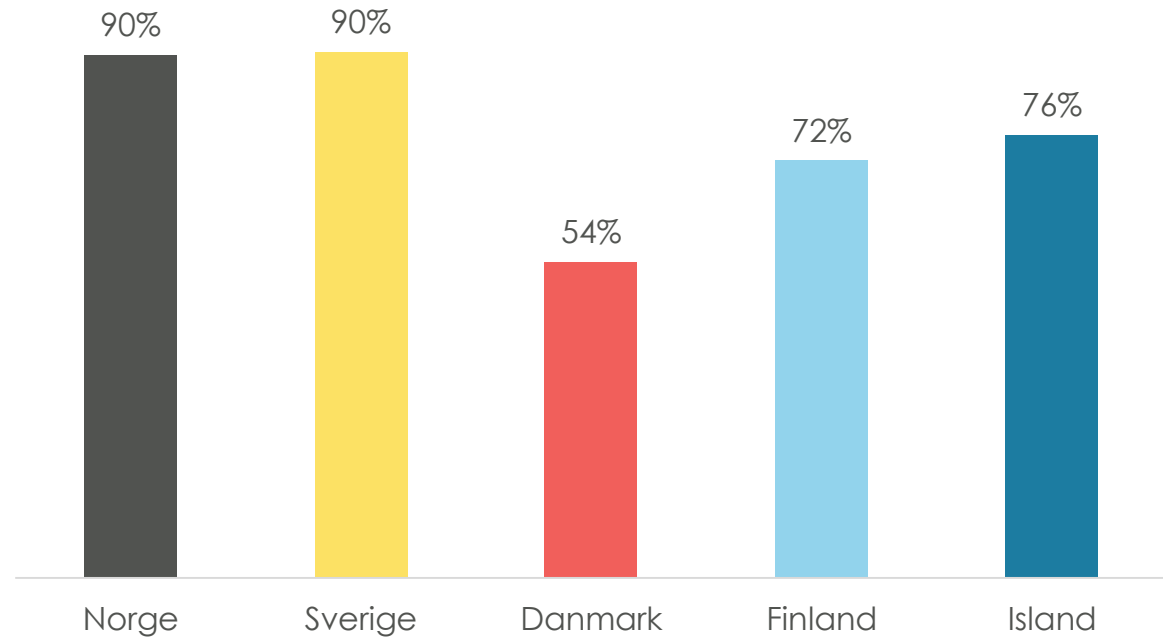
Kunnskap og holdninger knyttet til antibiotikaresistens i Norden

Kunnskap om antibiotikaresistens

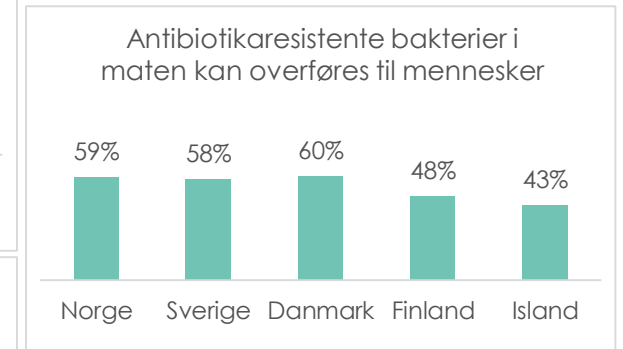
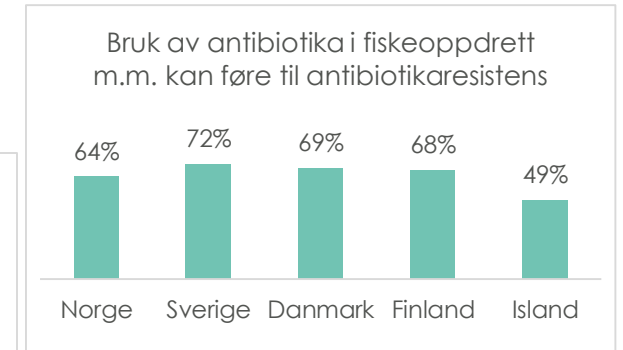
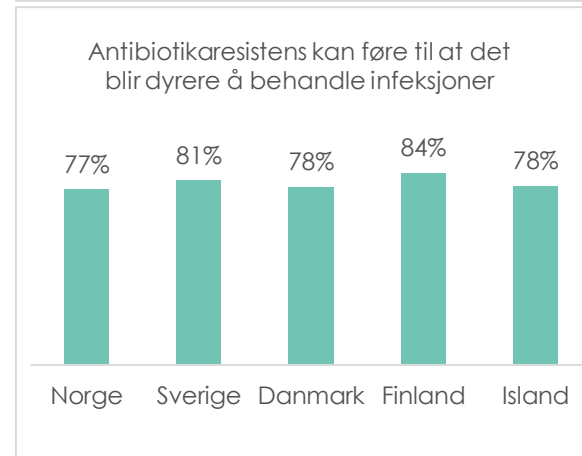
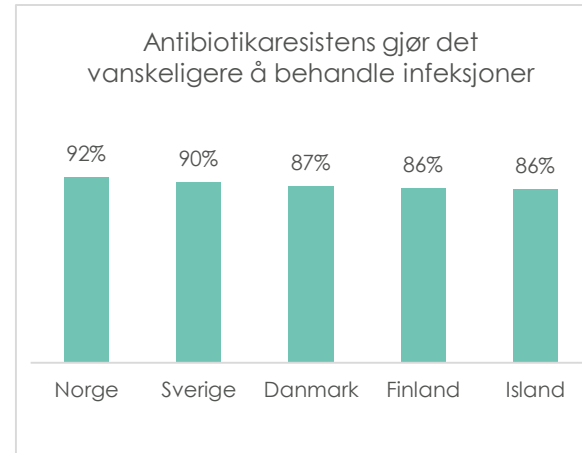
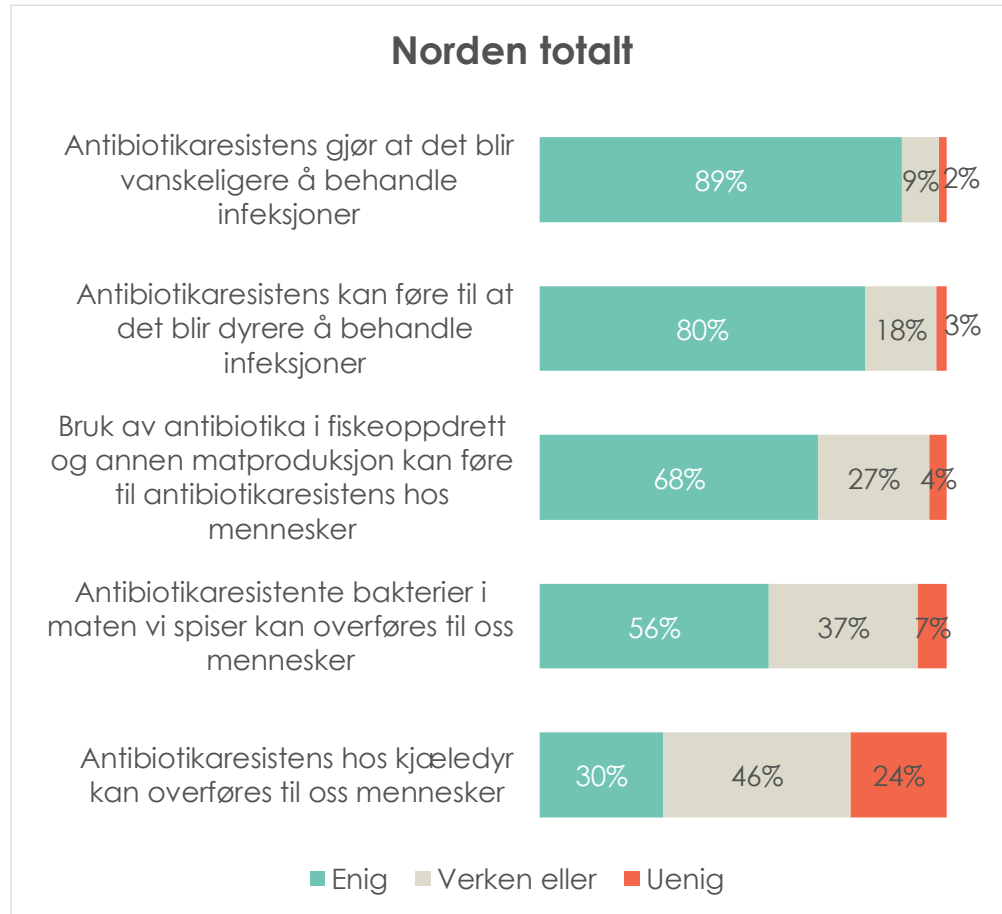
Norden totalt

Andel som sier at de vet hva antibiotikaresistens er)

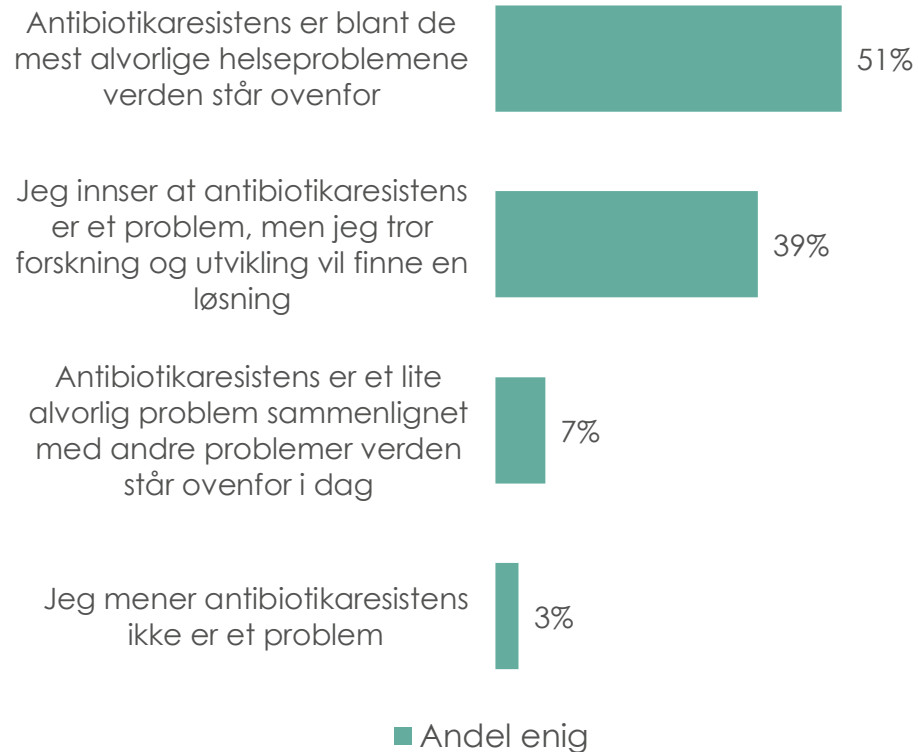

Kunnskap om antibiotikaresistens

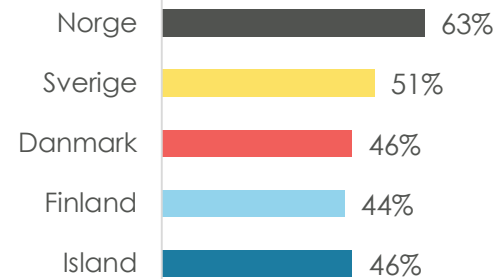

Oppfatninger om hvor alvorlig antibiotikaresistens er

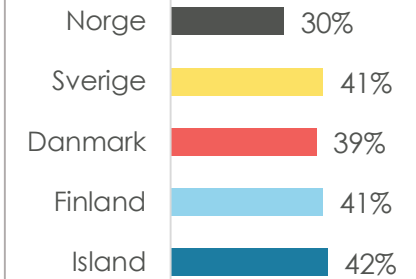
Norden totalt

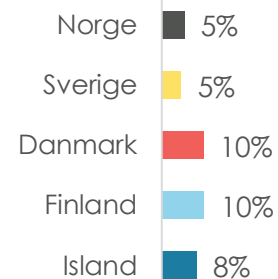
Antibiotikaresistens er blant de mest alvorlige helseproblemene verden står ovenfor. Andel enig.

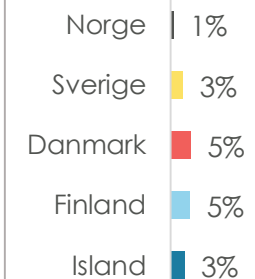
Jeg innser at antibiotikaresistens er et problem, men jeg tror forskning og utvikling vil finne en løsning. Andel enig.

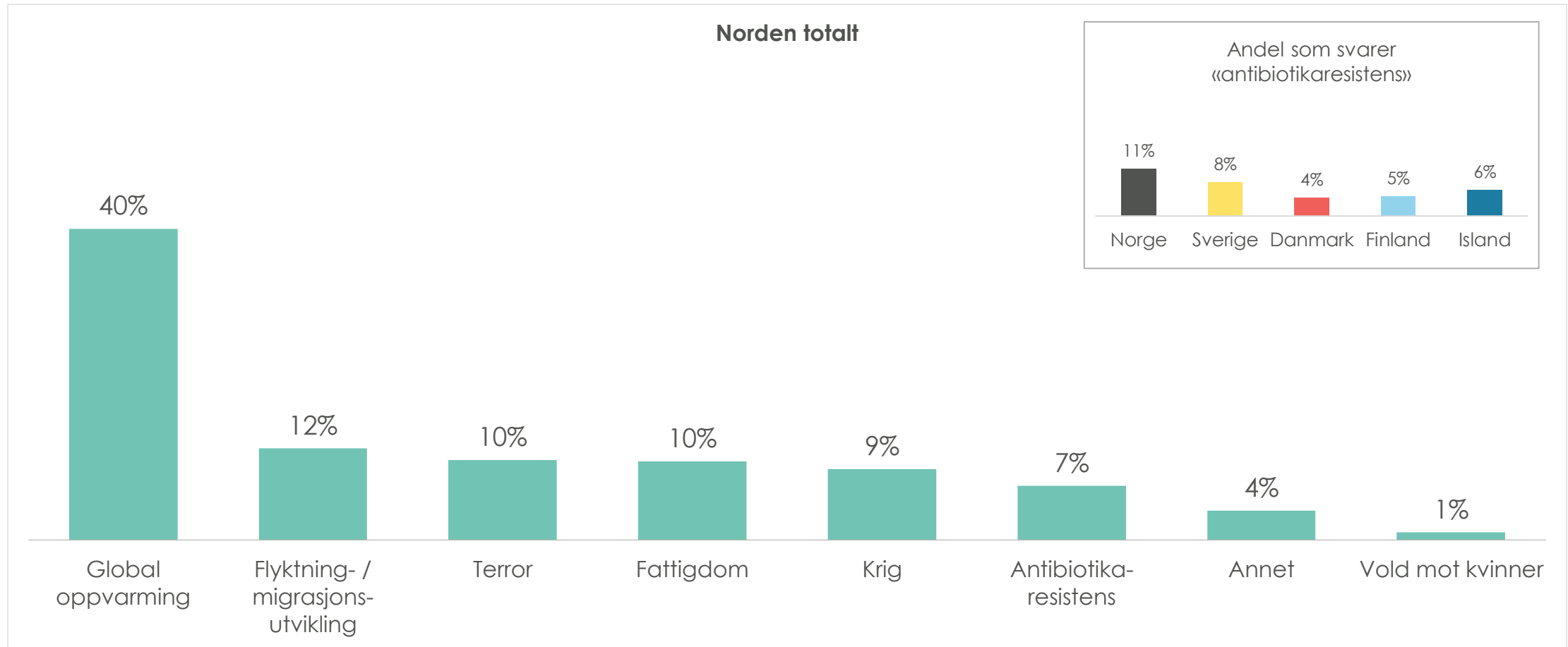
Antibiotikaresistens er et lite alvorlig problem sammenlignet med andre problemer verden står ovenfor i dag. Andel enig.

Jeg mener antibiotikaresistens ikke er et problem. Andel enig.

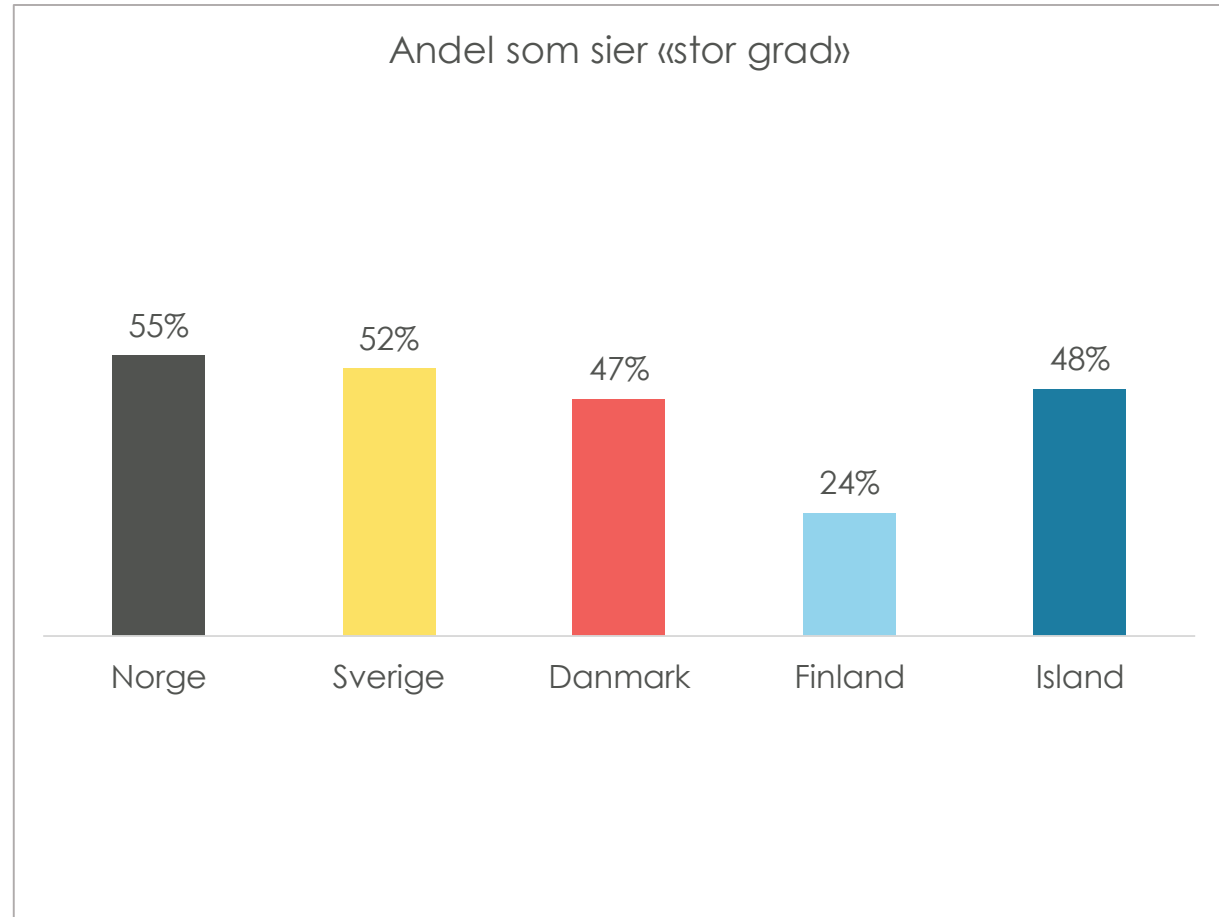
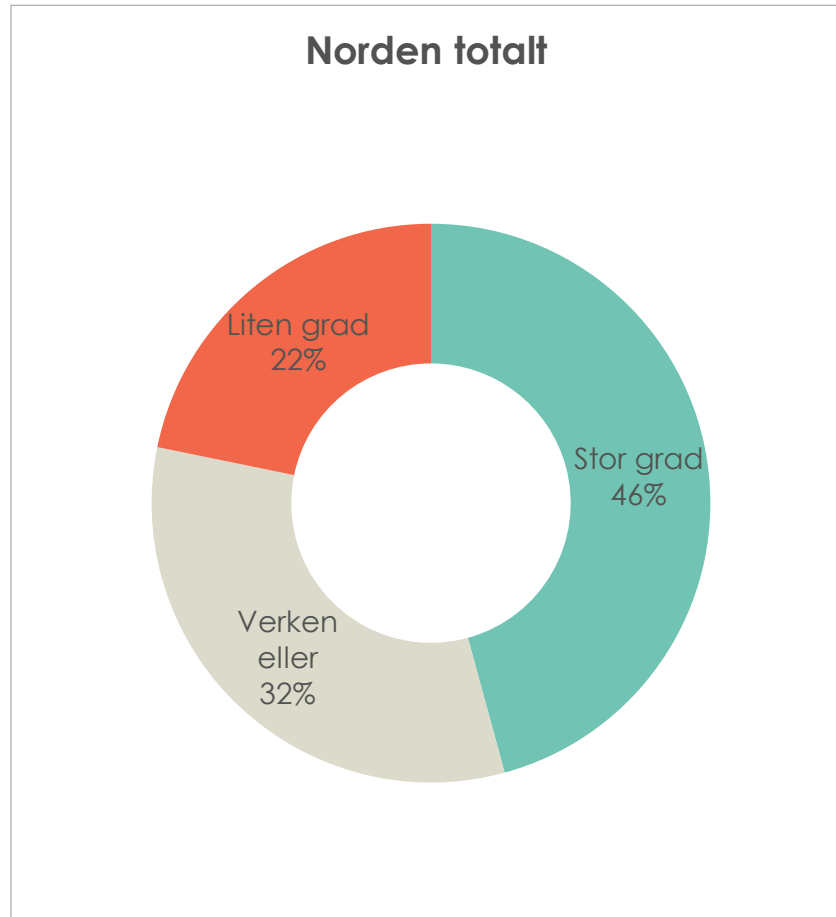
Antibiotikaresistens sammenlignet med andre samfunnsproblemer

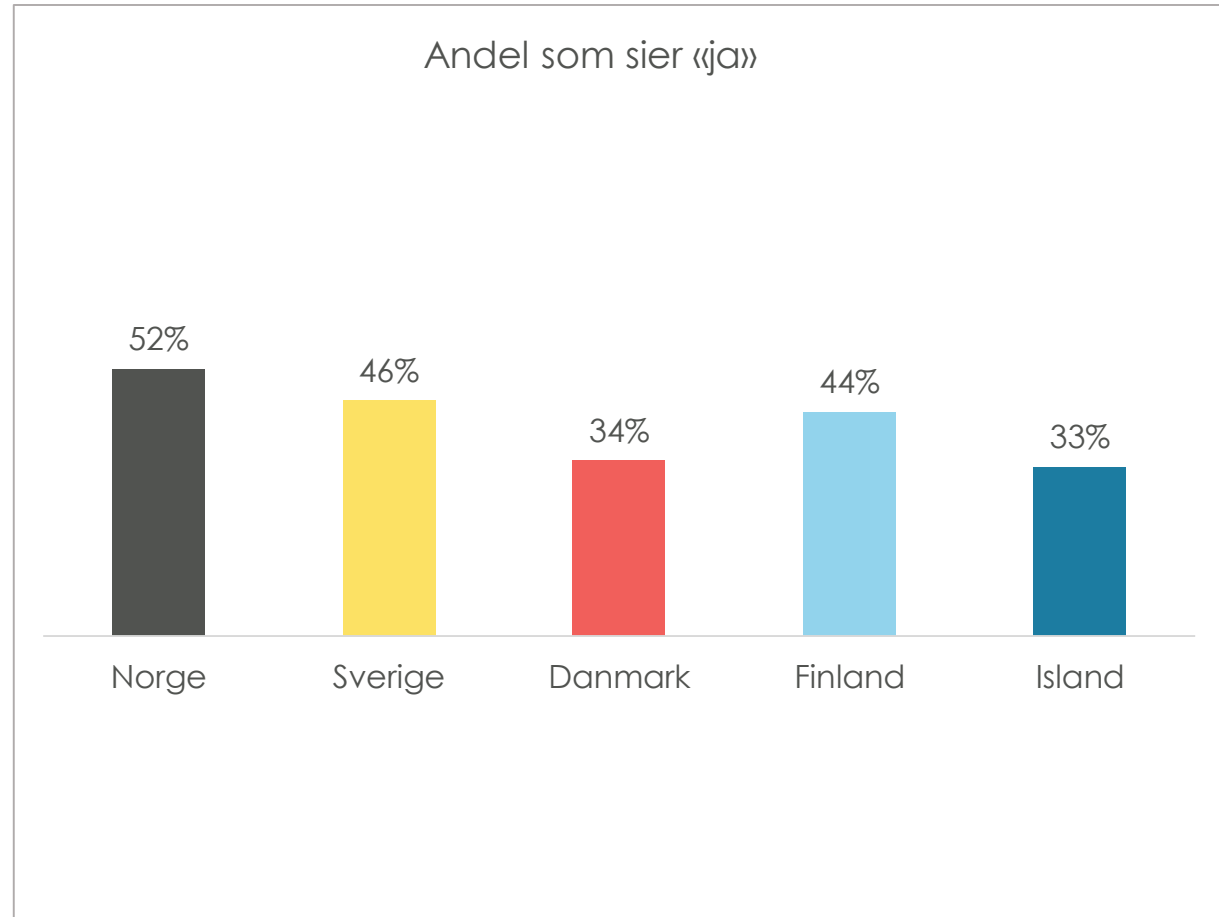
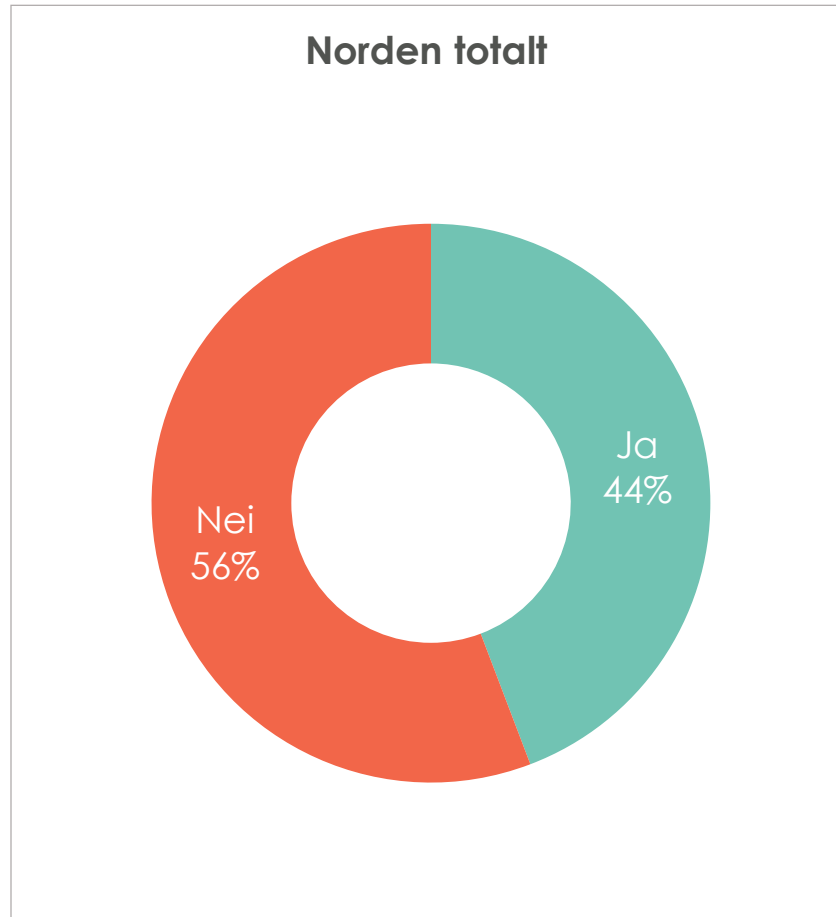

Forebygging av antibiotikaresistens Norden

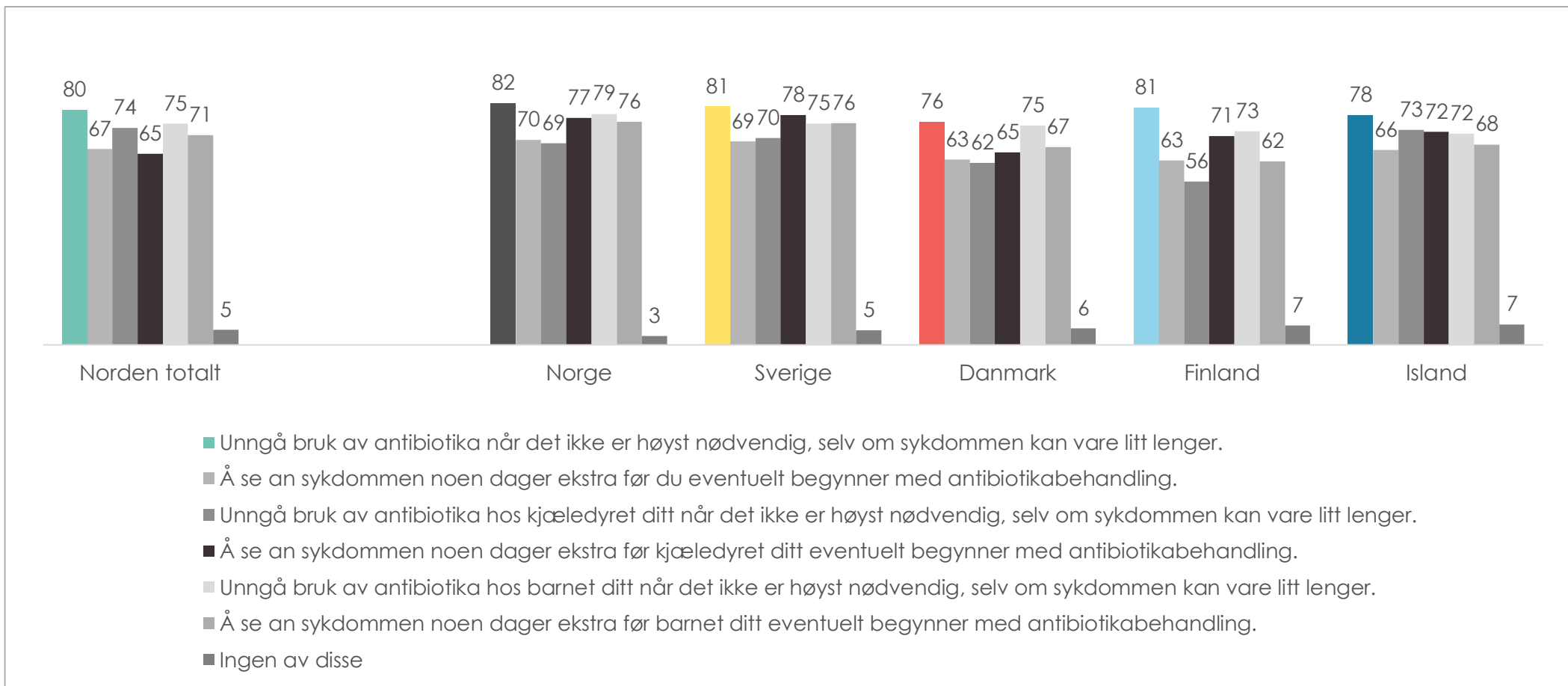
Følelse av ansvar for å forebygge antibiotikaresistens

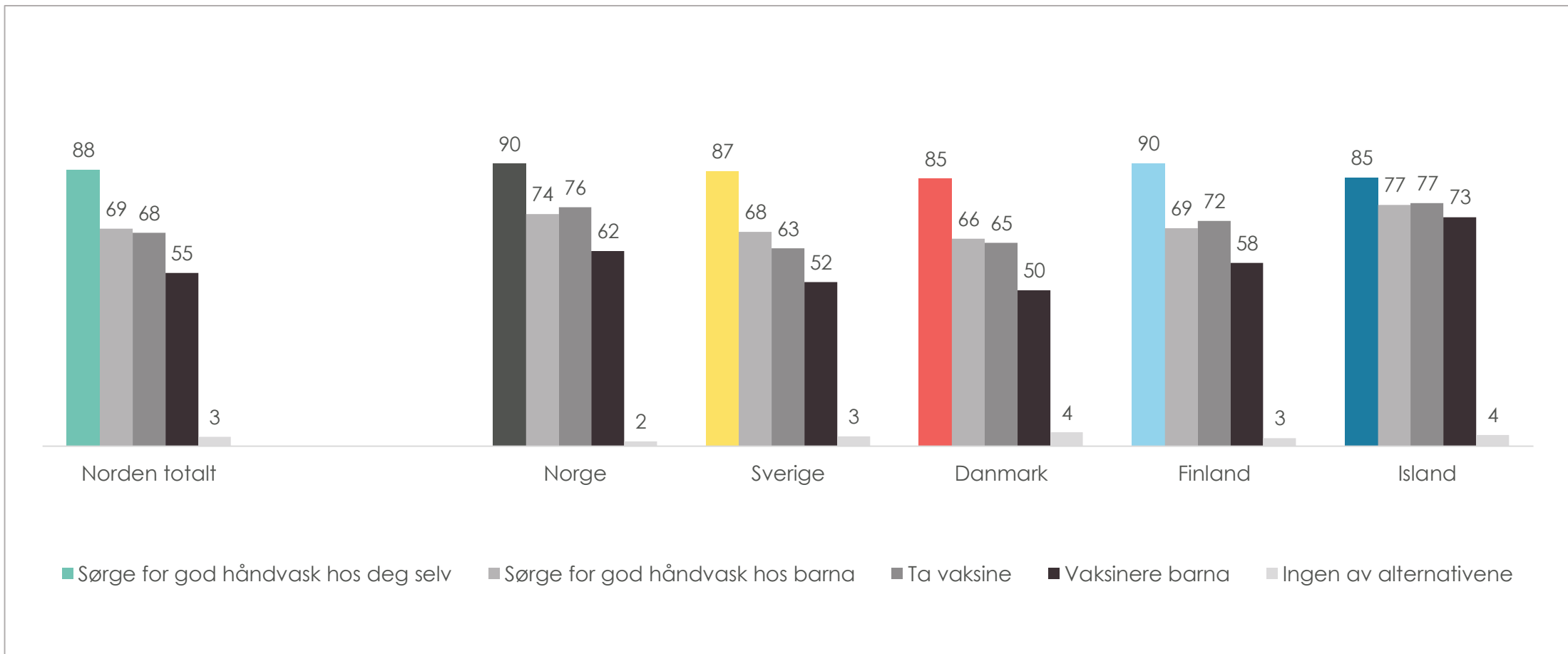
Hvordan forebygge antibiotikaresistens?

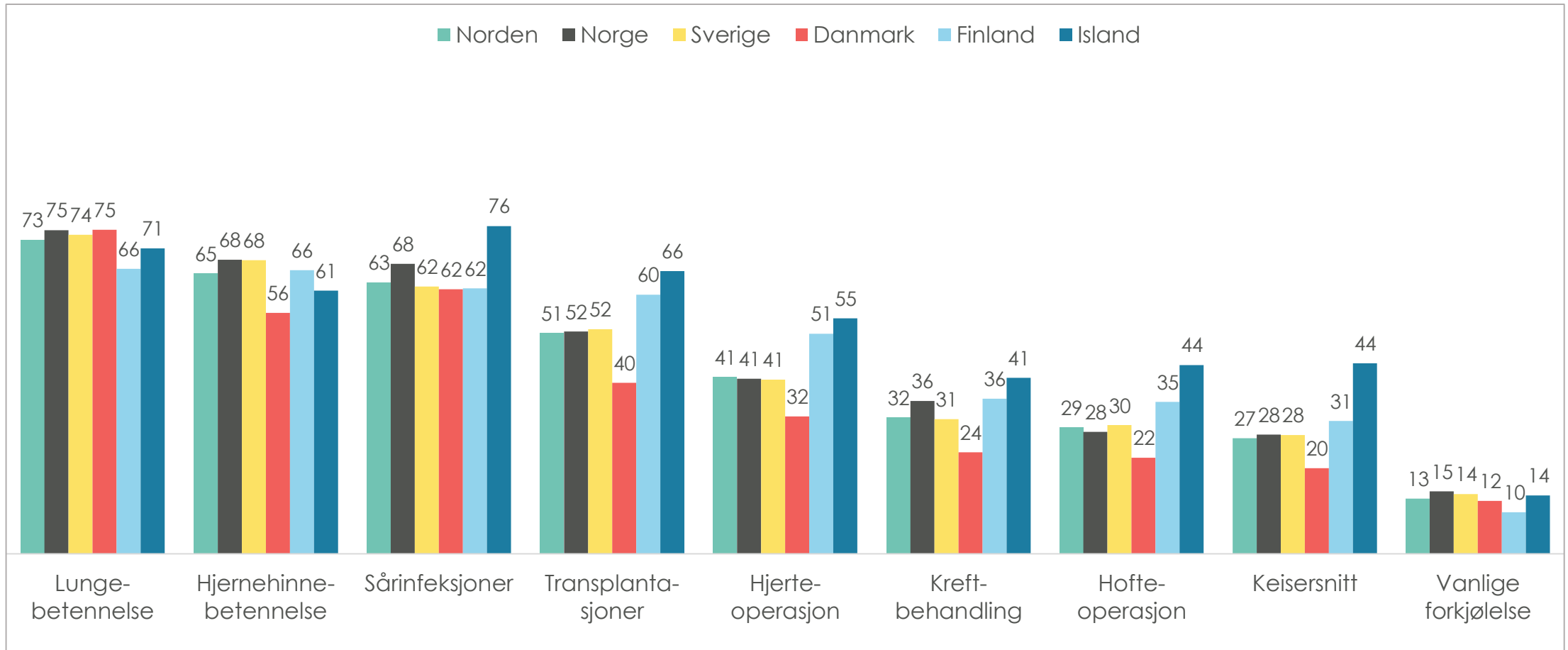
Vilje til å begrense bruk av antibiotika

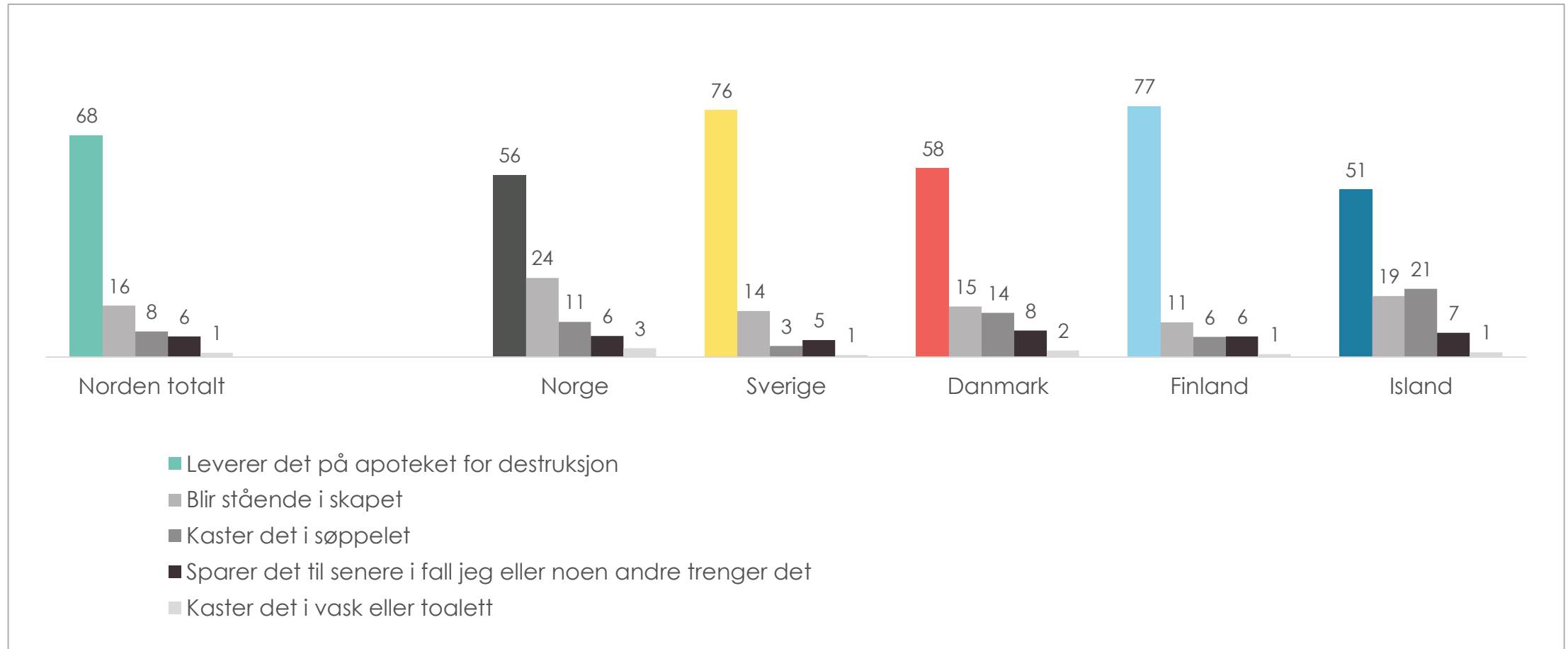
Kunnskap om hvordan man kan forebygge sykdommer hvor antibiotikabehandling kan bli nødvendig

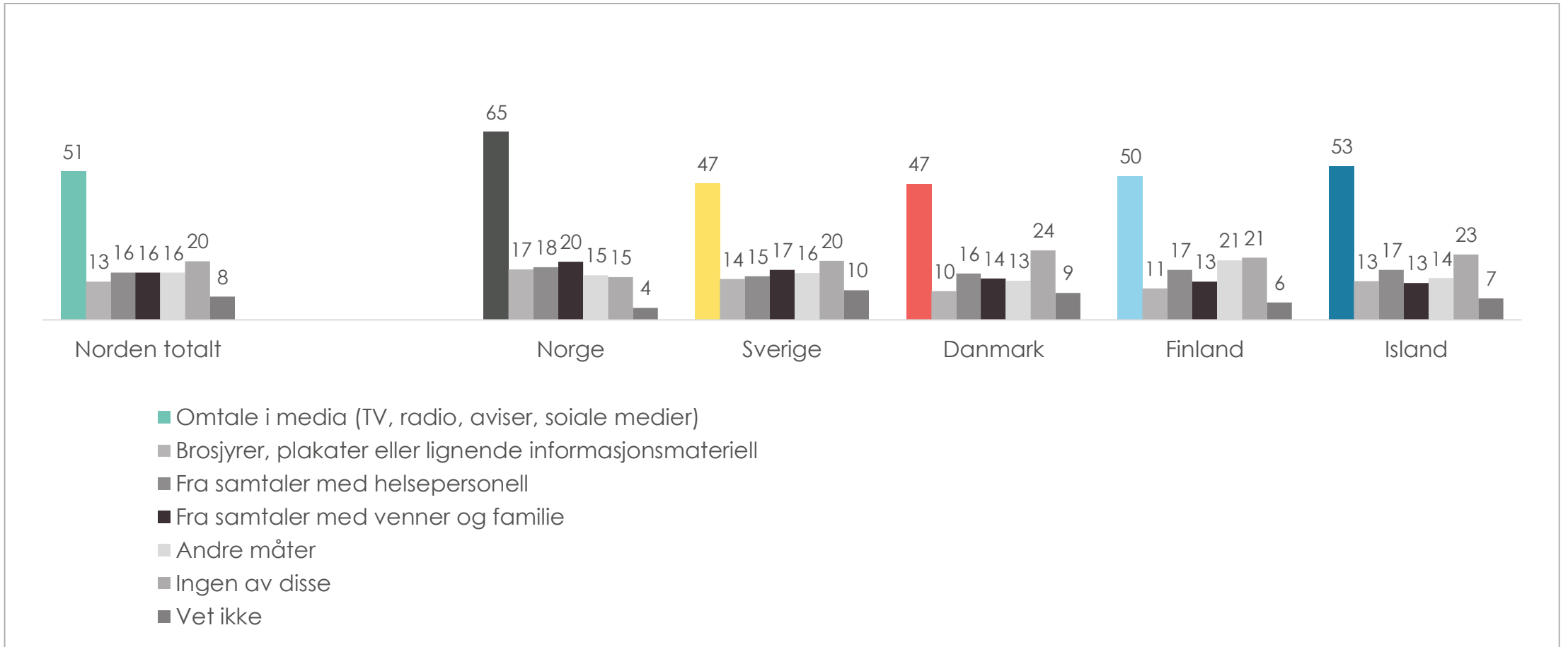
Sykdommer som blir vanskelig å behandle ved resistensutvikling

Hvor havner antibiotika som blir til overs?

Informasjon om antibiotikaresistens

Opinion:

www.opinion.no

hei@opinion.no

[@opinionoslo](https://www.instagram.com/opinionoslo)